

การประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียน  
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนชุมแสงชนูทิศ  
โดยประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ

วาราดรี วนาภาณุเบศ

การค้นคว้าอิสระ เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต  
สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา  
มิถุนายน 2563  
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาการศึกษา ได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนชุมแสงชนูทิศ โดยประยุกต์แนวความคิดการประเมินแบบร่วมมือ" เห็นสมควรรับเป็นหนึ่งในการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยนเรศวร



(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน วินุลรังสฤษฎ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา



(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา อ่อนธานี)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

มิถุนายน 2563

## ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน วิบูลย์รังสรรค์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนการศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชำนาญ ปาณาวงษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตยาภาณุจณ์ โต้พิทักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบคุณพระคุณนายวิจิตร จินตนา ครูชำนาญการพิเศษ นางกัลยา กอกชัยยา ครูชำนาญการ นายชรัมย์ เณรยิ้ม ครู นางทิตยา มั่นมาตราช พนักงานราชการ นางสาวสุภาพร สิงห์เดช ครูชำนาญพิเศษ นางสุภาวดี คำเมือง ครูชำนาญการ คณะครูโรงเรียนชุมชนแสงชนูทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในทีมประเมินการประเมินโครงการในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรม นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนแสงชนูทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 และพี่เลี้ยงของสถานประกอบการทั้ง 31 แห่งที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ สละเวลาอันมีค่าให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ด้วยความร่วมมือและความเต็มใจเป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปปรับใช้ในวางแผนการจัดทำโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของสถานศึกษาต่าง ๆต่อไปได้

วารাত্রี วนากานุมเบศ

ชื่อเรื่อง	การประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนชุมแสงชนูทิศ โดยประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ
ผู้วิจัย	วารাত্রี วนาภาณุเบศ
สถานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายฝน วิบูลย์รังสรรค์
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2562
คำสำคัญ	การประเมินโครงการ การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ การประเมินแบบร่วมมือ

#### บทคัดย่อ

การประเมินโครงการครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์  
ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนชุมแสงชนูทิศ โดย  
ประยุกต์ใช้การประเมินแบบร่วมมือ เป็นการประเมินที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมใน  
กระบวนการประเมินตั้งแต่เริ่มต้นจนสรุปผลโครงการ ขั้นตอนการประเมินที่นำประยุกต์มี 3 ขั้นตอน  
ได้แก่ 1) การชี้แจงรายละเอียดการประเมินโครงการ 2) การออกแบบการประเมิน และ 3) การ  
ดำเนินการประเมินโครงการ แสลงข้อมูลเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการ ได้แก่ เจ้าของโครงการ  
ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรม พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ นักเรียน ผู้รับบริการ และ  
ผู้ปกครอง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ประเด็นสนทนากลุ่ม  
แบบประเมิน และแบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอโดย  
การสรุปความ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดย  
ประเด็นการประเมินยึดแนวคิดเชิงระบบมาจัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์การประเมิน ผลการประเมิน  
สรุป ดังนี้

1) ด้านความพร้อมปัจจัย พบว่า บุคลากรทุกฝ่ายและงบประมาณมีความพร้อมและ  
เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่มีความเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตาม  
พบว่า บัณฑิตนักเรียนยังขาดในเรื่องของความคงทน และด้านเอกสารการฝึกยังไม่ครบถ้วน  
สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน ทีมประเมินได้ดำเนินการจัดทำเอกสารให้ครบถ้วน  
ครอบคลุมตามยึดตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใช้งาน ได้แก่ เอกสารสำหรับครูนิเทศก์ เอกสารสำหรับ  
นักเรียน และเอกสารสำหรับพี่เลี้ยงของสถานประกอบการ

2) ด้านการดำเนินงาน พบว่า มีผลการประเมินดังนี้ (1) การคัดเลือกสถานประกอบการ พบว่า ได้สถานประกอบการที่ครบถ้วนตรงตามแผนการคัดเลือก และการจัดนักเรียนเข้าฝึกประสบการณ์มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ (2) การปฐมนิเทศ พบว่า สถานที่และเนื้อหาการบรรยายมีความเหมาะสม อย่างไรก็ตามส่วนของกิจกรรมการสาธิตที่จัดอยู่เป็นกลุ่มใหญ่ นักเรียนต้องการให้จัดเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้เห็นได้ชัดเจน (3) การนิเทศติดตาม พบว่า การนิเทศของครูนิเทศก์เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด การประสานงานกับพี่เลี้ยงไม่พบปัญหา ได้รับความร่วมมือในการแจ้งความประพฤติของนักเรียน และการติดตามงานของพี่เลี้ยง พบปัญหาในการมอบหมายงานจากการสื่อสารที่ไม่ชัดเจน และ (4) กิจกรรมปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พบว่า สถานที่ ลำดับขั้นตอน และการมีส่วนร่วมของนักเรียนมีความเหมาะสม แต่นักเรียนต้องการให้เพิ่มกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการฝึกประสบการณ์

3) ด้านผลผลิต พบว่า ผลการประเมินนักเรียนในโครงการมีดังนี้ (1) นักเรียนมีความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ทุกคน (2) นักเรียนมีทักษะการทำงานอยู่ในระดับดี (3) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับดี (4) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตอยู่ในระดับมากที่สุด และ (5) นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทุกคน

4) ด้านผลลัพธ์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงสนใจเลือกเรียนต่อหรือทำงานที่ตรงในสาขาเดิมหรืออยู่ในเส้นทางของสายอาชีพ และการฝึกประสบการณ์ไม่ได้เป็นหลักเกณฑ์ที่รับประกันว่าสถานประกอบการจะรับนักเรียนเข้าทำงาน เนื่องจากนักเรียนบางคนยังมีคุณสมบัติไม่เพียงพอ ประกอบกับระยะเวลาในการฝึกสั้นเกินไป

5) ด้านผลกระทบ พบว่า มีผลการประเมินดังนี้ (1) ผลกระทบทางบวก ด้านสถานประกอบการมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นจากการทำงานที่รวดเร็ว และด้านนักเรียนมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งจะประกอบอาชีพจริงในอนาคต และ (2) ผลกระทบทางลบ พบว่า ผู้ปกครองบางรายมีความวิตกกังวลด้านความปลอดภัยในการเดินทางของบุตรหลาน

<b>Title</b>	Professional Skills Experience Project Evaluation for Students Certificate Year 3 in case study of Chumsaengchanutid School By Applying Collaborative Evaluation
<b>Author</b>	Waratree Wanaphanubese
<b>Advisor</b>	Assistant Professor Saifon Vibulrangson, Ph.D.
<b>Academic Paper</b>	Independent Study, M.Ed., Educational Research and Evaluation, Naresuan University, 2019
<b>Keywords</b>	Program Evaluation Professional Skills Experience Collaborative Evaluation

#### Abstract

This research aimed to evaluate the Professional Skills Experience Project for Students Certificate Year 3 in the case of Chumseangchanutid School. Collaborative Evaluation. Is applied that allows the stakeholders to participate in the evaluation process from the beginning to the conclusion of this project. The applied evaluation process consists of 3 steps which are 1) clarifying the project evaluation details, 2) designing an evaluation that 3) implementing the project evaluation. Data sources are stakeholders of the Project include project owner, Commerce Teachers, mentor of the establishment, students, customers, and parents. The tools used in the evaluation were interviews, questionnaires, focus group issues, evaluation forms, and the qualitative test, using content analysis and presenting by summarizing the opinions. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The assessment issues are based on systematic concepts grouped into objectives. The assessment results are summarized as follows :

1) The input revealed that all personnel and budgets are ready and in operation. Materials, equipment, and facilities are sufficient but still, Student name tags are not durable. The training document is not completed in accordance with the requirements. The assessment team has prepared additional documents based on suggestions received

from students and mentors. The documents are based on the roles and responsibilities of the users. Documents are for teachers, for students and for mentors of the establishment.

2) The process assessment revealed the follows: (1) Selection of establishments found that the establishment was completed according to the selected plan and have: students practice the experience appropriately according to the criteria (2) First Orientation found that the place and content of the lecture is appropriate, However, student demonstrations must be organized into small groups to be clear. (3) Supervision the teacher followed the procedures specified. Coordination with the mentor does not encounter problems. Receiving cooperation in reporting student behavior and following up on work of the mentor, found problems with the assignment due to unclear communication (4) Last Orientation and change of experience: It was found that locations, sequences, activities, and student participation were appropriate however students want to increase their exchange activities to learn about solving various problems in practical situation.

3) The Output revealed the following: (1) Students everyone has knowledge and guidelines for experience that meets all 60% criteria (2) Student have acquired good work skills (3) Student have morals etched a good level (4) Student have a good attitude to the honest profession at the highest level (5) students participate exchange in activities and new experience.

4) The outcome revealed that most students are still interested in continuing to study or work in their field or profession. Experiential training is not a guideline to guarantee that establishments will accept students as some students are not sufficiently yet qualified and the training duration is too short.

5) The impacts revealed are as follows: (1) Positive impact, The establishment has a better image due to fast work And the students have more experience to be ready to work in a real career in the future (2) Negative impact some parents are concerned about the safety on the journey of their children.

## สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน.....	1
จุดมุ่งหมายของการประเมิน.....	4
ความสำคัญของการประเมิน.....	4
ขอบเขตของการประเมิน.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556.....	8
แนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงาน.....	10
สาระสำคัญของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโครงการ.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	50
ขั้นที่ 1 การชี้แจงรายละเอียดการประเมินโครงการ.....	51
ขั้นที่ 2 การออกแบบการประเมินโดยพัฒนาตามรายละเอียดการประเมิน โครงการ.....	58
ขั้นที่ 3 การดำเนินการประเมินตามที่ออกแบบการประเมินโครงการ.....	69
3.1 การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	69
3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	72
3.3 การสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83



## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.5 การจัดทำรายงานการประเมิน.....	85
ผลที่เกิดขึ้นกับที่ประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมิน แบบร่วมมือ.....	86
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
ตอนที่ 1 ผลการประเมินความพร้อมปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการ.....	89
ตอนที่ 2 ผลการประเมินการดำเนินงานโครงการ.....	96
ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการ.....	106
ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลลัพธ์ของโครงการ.....	116
ตอนที่ 5 ผลการประเมินผลกระทบของโครงการ.....	119
5 บทสรุป.....	121
สรุปผลการประเมิน.....	122
อภิปรายผลการประเมิน.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	132
บรรณานุกรม.....	136
ภาคผนวก.....	140
ประวัติผู้วิจัย.....	185

## สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงขั้นตอนการดำเนินการฝึกงานของสถานศึกษา.....	14
2	แสดงประเด็นการประเมินและแนวคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่มุ่งประเมินโครงการ.....	52
3	แสดงรายการข้อคำถามการประเมินตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	58
4	แสดงกรอบการประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ที่กษะวิชาชีพนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3.....	63
5	แสดงกำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบความรู้และแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียน ฝึกประสบการณ์ โดยให้ครอบคลุมจุดประสงค์.....	76
6	แสดงกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลโครงการการฝึกประสบการณ์ที่กษะวิชาชีพ.....	82
7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลการประเมินความพร้อมในการ ปฏิบัติหน้าที่ที่เลี้ยงของนักเรียนฝึกประสบการณ์ที่กษะวิชาชีพ.....	94
8	แสดงการจัดนักเรียนแต่ละสาขาเข้ารับการฝึกประสบการณ์ตามสถานประกอบ ทั้งหมด 31 แห่ง.....	97
9	แสดงรายชื่อสถานประกอบการ สาขาวิชาของนักเรียนฝึกประสบการณ์ และงานที่ ได้รับมอบหมายจากที่เลี้ยง.....	104
10	แสดงผลการทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ที่กษะวิชาชีพและแนว ปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกประสบการณ์(N = 82) เกณฑ์ผ่านร้อยละ 60 ขึ้นไป	107
11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลประเมินนักเรียนด้านทักษะ การทำงาน.....	111
12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลประเมินนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม.....	112
13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลประเมินเจตคติที่ดีต่ออาชีพ สุจริตของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3.....	113
14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลประเมินการจดบันทึกการฝึก ประสบการณ์ การนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของนักเรียน.....	115

## สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 แสดงคุณลักษณะที่นักเรียนมีและคุณลักษณะที่นักเรียนขาดในเรื่องของทำงาน จากความคิดเห็นของพี่เลี้ยง (n = 56).....	117
16 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์กระบวนการดำเนินงาน โครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับเจ้าของโครงการ) จำนวน 17 ข้อ.....	174
17 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นการสนทนากลุ่มกระบวนการ ดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับครูนิเทศก์) จำนวน 5 ข้อ.....	175
18 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินการบันทึกการฝึก ประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียนฝึก ประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ (สำหรับครูนิเทศก์) จำนวน 7 ข้อ.....	175
19 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นสนทนากลุ่มความพร้อมของ ปัจจัยในการดำเนินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับบุคลากรผู้รับผิดชอบ โครงการ) จำนวน 13 ข้อ.....	176
20 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินความพร้อมในการปฏิบัติ หน้าที่พี่เลี้ยงของนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ (สำหรับพี่เลี้ยงของ สถานประกอบการ) จำนวน 12 ข้อ.....	177
21 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินด้านทักษะการทำงาน และ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ (พี่เลี้ยง ของสถานประกอบการประเมินนักเรียน)จำนวน 20 ข้อ.....	178
22 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับพี่เลี้ยง ของสถานประกอบ) จำนวน 11 ข้อ.....	179

## สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
23	แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ (สำหรับนักเรียน) จำนวน 30 ข้อ.....	180
24	แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นการสนทนากลุ่มกระบวนการดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับนักเรียน) จำนวน 13 ข้อ.....	182
25	แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (นักเรียนประเมินตนเอง) จำนวน 10 ข้อ.....	183
26	แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของแบบสัมภาษณ์การตัดสินใจเรียนต่อหรือหางานทำหลังสำเร็จการศึกษาผลลัพธ์ของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับนักเรียน)จำนวน 3 ข้อ.....	183
27	ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับผู้รับบริการ) จำนวน 3 ข้อ.....	184
28	ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับผู้ปกครอง) จำนวน 3 ข้อ.....	184

## สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงผู้ประเมินพูดคุยกับตัวแทนที่เลี้ยงของสถานประกอบการ เพื่อปรับแก้คำถามที่เกี่ยวข้องกับพี่เลี้ยงให้มีความชัดเจน.....	55
2 แสดงผู้ประเมินพูดคุยกับตัวแทนที่เลี้ยงของสถานประกอบการ เพื่อปรับแก้คำถามที่เกี่ยวข้องกับพี่เลี้ยงให้มีความชัดเจน.....	55
3 แสดงผู้ประเมินพูดคุยกับสมาชิกในทีมประเมิน เพื่อทำข้อตกลงในการร่วมมือกันดำเนินการประเมินตั้งต้นเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ และอธิบายความรู้เกี่ยวกับการประเมินโครงการ.....	57
4 แสดงระยะเวลาของกิจกรรมการประเมินโครงการตามองค์ประกอบของโครงการ	68
5 แสดงการประชุมชี้แจงรายละเอียดการประเมินโครงการ และดำเนินการออกแบบการประเมินโดยการพัฒนาตามข้อเสนอการประเมินระหว่างผู้ประเมินและทีมประเมิน.....	69
6 แสดงการประชุมดำเนินการเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินและสร้างเครื่องมือตามที่ออกแบบการประเมินโครงการ.....	77
7 แสดงการรวบรวมข้อมูลประเด็นสนทนากลุ่มกับนักเรียน ผู้ประเมินทำหน้าที่ถามคำถาม และมีผู้ช่วยในทีมประเมินจดบันทึกการสนทนา.....	81
8 แสดงการรวบรวมข้อมูลประเด็นสนทนากลุ่มกับนักเรียน ผู้ประเมินทำหน้าที่ถามคำถาม และมีผู้ช่วยในทีมประเมินจดบันทึกการสนทนา.....	81
9 แสดงการรวบรวมข้อมูลประเด็นสนทนากลุ่มกับนักเรียน ผู้ประเมินทำหน้าที่ถามคำถาม และมีผู้ช่วยในทีมประเมินจดบันทึกการสนทนา.....	82
10 แสดงการสอบถามกับนักเรียน โดยผู้ช่วยในทีมประเมินทำหน้าที่ถามคำถามและผู้ประเมินมีหน้าที่จดบันทึกการสนทนา.....	82
11 แสดงรายงานผลการดำเนินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3.....	85
12 แสดงรายงานผลการประเมินให้กับงานประกันคุณภาพเพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงในการเข้ารับการประเมินกับสมศ.....	86

## บทที่ 1

### บทนำ

#### ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน

ประเทศไทยได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี เพื่อรองรับการพัฒนาเป็นประเทศไทยยุค 4.0 ประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากที่กล่าวมาคือวิสัยทัศน์ที่ใช้การศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ ผ่านการเสริมสร้างศักยภาพของคน โดยการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลิตรายเรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีพื้นฐานทางวิชาชีพตามที่หน่วยงานของรัฐและสถานประกอบการของภาคเอกชนต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นผลิตผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในระดับฝีมือ มีสมรรถนะที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิริยาที่เหมาะสมในการทำงานสอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจและสังคมสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข และพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ ทำให้เกิดการจัดการศึกษารูปแบบใหม่โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสถานประกอบการต่าง ๆ ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนที่ต้องการศึกษาต่อทางด้านวิชาชีพ ให้มีทักษะและความรู้ความสามารถต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพ รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการมีงานทำมากกว่าการมีวุฒิการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ภายใต้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ในรูปของการฝึกงานในสถานประกอบการ แหล่งวิทยาการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ โดยใช้เวลารวมไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 4 หน่วยกิต มีการตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556, หน้า 5)

อนึ่งโรงเรียนชุมชนแสงชูทิศได้เปิดสอนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม จำนวน 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด และสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจโดยมีสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) เป็นพี่เลี้ยง การจัดการเรียนการสอนมีการจัดตั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรมให้เป็นผู้รับผิดชอบและจัดฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับการจัดการ

เรียนรู้ตรงตามเกณฑ์ของหลักสูตรที่สำนักคณะกรรมการการศึกษา (สอศ.) กำหนด การตอบสนองหลักสูตรดังกล่าว โรงเรียนได้ดำเนินการภายใต้โครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 เป็นการจัดการเรียนรู้อาศัยความร่วมมือของครู นักเรียน ตลอดจนสถานประกอบการทั้งของรัฐและรัฐวิสาหกิจในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน มีวัตถุประสงค์คือ 1) นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการฝึกทักษะประสบการณ์วิชาชีพ และแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกงาน 2) นักเรียนมีทักษะการทำงานที่ได้รับมอบหมายในสถานประกอบการสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 3) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และ 4) นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการจริง

จากการศึกษาผลการประเมินโครงการที่ผ่านมาและสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าโครงการยังไม่มี การประเมินอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน มีเพียงการรายงานผลการดำเนินงานโดยสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการบางข้อเท่านั้น โดยนำเสนอเพียงคะแนนการประเมินทักษะของนักเรียนที่ประเมินโดยที่เสี่ยงในสถานประกอบการ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวไม่พอเพียงต่อการนำไปพัฒนาปรับปรุงโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับความต้องการสารสนเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ นั้นแสดงให้เห็นว่าควรมีการปรับการดำเนินการประเมินให้เป็นระบบและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน เนื่องจากการดำเนินการประเมินที่ผ่านมาทำโดยผู้รับผิดชอบโครงการเพียงคนเดียว ซึ่งอาจมีความรู้ทางการประเมินไม่เพียงพอ มีเพียงความรู้เกี่ยวกับการดำเนินโครงการเท่านั้น ดังนั้นหากนำผู้มีความรู้ทางการประเมิน ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาที่ทำหน้าที่นิเทศติดตามการฝึกประสบการณ์ของนักเรียน และบุคลากรในสถานประกอบการ ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแล ให้ความรู้ในการปฏิบัติงานจริง การให้ความสำคัญกับการประเมินโครงการจะช่วยให้โครงการมีความชัดเจน การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า ทุกการดำเนินงานของโครงการจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด และอาจนำผลไปแก้ปัญหอันเกิดจากผลกระทบของโครงการ ผลจากการประเมินจะช่วย ให้โครงการปฏิบัติงานอย่างได้ผลมากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมิน (ประชุม รอดประเสริฐ, 2547, หน้า 75-76)

การเลือกรูปแบบการประเมินโครงการมีเป้าหมายในการนำสารสนเทศไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาโครงการทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้ประเมินเองมีความรู้ด้านการประเมินแล้วนั้นยังไม่พอเพียง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย

ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู นักเรียน และสถานประกอบการให้ข้อมูลด้านบริบทของโครงการและเข้ามามีส่วนในการดำเนินงานประเมิน เพื่อตัดสินใจคุณค่าของโครงการ อันก่อให้เกิดการยอมรับผลการประเมินร่วมกัน ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดการประเมินดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ (Collaborative Evaluation) โดย O'Sullivan (2004) เป็นแนวทางในการประเมินที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการ เป็นการสร้างขีดความสามารถในการประเมินผลให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และส่งเสริมความร่วมมือในกิจกรรมการประเมิน ช่วยวางกรอบการประเมินตั้งแต่ต้นและร่วมมือกันดำเนินการประเมิน (O'Sullivan, 2004, pp. 83-84) ซึ่งแนวคิดนี้ได้มีผู้นำมาใช้ในการประเมินผลโครงการการป้องกันยาเสพติดระดับมัธยมศึกษา (All Stars Senior) โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบการวิจัยด้วยวิธีการประเมินแบบร่วมมือ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้พัฒนาโครงการการวิจัยและผู้ประเมินภายนอก โดยอาศัยความร่วมมือกันในการเรียนรู้ การเรียนรู้ของผู้จ้างประเมินจากผู้ประเมินและการเรียนรู้ของผู้ประเมินจากผู้จ้างประเมิน เพื่อตรวจสอบผลระหว่างดำเนินงานและสรุปผลลัพธ์ที่สามารถนำมาใช้สำหรับการปรับปรุงโครงการ (Muhsin et al., 2012, pp. 529-534) และนอกจากนี้ยังมีผู้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการพัฒนารูปแบบการประเมินแบบร่วมมือสำหรับประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ การดำเนินการเริ่มจากการพัฒนาคนที่จะมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ร่วมมือกันกำหนดประเด็นการประเมิน ร่วมทำการประเมินและรับรู้ผลการประเมินตลอดระยะเวลาปฏิบัติงาน เกิดการใช้ผลประเมินมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และปัญหาในการประเมินอีกด้วย (ราตรี นันทสุนทร, 2547, หน้า 229-230) จะเห็นได้ว่าแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือจะช่วยให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการเข้ามามีส่วนร่วม ได้เรียนรู้กระบวนการประเมินตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ เพื่อนำสารสนเทศหรือข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

จากการวิเคราะห์โครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ และได้พูดคุยกับเจ้าของโครงการ ได้สะท้อนเกี่ยวกับความต้องการในการปรับปรุงการดำเนินการประเมินโครงการให้ถูกต้องตามหลักการ เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่เพียงพอต่อการนำไปปรับปรุงโครงการให้ดียิ่งขึ้น จึงต้องการดึงผู้มีความรู้ทางการประเมินเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการ ผู้ประเมินในฐานะบุคลากรในสถานศึกษาเดียวกันและทำงานในฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ และมีความรู้ทางด้าน การประเมิน อีกทั้งผู้ประเมินเองไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการดังกล่าว จึงได้ตกลงเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการประเมินให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ โดยนำ



แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือนี้มาประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทและวัตถุประสงค์ของโครงการ สามารถร่วมมือในการวางแผนและสร้างกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ ให้พวกเขาได้เป็นส่วนหนึ่งในการค้นหาสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการ สามารถนำมาปรับปรุงโครงการ ประเมินได้ครอบคลุมทุกวัตถุประสงค์และได้ผลการรายงานที่เป็นที่ยอมรับจากการร่วมมือกันประเมินของทุกฝ่ายที่มีส่วนตัดสินใจคุณค่าของโครงการในครั้งนี้

#### จุดมุ่งหมายของการประเมิน

เพื่อประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ โดยประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ

#### ความสำคัญของการประเมิน

1. ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เป็นส่วนหนึ่งในทีมประเมิน ร่วมมือกันวางแผนการประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย
2. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นผลประเมิน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพ

#### ขอบเขตของการประเมิน

การประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ครั้งนี้ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ (O'Sullivan, 2004) มีขอบเขตการประเมิน ดังนี้

##### 1. ด้านประเด็นการประเมิน

ทีมประเมินกำหนดประเด็นการประเมินในด้านต่อไปนี้

1.1 ด้านความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ ได้แก่ ความพร้อมของบุคลากร ความเพียงพอของงบประมาณ ความเพียงพอของสื่อวัสดุอุปกรณ์ และความเหมาะสมของสถานที่ ความเหมาะสมของเอกสารการฝึกประสบการณ์ และระดับความพร้อมของพี่เลี้ยงในการฝึกประสบการณ์

1.2 ด้านการดำเนินงานโครงการ ได้แก่ การปฏิบัติได้ตรงตามแผนการคัดเลือกสถานประกอบการ ความเหมาะสมการดำเนินการปฐมนิเทศ ความเหมาะสมการดำเนินการนิเทศติดตาม

และความเหมาะสมการดำเนินการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.3 ด้านผลผลิตของโครงการ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ ได้แก่ นักเรียนมีความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ มีทักษะการทำงาน มีคุณธรรมจริยธรรม มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และการเข้าร่วมปัจฉิมนิเทศและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.4 ด้านผลลัพธ์ของโครงการ ได้แก่ ความต้องการในการเรียนต่อหรือการหางานทำของนักเรียนและความเป็นไปได้ที่สถานประกอบการจะรับนักเรียนฝึกประสบการณ์เข้าทำงาน

1.5 ด้านผลกระทบของโครงการทั้งทางบวกและทางลบจากการดำเนินโครงการ

## 2. ด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย

2.1 แหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคลที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการ ได้แก่ 1) เจ้าของโครงการ 2) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรม 3) พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ 4) นักเรียน 5) ผู้รับบริการ และ 6) ผู้ปกครอง

2.2 แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้แก่ 1) หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 2) โครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 และ 3) แนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงาน สำนักมาตรฐานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ

## 3. ด้านเวลา

เดือนกันยายน 2562 ถึง เดือนมีนาคม 2563

## นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 หมายถึง โครงการที่กำหนดให้นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 เข้าฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการฝึกปฏิบัติงานในสายงานที่สอดคล้องกับสาขาที่ศึกษา เพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ และความสามารถต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพ ผ่านความร่วมมือของสถานประกอบการต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ การคัดเลือกสถานประกอบการ การปฐมนิเทศ การนิเทศติดตาม และการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์

2. การประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โดยประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ หมายถึง เป็นการประเมินที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินตั้งแต่เริ่มต้นจนสรุปผลโครงการ ขั้นตอนการประเมินที่นำมาประยุกต์มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การชี้แจงรายละเอียด

การประเมินโครงการ 2) การออกแบบการประเมิน และ3) การดำเนินการประเมินโครงการ จาก การรวบรวมคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่มุ่งประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการและนำแนวคิดเชิงระบบ มาจัดกลุ่ม ได้วัตถุประสงค์การประเมิน 5 ประเด็น ได้แก่ ความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินงาน ของโครงการ การดำเนินงานโครงการ ผลผลิตของโครงการ ผลลัพธ์ของโครงการ และผลกระทบ ของโครงการ

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
  - 1.1 หลักการของหลักสูตร
  - 1.2 จุดหมายของหลักสูตร
  - 1.3 การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ
2. แนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงาน
  - 2.1 หลักการฝึกงาน
  - 2.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกงาน
  - 2.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกงาน
  - 2.4 เงื่อนไขการฝึกงาน
  - 2.5 บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง
  - 2.6 ขั้นตอนการดำเนินการฝึกงานของสถานศึกษา
3. สาระสำคัญของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
  - 4.1 ความหมายของการประเมินโครงการ
  - 4.2 ความสำคัญของการประเมินโครงการ
  - 4.3 ประโยชน์ของการประเมินโครงการ
  - 4.4 รูปแบบการประเมินโครงการ
  - 4.5 แนวทางการเลือกรูปแบบการประเมิน
  - 4.6 แนวทางการประเมินแบบร่วมมือ (Collaborative Evaluation)
5. ความหมายและความสำคัญของการบริหารโครงการ
  - 5.1 ความหมายของการบริหารโครงการ
  - 5.2 ความสำคัญของการบริหารโครงการ

5.3 ประโยชน์ของการบริหารโครงการ

5.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในดำเนินโครงการ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

1.1 หลักการของหลักสูตร

1.1.1 เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และประชาคมอาเซียน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ

1.1.2 เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกริเริ่มได้อย่างกว้างขวาง เน้นสมรรถนะเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริงสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอน ผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ

1.1.3 เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน

1.1.4 เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1.2 จุดหมายของหลักสูตร

1.2.1 เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ สามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เลือกวิธีการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

1.2.2 เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้า อยู่เสมอ

1.2.3 เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงานสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและ

ผู้อื่น

1.2.4 เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจิตสำนึกด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

1.2.5 เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพ

1.2.6 เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกมีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

### 1.3 ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. เข้าใจขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ
2. ปฏิบัติงานอาชีพในสถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระหรือแหล่งวิทยาการ จนเกิดความชำนาญ มีทักษะและประสบการณ์ นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพระดับฝีมือ
3. มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานอาชีพ และมีกิจนิสัยในการทำงานด้วยความรับผิดชอบ มีวินัยคุณธรรมจริยธรรม ความคิดสร้างสรรค์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น

สมรรถนะรายวิชา

1. เตรียมความพร้อมเครื่องมืออุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน
2. ปฏิบัติงานอาชีพตามขั้นตอนและกระบวนการที่สถานประกอบการกำหนด
3. พัฒนาการทำงานที่ปฏิบัติในสถานประกอบการ
4. บันทึกและรายงานผลการปฏิบัติงาน คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับลักษณะของงานในสาขาวิชาชีพในสถานประกอบการ อาชีพอิสระหรือแหล่งวิทยาการ ให้เกิดความชำนาญ มีทักษะและประสบการณ์งานอาชีพในระดับฝีมือ โดยผ่านความเห็นชอบร่วมกันของผู้รับผิดชอบการฝึกงานในสาขาวิชานั้น ๆ และรายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดระยะเวลาการฝึกงาน

## 2. แนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงาน

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2551) ได้จัดทำเอกสารแนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสำหรับสถานศึกษา สถานประกอบการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการฝึกงานซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการอาชีวศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม

### 2.1 หลักการฝึกงาน

การฝึกงานเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ซึ่งจัดดำเนินการโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคการผลิตและหรือภาคบริการ หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกหัดหรือฝึกปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษาแล้วระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับการปฏิบัติงานอาชีพ เครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย และบรรยากาศการทำงานทางธุรกิจที่ต้องแข่งขันกันในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานของงาน รวมทั้งการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกิดความมั่นใจและเจตคติที่ดีในการทำงาน และการประกอบอาชีพอิสระ

เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้กำหนดหลักการฝึกงาน ดังนี้

1. เป็นการจัดฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับผู้เรียนในระบบที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาเป็นหลัก
2. เป็นการจัดฝึกประสบการณ์งานอาชีพตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
3. เป็นการจัดฝึกประสบการณ์งานอาชีพ โดยเน้นการสร้างระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และเครือข่ายความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา
4. เป็นการจัดฝึกประสบการณ์งานอาชีพที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและสมรรถนะในการปฏิบัติงานเพื่อการนำไปสู่การประกอบอาชีพ ทั้งการจ้างงาน และการประกอบอาชีพอิสระ

### 2.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกงาน

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์และพัฒนาวิชาชีพตามสภาพความเป็นจริงในสถานประกอบการและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

2. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผล

3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มีความภูมิใจในวิชาชีพ

5. เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

### 2.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกงาน

#### ด้านผู้เรียน

1. ได้รับประสบการณ์จริงตามสาขาวิชาที่เรียน
2. ได้ฝึกทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น
3. สามารถคิดเป็น ทำเป็น จัดการและแก้ปัญหาได้
4. มีบุคลิกภาพ เจตคติและกิจนิสัยที่ดีในการทำงานอาชีพ
5. มีข้อมูลในการเลือกสายงานเพื่อการประกอบอาชีพ

#### ด้านสถานศึกษา

1. สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2. เกิดความร่วมมือในการพัฒนาทางวิชาการ พัฒนาหลักสูตร พัฒนางานวิจัย ฯลฯ
3. บุคลากรได้เรียนรู้ระบบการทำงานในสถานประกอบการ
4. มีข้อมูลในการแนะแนวการเลือกสายงานเพื่อการประกอบอาชีพแก่ผู้เรียน

#### ด้านสถานประกอบการ

1. มีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ
2. มีโอกาสในการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพตามความต้องการโดยไม่ต้องฝึกเพิ่มเติม
3. ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึกได้เพิ่มทักษะในการสอนงาน
4. ได้กำลังคนเพื่อสนับสนุนงานของสถานประกอบการ
5. พนักงานมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง

### 2.4 เงื่อนไขการฝึกงาน

การจัดฝึกงานถือเป็นกระบวนการสำคัญสำหรับการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เรียน กรอบมาตรฐานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และกรอบมาตรฐานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จึงได้กำหนดโครงสร้าง



หลักสูตรให้สถานศึกษาจัดให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการหรือแหล่งวิทยาการ โดยมีเงื่อนไขในการดำเนินการดังนี้

1. สถานศึกษาต้องจัดให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการหรือแหล่งวิทยาการที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน
2. สถานศึกษาจะจัดให้ผู้เรียนฝึกงานในช่วงระยะเวลาใดก็ได้ตามความเหมาะสมตั้งแต่ภาคเรียนที่ 4 ของระดับ ปวช. หรือภาคเรียนที่ 2 ของระดับ ปวส. โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและฝึกภาคปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษาก่อนออกไปฝึกงาน หากสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนฝึกงานในภาคเรียนปกติ ให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่าของเวลาเรียนปกติ
3. ให้มีการตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียนเป็นรายวิชาเช่นเดียวกับรายวิชาอื่นๆ ตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรที่กำหนด

#### 2.5 บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

##### สถานศึกษา

1. แต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบในการวางแผน ประสานงาน จัดฝึกงานนิเทศ และติดตามประเมินผลการฝึกงานตามหลักสูตรตลอดปีการศึกษา
2. จัดหาและพิจารณาสถานประกอบการที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มสาขาวิชาชีพ
3. กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเรียนและหรือการฝึกประสบการณ์งานอาชีพก่อนออกฝึกงาน
4. วางแผนการจัดการฝึกงานร่วมกับสถานประกอบการ
5. จัดทำคู่มือและเอกสารประกอบการดำเนินงาน ได้แก่ คู่มือการฝึกงานสำหรับผู้เรียน แบบบันทึกการปฏิบัติงาน แบบสรุปข้อมูลผู้เรียนฝึกงาน แบบรายงานการนิเทศการฝึกงาน แบบประเมินผลการฝึกงาน แบบรายงานผลและให้ระดับคะแนนรายวิชาที่นำไปฝึกงาน เป็นต้น
6. ประสานงานระหว่างผู้เรียน สถานประกอบการ และผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับมอบหมายในสถานศึกษาเกี่ยวกับการฝึกงาน การนิเทศ และการติดตามประเมินผล
7. จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกงานให้ผู้เรียน เช่น การปฐมนิเทศ การเขียนรายงานการพัฒนาบุคลิกภาพ การสื่อสาร การฝึกทักษะพื้นฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ
8. จัดส่งผู้เรียนเข้ารับการฝึกในสถานประกอบการ
9. นิเทศและประเมินผลการฝึกงานตามแผนปฏิบัติงาน
10. สรุปรายงานผลการจัดฝึกงานประจำปีการศึกษาในแต่ละระดับหลักสูตร และประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน

11. จัดระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงาน ได้แก่ ข้อมูลสถานประกอบการและแหล่ง  
 วิทยาการ ข้อมูลผู้เข้ารับการฝึกงานและผลการฝึกงาน เป็นต้น

12. อื่น ๆ ตามที่สถานศึกษาเห็นสมควร เช่น การจัดทำประกันอุบัติเหตุให้ผู้เรียน  
 สถานประกอบการ

1. ให้การสนับสนุนการฝึกงาน โดยแต่งตั้ง มอบหมายผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก

2. วางแผนและจัดทำแผนการฝึกร่วมกับสถานศึกษา

3. จัดกิจกรรมในการฝึกงานอาชีพ ได้แก่ จัดปฐมนิเทศให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ  
 ลักษณะงาน กฎระเบียบของสถานประกอบการ เป็นต้น

4. ควบคุม ติดตามและประเมินผลการฝึกงาน

5. จัดทำหนังสือรับรองการฝึกงาน

ผู้เรียน

1. ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการฝึกงาน และหรือรายวิชาชีพที่จะนำไปเรียนและฝึกใน  
 สถานประกอบการตามวันที่กำหนด

2. เข้าร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกงาน

3. ปฏิบัติตามกฎระเบียบและเงื่อนไขการฝึกงานของสถานศึกษา และสถานประกอบการ

4. ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก

5. แจ้งครูฝึกและครูนิเทศก์ ครูประจำรายวิชาทันทีเมื่อเกิดปัญหาในการฝึกงาน

6. เข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนด

7. รักษาความลับของสถานประกอบการ

8. บันทึกและจัดทำรายงานการปฏิบัติงานหรืองานที่ได้รับมอบหมาย

9. เข้าร่วมสัมมนาเพื่อนำเสนอผลการฝึกงาน

ครูนิเทศก์ ครูประจำวิชา

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนและสถานประกอบการก่อนการนิเทศ

2. จัดทำแผนการนิเทศ

3. ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการฝึกงานร่วมกับครูฝึก

4. แจ้งข่าวสารที่ผู้เรียนควรทราบ

5. นิเทศติดตามและประเมินผลระหว่างการฝึกงานของผู้เรียน

6. รายงานผลการนิเทศการฝึกงานเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

7. จัดการสัมมนาเพื่อนำเสนอผลการฝึกงาน

8. ประเมินผลและตัดสินผลการเรียน

### ผู้ควบคุมการฝึก

1. ประสานงานการจัดฝึกงานและอำนวยความสะดวกในการจัดการฝึกงาน
2. จัดทำแผนการฝึกงานร่วมกับสถานศึกษา
3. ควบคุมดูแลผู้เรียนในการฝึกงานตามแผนการฝึก
4. แก้ไขปัญหาร่วมกับครูนิเทศก์ ครูประจำรายวิชา และครูฝึก

### ครูฝึก

1. ศึกษาแผนการฝึกของผู้เรียนในสถานประกอบการ
2. ให้ความรู้และสอนงานตามแผนการฝึกให้ผู้เรียน
3. ควบคุมดูแลผู้เรียนในการฝึกงานตามแผนการฝึก
4. แก้ไขปัญหาร่วมกับครูนิเทศก์ ครูประจำรายวิชา และผู้ควบคุมการฝึก
5. ประเมินผลการฝึกงานของผู้เรียน

## 2.6 ขั้นตอนการดำเนินการฝึกงานของสถานศึกษา

ตาราง 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินการฝึกงานของสถานศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินงานและกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
<b>1. ขั้นเตรียมการ</b>		
1.1 สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง	- ฝ่ายวิชาการ/	- คำสั่ง
1) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	ฝ่ายแผนงาน	- รายงานการประชุม
2) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ	- แผนกวิชา	- ปฏิทินปฏิบัติงาน
3) ประชุมคณะกรรมการ	- งานความร่วมมือ	
4) จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน		
1.2 สรุปรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	- งานความร่วมมือ	- แบบสำรวจข้อมูล
1) ข้อมูลสถานประกอบการ ได้แก่	- แผนกวิชา	สถานประกอบการ
- ลักษณะงาน	- งานทะเบียน	- แบบสรุปผล
- สถานที่ตั้ง	- งานพัฒนา	ความต้องการรับ
- ความพร้อมในการรับฝึกงาน	การเรียนการสอนฯ	ผู้เรียนฝึกงานของ
- เงื่อนไขในการฝึกงาน		สถานประกอบการ
- ผู้รับผิดชอบการฝึกงาน		- คำสั่งมอบหมายงาน
2) ข้อมูลสถานศึกษา ได้แก่		- หลักสูตร ระเบียบ

## ตาราง 1 (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงานและกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ผู้รับผิดชอบการฝึกงาน</li> <li>- รายวิชาที่จะนำไปฝึกงาน</li> <li>- เอกสารการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง</li> </ul> 3) ข้อมูลผู้เรียน เกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> <li>- สาขาวิชาและจำนวนผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา</li> <li>- ข้อมูลส่วนบุคคล</li> </ul>		คู่มือจัดฝึกงาน และ เอกสารแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง - ทะเบียนประวัติ นักเรียน นักศึกษา
1.3 วางแผนการดำเนินการฝึกงาน <ol style="list-style-type: none"> <li>1) พิจารณาสถานประกอบการที่เหมาะสม</li> <li>2) กำหนดสมรรถนะที่ต้องการตามลักษณะงานอาชีพของสถานประกอบการ</li> <li>3) กำหนดสาขาวิชาและรายวิชาที่จะนำไปเรียนและหรือฝึกในสถานประกอบการที่สอดคล้องกับสมรรถนะของงานอาชีพ</li> <li>4) กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขการฝึกงานจำแนกตามสาขาวิชาและสถานประกอบการ</li> <li>5) พิจารณาการจัดผู้เรียนแต่ละสาขาวิชาเข้ารับการฝึกงานในสถานประกอบการ</li> <li>6) กำหนดแผนการเรียนและหรือฝึกร่วมกับสถานประกอบการ</li> <li>7) กำหนดแผนการนิเทศการฝึกงาน</li> <li>8) กำหนดผู้รับผิดชอบและผู้ประสานงานของสถานศึกษาและสถานประกอบการ</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- คณะกรรมการฯ</li> <li>- ครูที่ปรึกษา</li> <li>- ครูประจำวิชา</li> <li>- ครูนิเทศก์</li> <li>- แผนกวิชา</li> <li>- งานพัฒนาการเรียนการสอนฯ</li> <li>- งานวัดผล</li> <li>- งานทะเบียน</li> <li>- สถานประกอบการ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- แบบสรุปรายชื่อสถานประกอบการ/แหล่งวิทยาการ</li> <li>- บุคลากรผู้รับผิดชอบและความต้องการรับผู้เรียนฝึกงาน</li> <li>- แบบสรุปสาขาวิชา รายวิชาและรายชื่อผู้เรียนฝึกงานในแต่ละสถานประกอบการ</li> <li>- แผนการเรียน/ฝึก</li> <li>- แผนการนิเทศ</li> <li>- แบบสรุปเกี่ยวกับการประเมิน (สัดส่วนการให้คะแนนวิธีการประเมินเครื่องมือประเมินเกณฑ์การประเมิน)</li> </ul>

ตาราง 1 (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงานและกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
9) กำหนดสัดส่วนคะแนน วิธีการประเมินเครื่องมือประเมิน และเกณฑ์การประเมินร่วมกับสถานประกอบการ		
1.4 ประสานงานการดำเนินการฝึกงาน	- ครูที่ปรึกษา	- คู่มือฝึกงาน เอกสาร/แบบฟอร์มบันทึก
1) ประสานงานผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา เพื่อเตรียมการและดำเนินการในส่วนที่รับผิดชอบ	- ครูประจำวิชา - ครูนิเทศก์ - แผนกวิชา	รายงาน การนิเทศ การประเมินผล
2) จัดทำคู่มือและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานสำหรับผู้รับผิดชอบของสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ	- งานความร่วมมือ - งานเอกสาร การพิมพ์ - งานธุรการ	- ประกาศเกี่ยวกับ การลงทะเบียนฝึกงาน ผู้มีสิทธิ์เข้ารับการฝึก กำหนดการฝึก ฯลฯ
3) ประสานงานสถานประกอบการเพื่อขอความร่วมมือ/อนุเคราะห์การจัดฝึกงาน พร้อมแจ้งรายชื่อผู้เรียนฝึกงาน ปฏิทินการฝึกงาน และรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	- งานทะเบียน	- แผนการฝึก การนิเทศ และปฏิทินปฏิบัติงาน - หนังสือขอความ อนุเคราะห์/ร่วมมือ ในการฝึกงาน
4) ประสานผู้เรียนที่มีสิทธิ์เข้ารับการฝึกงานเพื่อลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่นำไปเรียน/ฝึกงานในสถานประกอบการ และรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงาน		- หนังสือส่งตัวผู้เรียน ฝึกงาน - หนังสือขออนุญาต ผู้ปกครอง
5) ประสานผู้ปกครองเพื่อขออนุญาตให้ผู้เรียนเข้ารับการฝึกงานตามปฏิทินการฝึกงานที่กำหนด		
6) ประสานการจัดทำอุบัติเหตุให้กับผู้เรียนฝึกงาน		
2. ขั้นตอนการ		-
2.1 เตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนออกฝึกงาน	งานความร่วมมือ	คู่มือการฝึกงาน

ตาราง 1 (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงานและกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
1) ปฐมนิเทศการฝึกงาน	- แผนกวิชา	- เอกสาร/แบบฟอร์ม
2) จัดเตรียมผู้เรียนด้านความรู้และทักษะเบื้องต้นในการปฏิบัติงาน รวมทั้งด้านความปลอดภัย	- ครูที่ปรึกษา - ครูประจำวิชา	บันทึก รายงาน - กำหนดการฝึก แผนการฝึก ฯลฯ
3) จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมอื่น ๆ		
2.2 ดำเนินการฝึกงาน	- งานความร่วมมือ	- หนังสือส่งตัวผู้เรียน
1) จัดส่งผู้เรียนเข้ารับการฝึกงาน	- ผู้ควบคุมการฝึก	ฝึกงาน
2) สถานประกอบการปฐมนิเทศแนะนำสถานที่บุคลากร กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ การปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานของสถานประกอบการ	- ครูฝึก - ครูนิเทศก์	- คู่มือฝึกงาน - แผนการฝึก - แผนการนิเทศ - เอกสาร/แบบฟอร์ม
3) ผู้เรียนฝึกประสบการณ์งานอาชีพตามแผนการฝึกที่กำหนด ภายใต้การควบคุมดูแลแนะนำของครูฝึกและผู้ควบคุมการฝึก		บันทึก รายงาน - แบบประเมินและ เกณฑ์การให้คะแนน
4) ผู้เรียนจดบันทึกการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามแบบฟอร์มที่กำหนด		
5) ครูนิเทศก์ให้การนิเทศ ติดตามประเมินผลผู้เรียนฝึกงานตามแผนการนิเทศ พร้อมสรุปรายงานผล		
6) ผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกประเมินผู้เรียนขณะฝึกงาน ทั้งด้านทักษะกระบวนการ ผลงาน และพฤติกรรมลักษณะนิสัย ตามแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน		
7) ผู้เรียนจัดทำสรุปรายงานการฝึกงานและนำเสนอในชั้นเรียน		

## ตาราง 1 (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงานและกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
3. ขั้นสรุปประเมินผลการฝึกงาน	คณะกรรมการฯ	- แบบประเมินและ
3.1 ครูประจำวิชาประเมินผลการเรียนรู้	- งานความร่วมมือ	เกณฑ์การประเมิน
ภาคทฤษฎีรายวิชาที่นำไปเรียนและฝึกใน	- ครูนิเทศก์	- แบบสรุปผลการ
สถานประกอบการ	- ครูประจำวิชา	ประเมินการฝึกงาน
3.2 ครูประจำวิชารวบรวมผลการประเมิน	- งานวัดผล	- รายงานผลการ
ภาคทฤษฎีผลการนำเสนอรายงานการฝึกงาน	- งานพัฒนา	ประเมินการฝึกงาน
ผลการนิเทศผลการฝึกปฏิบัติและผลการ	การเรียนการสอนฯ	- ใบ รบ.
ประเมินพฤติกรรมลักษณะนิสัยของผู้เรียนเป็น	- งานทะเบียน	- หนังสือรับรอง
รายบุคคล	- ผู้ควบคุมการฝึก	การฝึกงาน
3.3 ครูประจำวิชาตัดสินผลการเรียนเป็น	- ครูฝึก	- หนังสือขอบคุณ
รายวิชาและให้ระดับคะแนนแต่ละรายวิชา		
พร้อมทั้งขออนุมัติผลการเรียนเพื่อบันทึกข้อมูล		
งานทะเบียน		
3.4 สรุปรายงานผลการฝึกงาน		
3.5 มอบหนังสือรับรองการฝึกงานแก่		
ผู้เรียนที่ผ่านการประเมิน		
3.6 จัดทำหนังสือขอบคุณสถาน		
ประกอบการ		

## 3. สาระสำคัญของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับ

## ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

1. ชื่อโครงการ การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

## 2. หลักการและเหตุผล

ด้วยโรงเรียนชุมชนแสงชูทิศเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอและเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนเข้าเรียนในแต่ละปีการศึกษาเป็นจำนวนมาก จึงได้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้สนองตอบความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนได้ ซึ่งแผนการเรียน

วิชาวิชาชีพเป็นแผนการเรียนหนึ่งที่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2535 โรงเรียนจึงได้ดำเนินการขอเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ขึ้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กที่อยู่พื้นที่ห่างไกล ฐานะยากจน ได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในด้านวิชาชีพ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยเรียนผ่านสถานศึกษาสังกัด สพฐ. ที่อยู่ใกล้บ้านของนักเรียน และนักเรียนที่จบจากหลักสูตรสามารถออกไปประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิตได้

ในการเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของโรงเรียนนั้น ได้เปิดสอนหลักสูตรในลักษณะที่ 3 โดยให้นักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนอยู่ในบัญชีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ใช้หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยมีสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) เป็นพี่เลี้ยง การเปิดสอนหลักสูตรในลักษณะที่ 3 โรงเรียนจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1. มีระยะทางห่างจากสถานศึกษาที่เปิดสอนทั้ง สอศ. และเอกชน มากกว่า 20 กิโลเมตร (ยกเว้น กรณีมีสถานศึกษา สอศ. และเอกชน มาเปิดสอนภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติไปแล้ว)
2. มีสถานศึกษาสังกัด สอศ. เป็นพี่เลี้ยง
3. มีครูภัณฑ์มาตรฐานประจำสาขา
4. มีห้องปฏิบัติการประจำสาขา
5. มีข้าราชการครูตรงสาขาที่เปิดสอนอย่างน้อย 1 คน และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาอีกอย่างน้อย 1 คน
6. การเปิดสอนให้เปิดสอนได้ไม่เกิน 1 ประเภทวิชา 1 สาขาวิชา 1 สาขางาน 1 ห้องเรียน นักเรียนไม่เกิน 40 คน และสาขาที่เปิดสอนต้องสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา สถานประกอบการและแรงงานในท้องถิ่น

เมื่อนักเรียนจบการศึกษาแล้วจะได้รับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพจากสถานศึกษาสังกัด สพฐ. ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้โรงเรียนจัดฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งในการจัดฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียน จะเป็นความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้สัมผัสกับการปฏิบัติงานอาชีพ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และบรรยากาศการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้



อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกิดความมั่นใจและเจตคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระ โดยใช้เวลารวมในการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 หน่วยกิต มีการตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียนเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

โรงเรียนชุมแสงชนูทิศและคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรมได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ภายใต้ข้อกำหนดของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อเป็นการตอบสนองต่อหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นจัดทำโครงการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ขึ้น ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการฝึกปฏิบัติงานในสายงานที่สอดคล้องกับสาขาที่ศึกษา เพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ และความสามารถต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพ ผ่านความร่วมมือของสถานประกอบการต่าง ๆ ในชุมชน

### 3. วัตถุประสงค์

1. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกงาน
2. นักเรียนมีทักษะการทำงานที่ได้รับมอบหมายในสถานประกอบการสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
3. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
4. นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการจริง

### 4. เป้าหมาย

- 4.1 เชิงปริมาณ นักเรียนร้อยละ 100 เข้าร่วมการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ
- 4.2 เชิงคุณภาพ
  1. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกงานคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ขึ้นไป
  2. นักเรียนมีทักษะการทำงานที่ได้รับมอบหมายในสถานประกอบการสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดี
  3. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดี
  4. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับมาก
  5. นักเรียนร้อยละ 50 ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการฝึกทักษะประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการจริง

## 5. วิธีดำเนินงาน

### ขั้นเตรียมงาน

1. ศึกษานโยบายของโรงเรียนส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
2. จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติผู้บริหารโรงเรียน
3. ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงาน
4. สัมภาษณ์ผู้อำนวยการของนักเรียนปวช. 3 เพื่อจัดสถานที่ฝึกงานตามความเหมาะสม

ระหว่างสถานที่ฝึกทักษะประสบการณ์วิชาชีพกับที่พักอาศัย

### ขั้นดำเนินการ

1. ประสานงานกับสถานประกอบการสำรวจจำนวนนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพที่ต้องการและแจ้งระยะเวลาวันที่ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ
2. วางแผนดำเนินกิจกรรมโดยจัดประชุมครูเพื่อชี้แจงรายละเอียดของโครงการและมอบหมายผู้รับผิดชอบในงานแต่ละส่วน
3. แจ้งรายละเอียดสถานที่ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพให้กับนักเรียนพิจารณาตามสาขาและที่อยู่ของนักเรียน
4. ประชุมนิเทศการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ
5. ดำเนินการส่งตัวนักเรียนเข้ารับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพกับสถานประกอบการพร้อมกับหนังสือส่งตัวนักเรียนฝึกงาน

### ขั้นตรวจสอบ

1. ครูนิเทศและติดตามการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพเป็นรายบุคคล
2. พี่เลี้ยงของสถานประกอบการประเมินนักเรียนฝึกงานในวันสุดท้าย
3. สถานประกอบการทำหนังสือส่งตัวกลับสถานศึกษา พร้อมแบบประเมิน
4. ปัจจุบันนิเทศฝึกงานครูและนักเรียนร่วมกันปัจจุบันแลกเปลี่ยนประสบการณ์การฝึกทักษะวิชาชีพในแต่ละสถานประกอบการนำเสนอในรูปแบบของ PowerPoint

### ขั้นรายงาน

1. ประเมินผลโครงการ
  2. จัดทำรายงานโครงการและนำเสนอผลการดำเนินโครงการ
6. งบประมาณ จำนวน 2,000 บาท
7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 7.1 สถานประกอบการและโรงเรียนมีความร่วมมือบูรณาการในการเรียนการสอน
  - 7.2 นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 มีวินัย รักการทำงาน สามารถทำงาน

ร่วมกับผู้อื่น มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

7.3 นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ได้รับการพัฒนาประสบการณ์ทักษะวิชาชีพการปฏิบัติงานตามสายงานที่สอดคล้องกับสาขาที่ศึกษา

#### 4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

##### 4.1 ความหมายของการประเมินโครงการ

รัตนะ บัวสนธ์ (2540, หน้า 9) กล่าวว่า ความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเพื่อนำข้อมูลที่ได้ขึ้นมาเทียบกับเกณฑ์ แล้วตัดสินใจให้คุณค่าต่อข้อมูลหรือโครงการดังกล่าว

ประชุม รอดประเสริฐ (2547, หน้า 73) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการและพิจารณาตัวบ่งชี้ให้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบ แล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้น เพื่อดำเนินการต่อไปหรือจะยุติการดำเนินโครงการนั้นเสีย

สุวิมล ติรกานันท์ (2548, หน้า 2-3) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถใช้ในการพิจารณาการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างทันท่วงที ลักษณะสำคัญในการประเมินโครงการคือ ลักษณะข้อมูลที่รวบรวมต้องมีความชัดเจน น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพ

สมหวัง พิทยานุกวัฒน์ (2549, หน้า 6) กล่าวว่า การประเมินค่าหรือการประเมินผล หมายถึงการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งถือเป็นนิยามพื้นฐานในทางการจัดการ นิยามการประเมินค่าหรือการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจ การตัดสินใจเลือกทางเลือกโดยอาศัยสารสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อผ่านการสังเคราะห์ให้เป็นองค์ความรู้จะทำให้เกิดปัญญาได้

เชาว์ อินใย (2553, หน้า 4) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินใจคุณค่าโดยการค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากชุดกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างมีระบบมาประกอบการตัดสินใจ ตีค่าผลการดำเนินการนั้นว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการ

พิสนุ พงศ์ศรี (2553, หน้า 68) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง เป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าของโครงการในระยะใดระยะหนึ่งหรือทุกระยะ โดยนำสารสนเทศจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจจัดทำโครงการ ทดลอง นำร่อง ปรับเปลี่ยน ระวัง

ปรับปรุง ขยายผล หรือยกเลิกโครงการ

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2557, หน้า 41) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเชิงระบบเพื่อการตรวจสอบหรือชี้บ่งถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบและตัดสินใจคุณค่าของกระบวนการดำเนินโครงการ โดยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและวิเคราะห์ผลที่เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

#### 4.2 ความสำคัญของการประเมินโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2550, หน้า 37) กล่าวว่า การประเมินโครงการช่วยทำให้กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและมาตรการตลอดทั้งวิธีการประเมินได้รับการตรวจสอบ วิเคราะห์อย่างละเอียดจากผู้บริหารและผู้ประเมินว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้โดยใช้ทรัพยากรที่กำหนดไว้อย่างคุ้มค่า เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ทำให้ผู้บริหารทราบถึงอุปสรรคข้อดีข้อเสียความเป็นไปได้ และตัดสินใจว่าจะดำเนินการต่อหรือยุติโครงการ

สำราญ มีแจ้ง (2544, หน้า 20-21) ได้สรุปความสำคัญของการประเมินโครงการ มีดังนี้

1. ช่วยให้เห็นจุดประสงค์ของการดำเนินงานนั้นเหมาะสมและเป็นไปได้เพียงใด การดำเนินงานหรือโครงการใด ๆ จะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์ของการดำเนินงาน การประเมินจะเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินโครงการและการดำเนินงานนั้นมีความเป็นไปได้เพียงใด
2. ทำให้ทราบว่าการทำงานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าได้ดำเนินงานไปแล้ว ได้ผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
3. กระตุ้นให้มีการเร่งรัดปรับปรุงการดำเนินงาน การประเมินจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ดำเนินงานมีการเร่งรัดและปรับปรุงการดำเนินงานเมื่อพบข้อบกพร่องในการดำเนินงาน
4. ช่วยให้เห็นข้อบกพร่องในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนซึ่งจะใช้เป็นหลักในการปรับปรุงการดำเนินงาน
5. ช่วยควบคุมการดำเนินงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพซึ่งจะเป็นการลดความสูญเปล่าในการใช้ทรัพยากร ผู้ดำเนินงานบางคนบางครั้งมักไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้ดีและเต็มความสามารถ ซึ่งการประเมินจะช่วยควบคุมการดำเนินงานให้มีคุณภาพได้
6. ช่วยให้ออกเสนอแนะแก่ผู้บริหารในด้านการดำเนินงาน ผู้บริหารต้องทราบข้อมูล ทุกแง่มุมของผลการประเมิน ซึ่งผู้บริหารจะได้นำไปพิจารณาวินิจฉัยและตัดสินใจการได้ถูกต้อง

7. ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมในครั้งต่อ ๆ ไป การประเมินผลโครงการที่ดำเนินในปัจจุบันจะทำให้ทราบข้อดีและข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิธีการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการแก้ไขที่จะดำเนินโครงการประเภทนี้ต่อไป

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544, หน้า 92-93) ได้สรุปความสำคัญของการประเมินว่า เพื่อช่วย ปรับปรุงการบริหารงานหรือโครงการ ตลอดจนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรืองานที่รับผิดชอบอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพสูงสุด

พิสนุ พงศ์ศรี (2551, หน้า 36) ได้สรุปความสำคัญของโครงการไว้ดังนี้

1. เป็นแนวทางหรือวิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมต่าง ๆ ไว้
2. ทำให้การกำหนดลำดับขั้นของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องทำให้ต่อเนื่องสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ และมีประสิทธิผล
3. ทำให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานปฏิบัติเกี่ยวข้องไม่ให้เกิดการประนีประนอมระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานปฏิบัติเกี่ยวข้องไม่ให้เกิดกิจกรรมบางอย่างขาดหายไปหรือซ้ำซ้อนกัน
4. ทำให้เกิดการประเมินผลอย่างมีขั้นตอน และมีขั้นตอน และมีคุณภาพที่ดี ทำให้ได้สารสนเทศจากการประเมินที่เป็นประโยชน์

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการประเมินโครงการ คือ เป็นการที่ชี้แนวทางการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนการตรวจสอบการใช้ทรัพยากรของโครงการว่าคุ้มค่าหรือไม่เพียงใด การประเมินจะให้ผู้ดำเนินโครงการมองเห็นข้อบกพร่องในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน และนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานต่าง ๆ ของโครงการให้มีประสิทธิภาพ

#### 4.3 ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

ประชุม รอดประเสริฐ (2547, หน้า 75-76) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้ดังนี้

1. การประเมินทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินงานมีความชัดเจนขึ้น กล่าวคือ ก่อนที่โครงการจะได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้บริหารและผู้ประเมินส่วนใดที่ไม่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานในการดำเนินการ หากขาดความแน่นอนแจ่มชัด จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจนเสียก่อน ฉะนั้นการประเมินโครงการมีส่วนช่วยทำให้โครงการมีความชัดเจนและสามารถที่จะนำไปปฏิบัติอย่างได้ผลมากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมิน

2. การประเมินโครงการช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า หรือเกิดประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใดหรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวน หรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็นหรือมีมากเกินไปจะได้รับการตัดทอนและทรัพยากรใดที่ขาดก็จะได้มีการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้นการประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าโครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปด้วยดี ย่อมทำให้แผนงานดำเนินไปด้วยดีและบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หากโครงการใดโครงการหนึ่งมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ ย่อมกระทบกระเทือนต่อแผนงานทั้งหมด โดยส่วนรวม ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้เช่นเดียวกันว่าหากการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพย่อมหมายถึง การประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์และดำเนินงานไปด้วยดีเช่นเดียวกัน

4. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการและทำให้โครงการมีข้อที่ทำให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง ดังตัวอย่างโครงการสร้างเขื่อนแห่งหนึ่ง ซึ่งมีการสร้างถนนเพื่อไปสู่สถานที่สร้างเขื่อนนั้นต้องผ่านป่าไม้ธรรมชาติ ทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและสัตว์ป่าหลายชนิดอาจต้องสูญพันธุ์ การประเมินโครงการจะช่วยให้เกิดการป้องกันรักษาป่า และโครงการอนุรักษ์และอพยพสัตว์ป่าขึ้น เพื่อการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบของโครงการสร้างเขื่อนดังกล่าว ด้วยตัวอย่างและเหตุผลดังกล่าวจึงถือได้ว่า การประเมินโครงการมีส่วนช่วยแก้ปัญหา อันเกิดจากผลกระทบของโครงการได้

5. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยที่สำคัญในการควบคุมคุณภาพของโครงการ ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าการประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบและควบคุมชนิดหนึ่ง ซึ่งดำเนินงานอย่างมีระบบและมีความเป็นวิทยาศาสตร์อย่างมาก ทุกอย่างของโครงการและปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงานจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด กล่าวคือ ทั้งปัจจัยนำเข้า (inputs) กระบวนการ (Process) และผลงาน (outputs) จะได้รับการตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอน ส่วนใดที่เป็นปัญหาหรือไม่มีคุณภาพจะได้รับการพิจารณาป้อนกลับ ดังนั้นจึงถือได้ว่าการประเมินมีส่วนช่วยในการควบคุมคุณภาพของโครงการ

6. การประเมินโครงการมีส่วนในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมิใช่เป็นการควบคุมบังคับบัญชาหรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์

เพื่อการปรับปรุงแก้ไข และเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการอันจะนำมาซึ่งผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจ มีความพึงพอใจในงาน และมีความตั้งใจ กระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่อไปและมากขึ้น จึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร

7. การประเมินโครงการช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย ความเป็นไปได้ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการ โดยข้อมูลดังกล่าวแล้วจะช่วยทำให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการนั้นต่อไป หรือจะยุติโครงการนั้นเสีย นอกจากนั้นผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนหรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหารและฝ่ายการเมืองต่อไปด้วย

สมคิด พรหมจ้อย (2550 หน้า 37) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินโครงการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ข้อมูล และสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน

3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินโครงการ

4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินงานโครงการต่อไป

5. ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไรคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

6. เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556, หน้า 93-95) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. การประเมินเป็นเครื่องมือของการรับรองคุณภาพในการให้บริการ ถึงแม้จะไม่สามารถประกันผลสัมฤทธิ์ขั้นสูงสุดของโครงการได้ แต่ก็สามารถจะรับรองคุณภาพของการให้บริการในระดับหนึ่งได้ ด้วยเหตุนี้ องค์กรที่เป็นเจ้าของโครงการต่าง ๆ จำนวนมาก จึงเห็นความจำเป็นต้องใช้วิธีประเมินโครงการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับและเป็นที่น่าเชื่อถือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจากประชาชนทั่วไปด้วย

2. การประเมินช่วยให้ผู้สนับสนุนด้านเงินทุนได้รับทราบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ โดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์จากสภาพการณ์ที่เป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่จัดขึ้นเพื่อการกุศล เช่น โครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียนผู้ด้อยโอกาส จากการประเมินโครงการดังกล่าว ย่อมทำให้ทราบว่า ทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการประเภทนี้มีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในด้านใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางปรับปรุงหรือแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในโอกาสต่อ ๆ ไป

3. การประเมินช่วยให้ได้ข้อมูลซึ่งเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ หน่วยงานที่ต้องพิจารณาจัดสรรเงินทุนเพื่อให้การสนับสนุนโครงการ เช่น สำนักงบประมาณแผ่นดิน เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ก่อนที่จะมีการอนุมัติงบประมาณให้แก่โครงการใด ๆ ทางสำนักงบประมาณแผ่นดินก็มักจะขอข้อมูลสารสนเทศที่เป็นผลการประเมินหน่วยงานซึ่งจัดทำโครงการเหล่านั้นไปประกอบการพิจารณาด้วยเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดสรรเงินงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดคำวิพากษ์วิจารณ์ และสอดคล้องกับความต้องการที่เป็นจริง

4. การประเมินช่วยให้เห็นความสำคัญของแต่ละโครงการตามลำดับก่อนหลังโดยสามารถจะทราบได้ว่า โครงการใดมีความจำเป็นเร่งด่วนกว่ากัน ทั้งนี้เพื่อช่วยแก้ปัญหาในการคัดเลือกโครงการ ตลอดจนช่วยลดความกดดันจากอำนาจทางการเมือง อันเนื่องจากโครงการมีจำนวนมาก (ทั้งจากขยายโครงการและโครงการที่ต่อเนื่อง) แต่เงินทุนสนับสนุนมีจำนวนจำกัด ดังนั้น การประเมินโครงการต่าง ๆ อย่างมีระบบและครบทุกขั้นตอนจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่น่าเชื่อถือ ซึ่งจะช่วยให้คณะกรรมการใดควรจะให้การพิจารณาให้การสนับสนุนก่อน และโครงการใดควรจะให้การสนับสนุนในลำดับถัดไป

5. การประเมินช่วยให้ได้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้รับบริการ ข้อมูลประเภทนี้ทำให้ทราบถึงข้อจำกัดและปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุงโครงการตลอดจนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ

6. การประเมินช่วยให้ทราบถึงผลผลิตของโครงการทั้งในด้านที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไป ถึงแม้ว่าการดำเนินโครงการต่าง ๆ ล้วนแต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ผลผลิตที่พึง



ประสงค์เป็นหลัก แต่ในความเป็นจริงแล้ว ก็อาจมีผลผลิตบางส่วนที่ไม่พึงประสงค์เกิดตามมาด้วย พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2557, หน้า 47) ได้กล่าวถึงประโยชน์อย่างยิ่งของการประเมินโครงการ ต่อการบริหารจัดการโครงการ สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับการกำหนดโครงการ การตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการ ดำเนินโครงการ ตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการ

2. ช่วยให้ทราบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของ โครงการที่นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการดำเนิน โครงการให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ

3. ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการที่ นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินการในช่วงต่อไป ยกเลิกหรือปรับขยายการ ดำเนินโครงการต่อไปอีก

4. ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของโครงการว่าเป็นอย่างไร คำนวณค่ากับการลงทุนหรือไม่

5. ช่วยให้เกิดการเสริมแรง สร้างพลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในโครงการ เมื่อทราบ ผลสำเร็จ จุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการโดยจะมุ่งมั่นปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินโครงการให้มี คุณภาพ และมาตรฐานสูงขึ้น ซึ่งจะเกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการหรือองค์กร

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการประเมินโครงการ มีดังนี้ 1) ช่วยมีการตรวจสอบความชัดเจน ของวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินงานก่อนที่เริ่มดำเนินโครงการ 2) ช่วยตรวจสอบ ความพร้อมของทรัพยากร วางแผนการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างคุ้มค่าเงินทุนหรืองบประมาณ ถูกจัดสรรให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน 3) ได้สารสนเทศที่บอกถึงปัญหา อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย ความเป็นไปได้ เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มี คุณภาพ และ 4) การประเมินเป็นกระบวนการที่ช่วยควบคุมคุณภาพของโครงการ ผลการประเมิน จะช่วยบ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงาน และยังสามารถรับรองคุณภาพในการให้บริการ หรือการดำเนินของโครงการได้อีกด้วย

#### 4.4 รูปแบบการประเมินโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2552, หน้า 49-50) ให้ความหมายว่า รูปแบบการประเมินโครงการ คือ กรอบความคิดหรือแบบแผนในการประเมินที่แสดงให้เห็นถึงรายการที่ควรประเมิน หรือ กระบวนการของการประเมิน ในการประเมินโครงการใดโครงการหนึ่งนั้น เราควรพิจารณาประเมิน ในเรื่องใดบ้าง ในขณะที่

เดียวกันบางรูปแบบอาจจะมีการนำเสนอแนะด้วยว่า ในการประเมินแต่ละรายการแต่ละเรื่องควรพิจารณาหรือตรวจสอบอย่างไร ซึ่งเป็นลักษณะการเสนอแนะวิธีการโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดหมาย (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ (Ralph W. Tyler. 1943), (Cronbach. 1973) และ (Kirkpatrick)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgemental Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าของโครงการนั้น ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสแตค (Stake. 1967), (Scriven. 1967), (Provus. 1971)

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision - Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้ช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ (Welch, 1967), (Stufflebeam, 1989), (Atkin, 1967)

ศิริชัย กาญจนวาสี (2552, หน้า 112) ได้ใช้คำว่า โมเดล รูปแบบ และแนวทางการประเมินในการนำเสนอรูปแบบการประเมินซึ่งประมวลจากนักทฤษฎีการประเมิน ได้ 28 แนวทาง และใช้มิติของรูปแบบการประเมินจัดประเภทรูปแบบการประเมินได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงระบบ (Systematic decision oriented evaluation) เป็นการประเมินที่เน้นการใช้วิธีเชิงระบบ เพื่อการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องสำหรับการตัดสินใจในเชิงบริหาร รูปแบบหรือแนวทางการประเมินแนวคิดนี้ เช่น goal-based (behavioral objective) approach ของไทเลอร์ (Tyler, 1950) CIPP Model ของสตีฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam, D.L., et al, 1971) เป็นต้น

2. การประเมินที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงธรรมชาติ (naturalistic decision oriented evaluation) เป็นการประเมินที่เน้นการใช้วิธีธรรมชาติ เพื่อการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องสำหรับการตัดสินใจในเชิงบริหาร รูปแบบหรือแนวทางการประเมินตามแนวคิดนี้ เช่น utilization-focused approach (UFA) ของ Patton (1978) responsive (countenance) model ของ Stake (1967) เป็นต้น

3. การประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่าโดยใช้วิธีเชิงระบบ (Systematic value oriented

evaluation) เป็นการประเมินที่เน้นการใช้วิธีเชิงระบบ เพื่อให้ให้นักประเมินทำการตัดสินคุณค่าของสิ่ง  
ที่มุ่งประเมิน รูปแบบหรือแนวทางการประเมินตามแนวคิดนี้ เช่น Consumer oriented approach  
ของ Scriven (1967) training approach ของ Kirkpatrick (1985) เป็นต้น

4. การประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่าโดยใช้วิธีเชิงธรรมชาติ (naturalistic value  
oriented evaluation) เป็นการประเมินที่เน้นการใช้วิธีธรรมชาติเพื่อให้ให้นักประเมินทำการตัดสิน  
คุณค่าของสิ่งที่ยังมุ่งประเมิน รูปแบบหรือแนวทางการประเมินตามแนวคิดนี้ เช่น criticism approach  
ของ Eisner (1975) empowerment approach ของ Fetterman (1994) เป็นต้น

พิชิต ฤทธิจัญญ (2557, หน้า 77) กล่าวว่า นักวิชาการด้านการประเมินของไทยส่วนใหญ่  
นิยมจัดกลุ่มหรือประเภทของรูปแบบการ ประเมินออกเป็น 3 กลุ่ม (เยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี.  
2542: 64, สุวิมล ตีรกานนท์. 2543: 39; สำราญ มีแจ้ง. 2544: 111-112; สมคิด พรหมจรรย์, 2550: 50:  
สุภมาศ อังศุโชติ. 2555: 6-7) ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นวัตถุประสงค์ (objective - based model) เป็นรูปแบบการ  
ประเมินที่เน้นการตรวจสอบว่าผลที่เกิดขึ้นจากโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น  
หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler, 1943) ครอนบาค (Cronbach,  
1973) และเคิร์กแพททริก (Kirkpatrick, 1985)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (judgmental evaluation model) เป็น  
รูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าของ  
โครงการที่มุ่งประเมิน ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสเทค (Stake, 1967) สคริฟเวน (Scriven,  
1967) และโพรวัส (Provus, 1971)

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (decision - oriented evaluation model) เป็น  
รูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อจัดหาสารสนเทศเกี่ยวกับโครงการ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารหรือ  
ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล ได้แก่ รูปแบบการ  
ประเมินของเวลช์ (Welch, 1967) สตัดเฟิลบีม (Stuftebeam: CIPP Model, 1968) และ อัลคิน  
(Atkin, 1967) รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ภาคขยาย และรูปแบบการประเมินเชิง

สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินจะถูกจัดกลุ่มอยู่ใน 3 กลุ่มหลัก ๆ ได้แก่ 1) การประเมินที่  
เน้นวัตถุประสงค์ การประเมินที่ดูว่าผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้  
หรือไม่ 2) การประเมินที่เน้นการตัดสินใจ การประเมินที่มุ่งหาสารสนเทศจากการดำเนินโครงการ  
ให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ และ 3) การประเมิน  
ที่เน้นการตัดสินคุณค่า กระบวนการที่ผู้ประเมินจะต้องดำเนินการรวบรวมสารสนเทศมากำหนด

หรือตีค่าให้กับสิ่งที่มุ่งประเมินในโครงการ

#### 4.5 แนวทางการเลือกรูปแบบการประเมิน

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2539, หน้า 17) ให้แนวทางการเลือกรูปแบบการประเมินว่า รูปแบบที่นำเสนอ มีวัตถุประสงค์เฉพาะของการใช้ในการประเมินที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นรูปแบบต่าง ๆ ล้วนมีจุดเด่น จุดด้อย และมีข้อจำกัดในการนำไปใช้ที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นในทางปฏิบัติแล้ว การประเมินโครงการใด ๆ จึงไม่ควรจำกัดให้ใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมและวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ ตลอดจนองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการเลือกรูปแบบนั้น ๆ รวมทั้งอรรถประโยชน์ที่จะได้จากการใช้รูปแบบนั้น ๆ เป็นสำคัญด้วย

พิชัญ ฤทธิจรรยา (2557, หน้า 78) กล่าวว่า รูปแบบการประเมินเป็นเพียงกรอบแนวคิดหรือตัวแบบในการดำเนินงานประเมิน รูปแบบการประเมินแต่ละรูปแบบต่างก็มีที่มาจากความเชื่อพื้นฐานทางปรัชญาหรือแนวคิดเชิงทฤษฎีที่แตกต่างกัน รูปแบบการประเมินแต่ละรูปแบบจึงมีลักษณะเฉพาะ ข้อดีและข้อจำกัดในการนำไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน ดังนั้น นักประเมินจึงควรทำความเข้าใจและวิพากษ์วิจารณ์รูปแบบการประเมินนั้น ๆ ให้ดีเสียก่อน เพื่อจะได้เลือกใช้รูปแบบการประเมินได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับลักษณะของประเด็นการประเมิน เกณฑ์หรือแนวทางการเลือกใช้รูปแบบการประเมินอาจพิจารณาได้จากความสอดคล้องระหว่างแนวคิดของรูปแบบการประเมินกับประเด็นการประเมิน และวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการประเมินว่าต้องการประเมินเพื่ออะไร เป็นการประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการหรือประเมิน เพื่อสรุปผลเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือประเมิน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการของผู้บริหาร

ศิริชัย กาญจนวาสี (2552, หน้า 128-129) ได้ให้แนวคิดในการเลือกใช้รูปแบบการประเมินโดยมีสมมติฐานในการเลือกรูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจน่าจะสนับสนุนหลักการนำผลการประเมินไปใช้ ประโยชน์ได้ดีกว่ารูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า
2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจน่าจะเหมาะสมสำหรับผู้บริหารหรือผู้ใช้ผลการประเมินที่มีความสามารถในเชิงวิชาการสูง เนื่องจากผู้ใช้ผลการประเมินจะต้องเป็นผู้วินิจฉัยคุณค่าด้วยตนเองอย่างถูกต้องเสียก่อนจึงจะนำผลการประเมินไปใช้ได้อย่างถูกต้อง
3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่านั้นจะเหมาะสมสำหรับใช้กับนักประเมินที่มีความสามารถในเชิงวิชาการสูงและเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพราะสามารถวินิจฉัยคุณค่าได้อย่างถูกต้องกว่า ผลการประเมินหรือผู้บริหาร ผู้ใช้ผลการประเมิน แต่อาจมีปัญหาเรื่องการยอมรับและการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์จากผู้ใช้

4. การประเมินด้วยวิธีธรรมชาติน่าจะสนองความต้องการสารสนเทศได้ดี แต่อาจมี ปัญหา เรื่องความน่าเชื่อถือของผลการประเมิน ในขณะที่การประเมินด้วยวิธีเชิงระบบน่าจะให้ผล การประเมินน่าเชื่อถือ แต่อาจจะไม่ไวต่อการตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง

5. สถานการณ์ของการประเมินจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบการประเมินที่เหมาะสม โดย จะต้องพิจารณาองค์ประกอบด้านผู้ใช้ผลการประเมิน นักประเมิน สิ่งที่ต้องการประเมินและ สิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า แนวทางการเลือกรูปแบบการประเมิน ผู้ประเมินจะต้องศึกษาทำความเข้าใจ ของรูปแบบประเมินนั้น ๆ ก่อนนำไปตั้งเป็นกรอบการประเมิน โดยพิจารณาบริบทและวัตถุประสงค์ ของโครงการ ความสอดคล้องระหว่างแนวคิดของรูปแบบการประเมินกับประเด็นการประเมิน ตลอดจนเป้าหมายของการประเมิน เพื่อให้ได้ผลจากการประเมินที่นำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงการนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

#### 4.6 แนวทางการประเมินแบบร่วมมือ (Collaborative Evaluation)

##### 4.6.1 ความหมายของการประเมินแบบร่วมมือ

Dickenson-Hazard (1999, หน้า 261) และ Rainforth และ York-Barr (1997, หน้า 17-18) (อ้างถึงใน ทิพย์สัมพันธ์ เกษโกมล, 2545 หน้า 20) ให้ความหมายของการร่วมมือรวมพลัง ในรูปแบบของกระบวนการทำงานและเงื่อนไขที่ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การ สร้างเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน และการ ร่วมมือรวมพลังจะมีประสิทธิภาพได้ ทุกคนที่เกี่ยวข้องจะต้องมีจิตใจที่พร้อมจะพัฒนาตระหนักถึง คุณค่าความสำคัญของการร่วมมือ ให้การยอมรับไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี ต่อกัน มีความสามารถในการวางแผน จัดการกับความขัดแย้ง และทำงานเป็นทีมได้ สำหรับ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการประเมินแบบร่วมมือรวมพลังนั้น

Rita G. O'Sullivan (2004, pp. 27-28) การประเมินแบบร่วมมือ (Collaboration Evaluation) หมายถึง การประเมินที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการ เป็นการสร้างขีดความสามารถในการประเมินผลให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และส่งเสริมความร่วมมือ ในกิจกรรมการประเมิน ช่วยวางกรอบการประเมินตั้งแต่ต้นและร่วมมือกันดำเนินการประเมิน ทำให้เกิดกระบวนการประเมินที่มีคุณค่า ระดับการมีส่วนร่วมจะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์การ ประเมินของโครงการและความต้องการ. เราใช้ข้อมูลจากผลการประเมิน

ราตรี นันทสุนทร (2547, หน้า 42) การประเมินแบบร่วมมือเป็นกระบวนการ แก้ปัญหาที่ประยุกต์แนวคิดที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องร่วมกันตัดสินใจในการแก้ปัญหา โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ โดยบรรยาย เพื่อให้เกิดการรับรู้ การเรียนรู้ และการตัดสินใจในการแก้ปัญหา

ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งในการประเมินทางจิตวิทยา การประเมินแบบร่วมมือเป็นการให้กลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาร่วมกันเพื่อต่อสู้กับปัญหา จุดเน้นอยู่ที่ปัญหาไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง กลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้รับมอบหมายให้แก้ปัญหา มิใช่การตำหนิการปฏิบัติในการประเมินแบบร่วมมือแม้จะเน้นการประยุกต์แนวคิดมาจากการประเมินทางจิตวิทยาแต่มีข้อแตกต่างกัน

Dettmer, Thurston and Dyck (1993, อ้างอิงในประนอม พันธุ์ใสว, 2554, หน้า 20) การประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง เป็นการทำงานร่วมกันของนักประเมินและผู้มีส่วนได้เสียในการ ประเมินงานที่ทำร่วมกันได้แก่ กิจกรรมการประเมินทุกขั้นตอนตั้งแต่การริเริ่มและการวางแผนการ ประเมิน การกำหนดวัตถุประสงค์ การออกแบบการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล การตีความข้อค้นพบ การอภิปรายผล การสรุปผล การให้ข้อเสนอแนะ และการแจกจ่ายข้อค้นพบ ตลอดจนการติดตามการนำผลการประเมินไปใช้ การทำกิจกรรมดังกล่าวผู้มีส่วนร่วมทุกคนต้องสร้างเป้าหมายร่วม มีความพร้อมทางด้านจิตใจที่จะพัฒนาตนเอง เห็นคุณค่าของการร่วมมือ ยอมรับไว้วางใจกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และมีทักษะในการวางแผนจัดการความขัดแย้งโดยการเจรจาต่อรองเพื่อหาฉันทามติ

สรุปได้ว่า การประเมินแบบร่วมมือหรือการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง หมายถึง การประเมินที่เกิดจากความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องร่วมกันตัดสินใจในการแก้ปัญหาโครงการทุกขั้นตอนตั้งแต่กำหนดวัตถุประสงค์ การออกแบบการประเมิน วิเคราะห์ผล อภิปรายผล สรุปผล และให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงาน ทั้งนี้ทุกคนที่เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญของการร่วมมือดำเนินการประเมิน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและทำงานเป็นทีมได้

#### 4.6.2 หลักการการประเมินแบบร่วมมือ

Rita O'Sullivan (2014, อ้างอิงในดำรงค์ ดุ่มทอง, 2560, หน้า 16-17) ประเด็นแนวคิดของการประเมินแบบร่วมมือรวมพลังที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระยะยาวละเอียดของการประเมินตามประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

- 1) บทบาทของผู้ประเมิน ผู้ประเมินมีบทบาทเป็นผู้รับผิดชอบในการประเมิน (In charge) โดยสร้างการร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องในการประเมิน ทั้งกระบวนการออกแบบการประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมิน รวมไปถึงการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2) แหล่งที่มาของประเด็นการประเมิน ผู้ประเมินเป็นผู้กำหนดประเด็นการประเมิน ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 3) การตัดสินใจในการประเมิน การตัดสินใจระหว่างผู้ประเมินกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะเป็นลักษณะของการเจรจาร่วมกัน (Negotiation)
- 4) ประเภทของข้อมูล รวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยคำนึงถึง

ความเหมาะสมและสอดคล้องกับคำถามการประเมินและการออกแบบการประเมิน

5) การนำเสนอข้อมูล การนำเสนอรูปเล่มรายงานการประเมินตามการตกลงร่วมกันระหว่างผู้ประเมินและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้วิธีการเจรจาร่วมกับผู้รับบริการ หรือผู้ว่าจ้างเท่านั้น

6) บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake holder Roles) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทเป็นผู้รับบริการ (Clients) เป็นหุ้นส่วน (Partner) ในการประเมิน เป็นผู้ช่วยการประเมิน (Assistance Evaluation) เนื่องจากผู้ประเมินถือว่ามีบทบาทเป็นหัวหน้าในทีมการประเมิน และเป็นแหล่งข้อมูลในการประเมิน

Aston (1998, อ้างอิงในประนอม พันธุ์ไสว, 2554, หน้า 20) ได้เสนอคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับนักประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง 5 ประการคือ

- 1) ทักษะในการติดต่อสื่อสาร
- 2) ทักษะในการอำนวยความสะดวก
- 3) ความรู้ในการสร้างเครื่องมือ
- 4) ความสามารถในการร่วมกำหนดผลลัพธ์สุดท้ายและให้คำแนะนำ
- 5) ความสามารถในการร่วมมือกับทีมในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการปฏิบัติที่จะสร้างความรู้สึกความเป็นเจ้าของ

ประนอม พันธุ์ไสว (2554, หน้า 20-21) สรุปหลักการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง ได้ดังนี้

1) การประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง ควรเน้นที่เป้าหมาย กิจกรรมและการดำเนินการของโครงการ โดยใช้กลไกของการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ต่อเนื่อง เพื่อช่วยเพิ่มแนวโน้มของความสำเร็จ

2) นักประเมินคือ ผู้อำนวยความสะดวกให้การสนับสนุนความร่วมมือของทีม เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญทางเทคนิคการประเมิน เป็นผู้เสนอความคิด และให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อค้นพบ เป็นผู้เชื่อมโยงการติดต่อสื่อสาร ผู้ร่วมมือรวมพลัง ผู้เจรจาต่อรอง และผู้ประสานงานระหว่างผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน

3) บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในการประเมินของนักประเมินและผู้มีส่วนร่วม ควรเท่าเทียมกันหรือใกล้เคียงกัน

4) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรเข้ามาทำงานร่วมกัน โดยเข้ามาพร้อมกัน กระตือรือร้นในการประเมินทุกขั้นตอนและวางใจซึ่งกันและกัน กิจกรรมเหล่านี้นำไปสู่ความรู้สึกเป็นเจ้าของ

กระบวนการและผลลัพธ์จากการทำงานร่วมกัน และเข้าใจปัญหาและผลสำเร็จร่วมกัน

5) ผู้มีส่วนร่วมทุกคนต้องสร้างสัมพันธภาพในการทำงานร่วมกัน การสร้างสัมพันธภาพจะต้องใช้เวลา ความอดทน การเปิดใจ และการตระหนักถึงความแตกต่างในความคิดเห็น และการเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการของผู้มีส่วนร่วมด้วย

6) ผู้มีส่วนร่วมทุกคนจะต้องมีความสามารถในการทำงานร่วมกัน และมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมการทำงานและการนำผลที่ได้ไปใช้อย่างเท่าเทียมกัน

สรุปได้ว่า หลักการการประเมินแบบร่วมมือ คือ การทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนร่วมได้ร่วมกับโครงการ โดยมีผู้ประเมินเป็นหัวหน้าทีม ช่วยในการอำนวยความสะดวก ให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินและร่วมชี้แนะทีมประเมินในการสร้างเครื่องมือให้เหมาะสม การดำเนินการประเมินและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ทุกคนในทีมมีบทบาทในระดับที่เท่าเทียมกัน กิจกรรมเหล่านี้จะนำไปสู่ความรู้สึกเป็นเจ้าของกระบวนการและผลสำเร็จของการประเมินร่วมกัน

#### 4.6.3 ขั้นตอนการประเมินแบบร่วมมือ (Collaborative Evaluation)

O'Sullivan (2004, pp. 53-73) กำหนดขั้นตอนการประเมินแบบร่วมมือ (Collaborative Evaluation) ดังต่อไปนี้

##### 1. การชี้แจงรายละเอียดการประเมินโครงการ

การระบุถึงความสำคัญของการประเมินโครงการ โดยผู้ประเมินสามารถชี้แจงความสำคัญที่โครงการควรได้รับประเมิน ผ่านการเปรียบเทียบโครงการที่บรรลุผลสำเร็จมีการประเมินผลที่ครอบคลุมหรือมีลักษณะและขอบเขตของโครงการคล้ายกันกับโครงการที่ผู้ประเมินต้องการประเมิน และอีกวิธีคือ การสะท้อนผลการดำเนินโครงการที่แสดงถึงความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการดำเนินโครงการที่เคยผ่านมา ซึ่งการประเมินผลโครงการที่ผู้ประเมินจะเข้ามามีส่วนร่วมจะช่วยแก้ไขความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นอีกกับโครงการได้

1.1 การรวบรวมข้อมูลลักษณะและขอบเขตของโครงการผู้ประเมินเข้าร่วมพูดคุยกับผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการในการรวบรวมเอกสาร รายงาน และแบบบันทึกต่าง ๆ ที่ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการและผลรายงานการดำเนินการของโครงการ

1.2 การระบุวัตถุประสงค์ของการประเมิน การกำหนดขอบเขตความต้องการในการประเมิน โดยรวบรวมจากผู้มีส่วนร่วมได้ส่วนเสียรายบุคคล ในกรณีผู้เกี่ยวข้องกลุ่มเล็ก สำหรับกลุ่มขนาดใหญ่จะใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวัตถุประสงค์การประเมินได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา คำนึงถึงสารสนเทศที่ต้องการทราบและประโยชน์ในการนำผลประเมินไปใช้ จากนั้นระบุ



วัตถุประสงค์การประเมินที่ได้ผ่านการพูดคุยร่วมกันกับผู้รับผิดชอบโครงการและที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ

1.3 การตรวจสอบทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อดำเนินการประเมิน สํารวจเพื่อกําหนดขอบเขตของทรัพยากรที่มีอยู่สำหรับการประเมินผล ทรัพยากรด้านงบประมาณ สถานที่ ความเชี่ยวชาญของบุคลากร และวัสดุภายในองค์กรที่มีสามารถชดเชย การใช้ทรัพยากรการเงินที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยผู้ประเมินสามารถขอความช่วยเหลือและหารีร่วมกับผู้รับผิดชอบโครงการให้เข้ามามีส่วนในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลงบประมาณ เพื่อกำหนดงานของโครงการและเพื่อการประเมินโครงการ

2. การออกแบบการประเมินโดยพัฒนาตามรายละเอียดการประเมินโครงการ

2.1 ชี้แจงความเป็นมาของโครงการ ผู้ประเมินนำข้อมูลที่รวบรวมลักษณะและขอบเขตของโครงการ การรายละเอียดบริบทของโครงการ สรุปกิจกรรมของโครงการและองค์ประกอบที่สำคัญของการประเมินแบบร่วมมือ โดยการชี้แจงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้เข้าใจบริบทการประเมินได้ดีขึ้นผ่านการจัดประชุมนำเสนอร่วมกัน

2.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการประเมิน ผู้ประเมินจัดประชุมอภิปรายเหตุผลที่แสดงถึงความจำเป็นที่ต้องมีการประเมินวัตถุประสงค์เหล่านี้ในการนำไปพัฒนาโครงการ และอาจแสดงให้เห็นควบคู่กับรายละเอียดการใช้จ่ายทรัพยากรของโครงการ ผู้ประเมินอาจประเมินในส่วนของค่าใช้จ่ายของทรัพยากรของโครงการไม่จำเป็นที่ระบุไว้ใช้สำหรับกิจกรรมการประเมิน

2.3 ระบุคำถามการประเมิน ผู้ประเมินประชุมร่วมกับผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อรวบรวมคำถามการประเมินข้อสรุปเกี่ยวกับโครงการที่ต้องการ โดยการผู้ประเมินสร้างรายการข้อคำถามการประเมินเริ่มต้น เพื่อเป็นการแนะนำแนวคิดร่วมกันกับผู้รับผิดชอบโครงการ ร่วมกันปรับปรุงรายการคำถามและเพิ่มเติมคำถามที่ผู้รับผิดชอบโครงการต้องการทราบจากการประเมินโครงการ ซึ่งอาจร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดรายการคำถามที่สามารถพิสูจน์ได้ว่ามีคำตอบที่ต้องการค้นหาคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อโครงการ หลังจากนั้นจัดกลุ่มและระบุคำถามการประเมินที่สำคัญเพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางการประเมิน

2.4 การออกแบบการประเมิน ผู้ประเมินเลือกวิธีการประเมินผลให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การประเมินโดยพิจารณาจากความต้องการในด้านการประเมิน เพื่อสรุปโครงการด้านผลลัพธ์ที่ได้หรือด้านการประเมินความก้าวหน้า เพื่อกำหนดปรับปรุงโครงการ ผู้ประเมินพิจารณาจากผู้ที่มีผลการประเมินไปใช้หรือผู้ที่ต้องการดูรายงานผลการประเมินควรวางแผนให้รอบครอบเพื่อให้ข้อมูลที่มีอยู่ตอบสนองความต้องการที่มีหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 การออกแบบการรวบรวมข้อมูลตามคำถามการประเมิน ผู้ประเมินใช้คำถามการประเมินในการเชื่อมโยงกับเทคนิควิธีการรวบรวมข้อมูล ระบุประเภทของข้อมูลที่จำเป็น แหล่งข้อมูล เครื่องมือการประเมิน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และกำหนดผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล โดยการหารือกับผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ

2.6 ระบุระยะเวลาของกิจกรรมการประเมินโครงการ ผู้ประเมินกำหนดแผนภูมิเส้นเวลาแสดงการดำเนินกิจกรรมการประเมินในภาพรวม เพื่อให้สะดวกต่อการติดตามผลการประเมินโครงการในแต่ละขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ โดยสามารถแยกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ของแต่ละกิจกรรมให้มองเห็นภาพรวมได้อย่างชัดเจน

2.7 กำหนดคุณสมบัติของบุคลากรและองค์กร การระบุคุณสมบัติหรือหน้าที่ให้กับบุคลากรที่สามารถให้การช่วยเหลือเกี่ยวกับการประเมินโครงการในทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.8 ชี้แจงงบประมาณการประเมิน ผู้ประเมินระบุรายจ่ายการประเมินให้สัมพันธ์กับขนาดและขอบเขตของโครงการและสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน

2.9 การออกแบบการนำเสนอข้อสรุปการประเมินโครงการกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการ ผู้ประเมินดำเนินการจัดทำและการตรวจสอบการออกแบบดำเนินการประเมิน กำหนดรูปแบบการนำเสนอของการนำเสนอควรเป็นการวางเค้าโครงที่ต่อเนื่องและอ่านง่าย โดยมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

จากการศึกษาขั้นตอนการประเมินแบบร่วมมือ จะเห็นได้ว่า ผู้ประเมินกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียความร่วมมือกันในการวางกรอบการประเมินตาม 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ได้แก่ การชี้แจงรายละเอียดการประเมินโครงการ และการออกแบบการประเมินโดยการพัฒนาตามรายละเอียดการประเมินโครงการ เจ้าของโครงการและผู้ประเมินเห็นว่า โครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 มีข้อมูลการประเมินที่ไม่พอเพียงต่อการนำไปปรับปรุงโครงการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงประยุกต์ใช้ขั้นตอนการประเมินแบบร่วมมือมาประเมินโครงการ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทและวัตถุประสงค์ของโครงการ สามารถร่วมมือในการวางแผนและสร้างกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ และได้เป็นส่วนหนึ่งในการค้นหาสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการ

## 5. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโครงการ

### 5.1 ความหมายของการบริหารโครงการ

Alfred Awani (1983, pp.7) กล่าวว่า การบริหารโครงการ หมายถึง การจัดการโครงการ เกี่ยวข้องกับการวางแผน การวางกำหนดการ และการควบคุมในกิจกรรมที่ไม่ใช่กิจกรรมปกติ

(Nonroutine Activities) ภายในเงื่อนไขของเวลาและทรัพยากรที่กำหนด

Harvey Maylor (1999, pp. 6) กล่าวว่า การบริหารโครงการ หมายถึง การจัดการโครงการเกี่ยวกับกิจกรรมการวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ และการควบคุม เพื่อที่จะจูงใจให้พนักงานใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า

รัตนา สายคณิต (2546, หน้า 34) กล่าวว่า การบริหารโครงการ คือ การทำหน้าที่ต่าง ๆ ทางด้านบริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การประสานงาน และการควบคุมการใช้ทรัพยากรโครงการ เพื่อให้โครงการดำเนินไปได้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2546, หน้า 9) กล่าวว่า การบริหารโครงการ เป็นการบูรณาการหลักการจัดการเพื่อกำหนดกิจกรรมและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้จัดการจะต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ในเรื่องการจัดการเป็นอย่างดี

วิสูตร จิระดำเกิง (2550, หน้า 6) ได้ให้ความหมายว่า การประสมประสานทรัพยากร ในการดำเนินการของโครงการ โดยจะต้องมีการวางแผน การจัดองค์การ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การอำนวยการ และการควบคุมภายใต้บริบทของโครงการเพื่อความสำเร็จผลตามที่ต้องการ โดย "ทรัพยากร" ในที่นี้หมายถึง บุคลากร รวมถึงความเชี่ยวชาญและความสามารถที่มีอยู่ ความร่วมมือของทีมงาน เครื่องมือ เครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนข้อมูล ระบบงาน เทคนิค เงินทุนและเวลา

สรุปได้ว่า การบริหารโครงการ หมายถึง การวางแผนการใช้ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อันได้แก่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จของโครงการ ภายใต้การควบคุมโดยผู้จัดการหรือหัวหน้าโครงการที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องการบริหารจัดการโครงการเป็นอย่างดี

## 5.2 ประโยชน์ของการบริหารโครงการ

โดยทั่วไปการนำการบริหารโครงการมาใช้จะก่อให้เกิดประโยชน์ 3 ประการ ดังนี้ (Taylor and Watling, 1979 อ้างอิงในมยุรี อนุমানราชธน, 2546, หน้า 14-15)

5.2.1 ประโยชน์ต่อองค์การ ในกรณีที่งานขององค์การมีลักษณะซับซ้อน งานขององค์การที่ดำเนินการโดยให้ผู้ใช้บริการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดลักษณะผลิตภัณฑ์ หรืองานที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางมาทำงานด้านเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ระบบซีปนาวุธ ระบบโรงงาน ระบบคอมพิวเตอร์ การสร้างสะพาน ระบบการควบคุมน้ำท่วม การช่วยเหลือคนพิการทะเล การพลังงาน ระบบเทคโนโลยีขั้นสูง การกลั่นน้ำมัน การทำเหมือง การติดตั้งระบบควบคุม การต่อเรือ เป็นต้นงานเหล่านี้ต้องอาศัยการประสานงานข้ามหน้าที่ความรับผิดชอบค่อนข้างมาก จึงควร

ใช้การบริหารโครงการ โครงการที่แตกต่างกันอาจจะต้องประสานงานมากขึ้น แตกต่างกันไป เนื่องจากโครงการต้องดำเนินงานเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลาย ๆ หน่วยภายในองค์กร โดยอาศัย การประสานงานและความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคภายใต้ความรับผิดชอบของผู้บริหารโครงการ

5.2.2 ประโยชน์ต่อบุคคล ความรู้ด้านเทคนิคที่บุคคลได้รับจากการบริหารโครงการเป็น ประโยชน์ต่อผู้ซึ่งเข้าใจเทคนิคนั้น ๆ เพราะความรู้ด้านเทคนิคในการบริหารโครงการทำให้ผู้ซึ่ง เข้าใจเทคนิคนั้น ๆ มีความรู้มากกว่าบุคคลอื่นและสามารถมีอำนาจเหนือบุคคลอื่นได้โดยทั่วไป การบริหารงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องอาศัยปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ความสามารถด้านการจัดการ การปฏิบัติต่อบุคคลอื่นและเทคนิคการจัดการ ปัจจัย 2 ประการแรก เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเข้าใจ ในสภาพการณ์และความสามารถในการตัดสินใจของผู้บริหาร รวมทั้งความต้องการที่จะเข้าใจ บุคคลอื่น ขณะที่เทคนิคการจัดการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ การใช้เทคนิคดังกล่าว จะทำให้ ผู้บริหารรับทราบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับโครงการและระบบการบริหารโครงการ โดยเฉพาะทราบ ประเด็นสำคัญ ๆ ที่ควรจะต้องเข้าใจในการบริหารคน

5.2.3 ประโยชน์ต่อผู้ให้บริการ/ผู้รับบริการ การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการกับ ผู้ใช้บริการ/ผู้รับบริการ ในการบริหารโครงการเป็นผลดีหลายประการ สำหรับโครงการที่มีขนาด ใหญ่ มีต้นทุนสูงและมีลักษณะซับซ้อนมาก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ให้บริการ/ ผู้รับบริการมักจะซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นที่ทั้ง 2 ฝ่ายจะต้องติดต่อสัมพันธ์กัน และอาจจะ ติดต่อกันมากขึ้นเมื่อโครงการดำเนินไประยะหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่า ภาระหน้าที่ ของผู้ให้บริการเป็นไปในแนวทางเดียวกันและทำให้ทราบว่า ผู้ให้บริการคนใดมีหน้าที่อธิบายข้อ สงสัยให้แก่ผู้ให้บริการ นอกจากนี้เมื่อต้องทำการตัดสินใจอาจจะตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น ผู้ใช้บริการจะรู้สึกที่ ผู้ให้บริการสนใจตัวเขาและปัญหาของเขาด้วย เพราะเป็นการติดต่อแบบ เผชิญหน้ากัน เมื่อผู้บริหารโครงการเองสามารถติดต่อและเข้าถึงฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กรโดยตรง ย่อมทำให้งานของโครงการประสบความสำเร็จอย่างสูง ผู้ใช้บริการจะรู้สึกพึงพอใจและได้รับ ประโยชน์จากการดำเนินงานโครงการ

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการบริหารโครงการจะเกิดกับ 1) องค์กรที่มีการประสานกับ ผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายหรืองานมีความซับซ้อน มีการทำงานที่ข้ามหน้าที่ 2) บุคคล ในด้านของ ความรู้และเทคนิคการบริหารจัดการ อย่างเช่น ผู้บริหารที่ต้องบริหารบุคคลกรในหน่วยงาน และ 3) ผู้ใช้บริการ/ผู้รับบริการ การบริหารงานที่ดีสำหรับโครงการที่มีขนาดใหญ่หรือแม้แต่นขนาดเล็กจะ ช่วยให้การสื่อสาร เพื่ออธิบายของสงสัยให้กับผู้ให้บริการ/ผู้รับบริการจะทำให้ชัดเจนและรวดเร็ว มากขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานจะได้รับความพึงพอใจจากผู้ให้บริการ/ผู้รับบริการ

### 5.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในดำเนินโครงการ

David Cleland L. (1994, อ้างอิงในพิสิษฐ์ ฉัตรวิวัฒนากุล, 2558, หน้า 10) การวัดความสำเร็จของโครงการ จะพิจารณาจากความสำเร็จจากบรรทัดฐานต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ 3 ประการ คือ

1) บรรทัดฐานด้านเวลา หมายถึง การดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จในเวลาที่กำหนด ครอบคลุมถึงระยะเวลาในการดำเนินงานโดยรวมของโครงการและระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมย่อย ๆ แต่ละงาน

2) บรรทัดฐานด้านการเงิน หมายถึง การดำเนินงานโครงการโดยคำนึงถึงการบริหารการเงินที่ดี โดยจะระมัดระวังเรื่อง งบประมาณ รายจ่ายของโครงการ การกำหนดวงเงิน การเบิกจ่าย งบประมาณ การจัดวางระบบรายงานทางการเงินและระบบการตรวจสอบต่าง ๆ

3) บรรทัดฐานด้านประสิทธิผล หมายถึง การทำงานให้บรรลุเป้าหมายของผลงาน และวัตถุประสงค์ของโครงการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะการเน้นเรื่อง การควบคุมคุณภาพเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากที่สุด นอกจากนั้นยังต้องเชื่อมสัมพันธ์กับโครงการอื่น ๆ หากมีแผนงานเดียวกันอีกด้วย

Mary Grace Dufly (2551, หน้า 99-100 อ้างอิงในอมรศักดิ์ สินเหลือ, 2558 หน้า 46) กล่าวถึง การบริหารงบประมาณกับความสำเร็จของโครงการว่า งบประมาณถ้าหากมีความเหมาะสมกับโครงการ/ กิจกรรมที่จัดขึ้น กล่าวคือ มีความครอบคลุมค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ต้องพิจารณาจากวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่จะใช้ในโครงการ รวมถึงค่าดำเนินการต่าง ๆ ด้วยตัวเลขหรือราคาควรมีความชัดเจน ซึ่งจะทำให้สามารถคาดการณ์งบประมาณได้ง่ายและ จัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยอมทำให้โครงการประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ จะพิจารณาในด้านของเวลาในการดำเนินงานควรอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กำหนด ด้านงบประมาณควรมีการวางแผนการใช้จ่ายที่ชัดเจนครอบคลุมค่าใช้จ่ายทั้งหมด และด้านประสิทธิผลในการบริหารควบคุมการดำเนินโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

## 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 6.1 งานวิจัยในประเทศ

ทิพย์สัมพันธ์ เกษโกมล (2545) ได้ศึกษาการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง การวิจัยครั้งนี้มี

วัตถุประสงค์เพื่อสร้าง ทดลองใช้ และตรวจสอบระบบการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง แผนแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา การศึกษา ผลการใช้ระบบที่พัฒนาขึ้นใช้แผนการวิจัยแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย หัวหน้าฝ่าย 8 คน คณาจารย์ 34 คน และนักศึกษาพยาบาล 183 คน จากวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสำรวจ การบันทึกประจำวัน การระดมความคิด การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติภาคบรรยาย การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จากการใช้ระบบการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลังเป็นเวลา 7 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน - ตุลาคม 2545 ผลการวิจัยพบว่า (1) ระบบการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลังประกอบด้วย 4 ระบบย่อยได้แก่ ระบบการสร้างปฏิสัมพันธ์ ระบบฐานข้อมูล ระบบประเมินเชิงปฏิบัติการ และระบบการให้ข้อมูลป้อนกลับ (2) กระบวนการพัฒนาให้วิทยาลัยพยาบาลตำรวจเกิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักในคุณค่าของการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง การสนับสนุน การกำกับติดตาม และการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง (3) ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่ศึกษาทุกตัวเกี่ยวกับการประเมินแบบร่วมมือรวมพลังของทุกกลุ่มมีค่าสูงขึ้นจากระดับปานกลาง ก่อนการใช้ระบบเป็นระดับค่อนข้างมากหลังการใช้ระบบและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นตัวแปรเกี่ยวกับการเปิดโอกาสในการให้ข้อมูลป้อนกลับ ความพร้อมที่จะพัฒนาองค์การและตนเอง เรื่องการประเมินความสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินความสามารถแสดงหลักฐาน เพื่อแก้ไขความเข้าใจผิด การยอมรับความคิดเห็นที่ได้จากการอภิปรายหรือประชุมร่วมกัน และการมีส่วนร่วมในการสร้างคู่มือ แนวทาง หรือขั้นตอนการประเมินในกลุ่มของหัวหน้าฝ่าย (4) ปัญหาและอุปสรรคจากการใช้ระบบที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ การขาดความเข้าใจในระบบของผู้บริหาร การขาดความตระหนักในคุณค่าและความพร้อมของผู้ใช้ระบบ และความไม่ต่อเนื่องของการนำระบบไปใช้ (5) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประเมินแบบร่วมมือรวมพลังในกลุ่มคณาจารย์และนักศึกษาพยาบาลได้แก่ ปัจจัยส่งเสริมจากภายนอก ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้ประเมิน และปัจจัยเงื่อนไขการทำงาน (6) กระบวนการพัฒนาให้วิทยาลัยพยาบาลตำรวจเกิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง และการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลังที่เหมาะสม คือ รูปแบบที่สนับสนุนกระบวนการกลุ่มในการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ทางเลือกที่ยืดหยุ่นหลายทางเลือก การแก้ปัญหา

ร่วมกัน และการสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตย และดำเนินกิจกรรมการประเมินทั้ง 16 ขั้นตอน

ราตรี นันทสุนทร (2547) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประเมินแบบร่วมมือสำหรับ ประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนา รูปแบบการประเมินแบบร่วมมือสำหรับประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ โดยมี วัตถุประสงค์ย่อย เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการประเมินการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู สร้างและพัฒนา รูปแบบการประเมินแบบร่วมมือ ทดลองใช้รูปแบบการประเมิน และ ประเมินรูปแบบการประเมิน โดยขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและ ความต้องการในการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้เกี่ยวข้อง กับ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูของสถาบันราชภัฏภูเก็ต สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชและ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี สถาบันละ 2 กลุ่ม ขั้นที่ 2 สร้างและพัฒนา รูปแบบการประเมินแบบ ร่วมมือ ยก่างรูปแบบการประเมิน จัดประชุมวิพากษ์รูปแบบการประเมิน ปรับปรุงและประเมิน รูปแบบการประเมิน เบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3 ท่าน ขั้นที่ 3 ทดลองใช้กับโรงเรียนเครือข่ายของ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 5 โรงเรียน และขั้นที่ 4 ประเมินรูปแบบการประเมินโดยการประชุม กลุ่มทดลอง ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบที่ใช้ในการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใช้มา ตั้งแต่ปี 2529 ค่อนข้างล้าสมัย ขาดความชัดเจนในองค์ประกอบการประเมิน กระบวนการประเมิน ได้แก่ ช่วงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ การกำหนดผู้ประเมิน และเกณฑ์การตัดสินผล การประเมิน ทำให้ผลการประเมินของผู้เกี่ยวข้องไม่สอดคล้องกัน ความต้องการในการประเมินการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้เกี่ยวข้องต้องการให้ปรับปรุงองค์ประกอบในการประเมิน กระบวนการ ประเมิน การกำหนดผู้ประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล เกณฑ์ในการประเมิน รวมทั้งเกณฑ์การ ตัดสินผลการประเมิน และควรให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการประเมิน 2. รูปแบบการประเมินแบบร่วมมือ (Collaborative Evaluation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน เป็นการพูดคุยสภาพปัญหาและความต้องการในการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร่วมกัน ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง และออกแบบการประเมิน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการประเมิน องค์ประกอบใน การประเมิน กระบวนการประเมิน และเกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน ขั้นดำเนินการ มีการจัด ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจร่วมกัน ร่วมดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนที่ได้วางไว้ร่วมกัน กำหนดให้มีการประเมิน 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เป็นการประเมิน เพื่อดูความก้าวหน้า ซึ่งใน ระหว่างการประเมินแต่ละครั้งมีการประชุมเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ ส่วนการประเมินครั้งที่ 3 เป็นการ ประเมินเพื่อตัดสินผล หลังจากประเมินมีการประมวลผล ขั้นสรุปผล เป็นการจัดประชุมเพื่อร่วม

ตัดสินผลการประเมินระหว่างโรงเรียนเครือข่ายกับสถาบันราชภัฏ 3. ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา พบว่า หลังจากการประเมินแต่ละครั้งและมีการประชุมเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ นักศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติ และผลการประเมินของผู้ประเมินทั้ง 2 ฝ่ายมีความสัมพันธ์และมีความสอดคล้องกัน กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินแบบร่วมมือในระดับมากถึงมากที่สุด และพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินแบบร่วมมือสูงกว่ารูปแบบการประเมินแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. รูปแบบการประเมินแบบร่วมมือตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้อง กระบวนการสามารถนำไปปฏิบัติได้ คำนึงถึงผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เพียงพอต่อการปรับปรุงและการตัดสินใจ ค่า ผลการประเมินสอดคล้องกับความเป็นจริง

รักชนก ไสภาพิศ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว
- 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบการเตรียมความพร้อม การฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 18 คน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมแบบปกติ แผนการจัดการเรียนรู้แบบประเมินความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน ANOVA และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า EDCATOP Model มีองค์ประกอบ คือ หลักการมุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม มีความสามารถในงานบริการและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนานักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวให้มีความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย 3 คุณสมบัติ คือ คุณสมบัติด้านทัศนคติ คุณสมบัติด้านลักษณะนิสัย และคุณสมบัติด้านความรู้และทักษะ เทคนิควิธีการเรียนรู้และการประเมินผล ซึ่งมีขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน 4 ขั้น คือ 1) สร้างประสบการณ์ (Experience:



Ey) 2) อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Discussion: Dr) 3) สรุปล (Conceptualization: Crey) และ 4) ประยุกต์ใช้ (Application: Aus) นอกห้องเรียน 3 ส่วนคือ 1) ศึกษาดูงาน (Study Tour: Tray) 2) สังเกตการณ์ (Observe: (O) และ 3) ปฏิบัติ (Practice: Pray) และรูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.93/89.07 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2. ความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวที่เตรียมความพร้อมด้วย รูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับรูปแบบการเตรียมความพร้อมแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษามีความ คิดเห็นว่ามีเหมาะสมในการเตรียมความพร้อมมากที่สุด ในด้านการฝึกทักษะการปฏิบัติ ฝึกการทำงานกลุ่ม ฝึกการแก้ปัญหา ฝึกการสื่อสาร การจัดเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรม ในการเตรียมความพร้อมและจัดกิจกรรมให้สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ

ประนอม พันธุ์ไสว (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบการประเมินนักศึกษาสหกิจศึกษาตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบทดลองใช้ระบบและประเมินคุณภาพของระบบการประเมินนักศึกษาสหกิจศึกษาตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลังกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 4 กลุ่มในสาขาวิชาชีพวิทยาและสาขาวิชาการโรงแรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีประกอบด้วย อาจารย์นิเทศจำนวน 13 คน ที่เลี้ยงนักศึกษาจำนวน 16 คน เพื่อนร่วมงานของนักศึกษา จำนวน 20 คนและนักศึกษาสหกิจศึกษาจำนวน 53 คนเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ คู่มือการใช้ระบบและแบบประเมินนักศึกษาสหกิจศึกษา และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง แบบสอบถามและแบบประเมินนักศึกษาสหกิจศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน (RAI) และการวิเคราะห์ GENOVA ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบการประเมินนักศึกษาสหกิจ ศึกษาตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลังประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ระบบการวางแผนร่วมกัน ระบบฐานข้อมูล ระบบปฏิบัติการประเมิน และระบบการให้ข้อมูลป้อนกลับ 2) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินนักศึกษาสหกิจศึกษาตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง ประกอบด้วย คุณลักษณะทั่วไปจำนวน 23 ตัวบ่งชี้ คุณลักษณะด้านวิชาชีพการโรงแรมมี 54 ตัวชี้วัดและวิชาชีพชีวิตวิทยามี 7 ตัวชี้วัด 3) การประเมินระบบหลังทดลองใช้พบว่ามีความเป็นมาตรฐานทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสมและด้าน

ความถูกต้องอยู่ในระดับมากทุกด้าน 4) ค่าดัชนีความสอดคล้องกันของผู้ประเมิน (RAI) มีค่าตั้งแต่ 0.83 ถึง 1 ค่าสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง (G-coefficient) การประเมินนักศึกษาสหกิจศึกษาของผู้ประเมิน 4 คนในการประเมิน 4 ครั้งมีค่าความแปรปรวนของปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา ครั้งในการประเมินและจำนวนผู้ประเมิน (POR) สาขาวิชาชีววิทยามีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.87 และสาขาวิชาการโรงแรมมีค่า 0.90 แสดงว่า ความแตกต่างของคะแนน เนื่องจากความสามารถของนักศึกษาแต่ละคน 5) การศึกษาเพื่อการตัดสินใจการสรุปอ้างอิง (D - STUDY) การสรุปอ้างอิงผลการประเมินของนักศึกษา เมื่อกำหนดค่าสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง 0.70 ขึ้นไปพบว่า สาขาวิชาชีววิทยาคควรมีรูปแบบการประเมิน 2 ครั้งโดยใช้ผู้ประเมิน 4 คน ส่วนสาขาวิชาการโรงแรมควรมีรูปแบบการประเมิน 3 ครั้งโดยใช้ผู้ประเมิน 2 คน

ประธาน จันทรสุดา (2561) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงานและที่ตั้งของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำนวน 288 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.50 - 0.88 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffe) ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกที่ตั้งของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยครั้งนี้พบข้อมูลว่า ในด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษา

และครูผู้สอนให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพจะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะพฤติกรรมนิสัยที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับพฤติกรรม ของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางปัญญา เพื่อใช้ในการ ปฏิบัติงาน การวินิจฉัย แก้ปัญหาและพัฒนางาน

แสงดาว เพ็ชรนารอด (2563) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษาโรงเรียนเนินสะอาดวิทยาคม โดยใช้การประเมิน แบบตอบสนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษาโรงเรียนเนินสะอาดวิทยาคม โดยใช้การประเมินแบบตอบสนอง ซึ่งเป็นการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีขั้นตอนการประเมิน 12 ขั้นตอน ที่เรียกว่า “นาฬิกาการประเมินแบบตอบสนอง” แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการทุกกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และประเด็นการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และประเด็นการสนทนากลุ่มด้วย การวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปความ โดย ประเด็นการประเมินผู้ประเมินได้ยึดแนวคิดเชิงระบบมาจัดกลุ่มคำถาม การประเมิน ผลการ ประเมินสรุป ดังนี้ 1) ด้านบริบท พบว่า จุดมุ่งหมายของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนในโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โครงสร้างหลักสูตรทวิศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติมสอดคล้องกับโครงสร้าง หลักสูตรรายวิชาหมวดทักษะวิชาชีพของวิทยาลัยสารพัดช่าง พิษณุโลก การคัดเลือกครูผู้สอนใน โครงการ พิจารณาจากคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และข้อจำกัดด้านตารางสอน ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และสภาพ ห้องเรียนรวมถึงสถานที่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่จากการสนทนา กลุ่มพบว่าสื่อวัสดุอุปกรณ์ บางอย่างไม่เพียงพอต่อการเรียน และด้านงบประมาณที่ใช้ในการเรียน ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในระหว่างเรียน และค่าใช้จ่ายในระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) ด้าน กระบวนการ มีผลการประเมินดังนี้ (1) การประชาสัมพันธ์โครงการ พบว่า การออกไปแนะ แนว ของทางโรงเรียนเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพที่สุด (2) กระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า วิธี สอนที่เน้นการปฏิบัติเป็นวิธีสอนที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง แต่จากการ สัมภาษณ์พบว่า ตารางเรียนของนักเรียนเกิดปัญหาในการซ้อนทับกัน และมีข้อจำกัดด้านเวลา เรียนทำให้นักเรียนในโครงการไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนได้ (3) การเทียบโอนผล การเรียน พบว่า ทางโรงเรียนไม่ได้ยึดแนวทางการปฏิบัติของการจัดการศึกษาเรียนร่วม (ทวิศึกษา) จึงส่งผลให้นักเรียนมีจำนวนหน่วยกิตไม่เพียงพอต่อการสำเร็จการศึกษา (4) การฝึกประสบการณ์

วิชาชีพ ปัญหาที่พบคือ นักเรียนไม่ได้ฝึกงานตรงกับสาขาที่เรียนและมีความบกพร่องด้านวินัยในการปฏิบัติงาน สถานประกอบการบางแห่งเปิดปิดทำการไม่ตรงเวลา รวมถึงมีระยะทางไกลจากที่พักของนักเรียน และ (5) การนิเทศติดตามครูผู้สอนของวิทยาลัยสารพัดช่างพิษณุโลก พบว่ามี การนิเทศติดตามโดยตรงจากผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างพิษณุโลก จากเพื่อนร่วมงาน และจากสำนักงานมาตรฐานวิชาชีพและศึกษานิเทศก์จังหวัด 4) ด้านผลผลิต พบว่า ผู้ประกอบการคิดว่าคุณภาพของผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 5) ด้านผลกระทบ พบว่า จำนวนนักเรียนในสายวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ มีจำนวนลดลง และจำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน 6) ด้านประเด็นเพิ่มเติม พบว่า นักเรียนต้องการให้เปิดสาขาเพิ่มเติม คือ สาขาวิชาช่างไฟฟ้า สาขาวิชาการโรงแรม และสาขาวิชาช่างกลโรงงาน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ มีความคิดเห็นว่าการเรียนในโครงการต้องเรียนหนัก ภาระงานมาก สาขาที่เปิดสอนไม่ตรงกับ ความสนใจและนักเรียน มีจุดมุ่งหมายที่จะเรียนต่อในมหาวิทยาลัยในสาขาที่ไม่เกี่ยวกับสายอาชีพ

## 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Muhsin et al.(2012) ได้ศึกษาการประเมินความร่วมมือของหลักสูตรป้องกันโรงเรียนระดับสูง : วิธีการประเมินแบบร่วมมือระหว่างกันช่วยพัฒนาวิธีการควบคุมแบบสุ่ม เพื่อรายงานการปรับปรุงโครงการป้องกันยาเสพติดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (All-Stars Senior) โดยเริ่มจากการ EvAP ได้รับสัญญาว่าจ้างให้ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินภายนอกของโครงการที่พัฒนาโดย Tanglewood เพื่อให้โครงการมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น การทำงานร่วมกันที่ใช้การวิจัยและประเมินผลที่มีคุณภาพสูงและมีความเข้มงวด โดยมีการผสมผสานการออกแบบการวิจัยเบื้องต้นด้วยวิธีการประเมินการทำงานร่วมกัน (Collaborative evaluation) โครงการเริ่มจากความร่วมมือระหว่างผู้พัฒนาโครงการที่ Tanglewood Research (Tanglewood) และผู้ประเมินภายนอกที่การประเมินผลการประเมินที่สอดคล้องกับนโยบาย (EvAP) Tanglewood มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการฝึกอบรมและทำสื่อการเรียนรู้เผยแพร่ที่มีประสิทธิภาพสูงสำหรับการป้องกันการใช้จ่าย การใช้เวลาว่างและกิจกรรมทางเพศก่อนวัยอันควรในวัยรุ่น (EvAP) ดำเนินการประเมินผลฝึกอบรม โดยผู้ประเมินมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพขององค์กรเอกชน สาธารณะและองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรโดยใช้วิธีการประเมินการทำงานร่วมกัน (O'Sullivan, 2004) การออกแบบและเครื่องมือทั้งหมดสำหรับการประเมินได้รับการพัฒนาขึ้นระหว่างโครงการนี้ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรจาก Tanglewood และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลจาก EvAP<sup>2</sup> ทำงานร่วมกัน ในการดำเนินการประเมินและสำรวจกับผู้เรียน ทั้งข้อบกพร่องและจุดแข็งของวิธีการต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามการประเมิน ผลการร่วมกันดำเนินการในตอนหนึ่งเกี่ยวกับผลด้านความร่วมมือ

พบว่า ครูผู้สอนรายงานระหว่างการประชุมสัมมนาว่า เขาชื่นชมความสามารถในการอภิปรายหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการทำงานจากทั้ง 2 หน่วยงาน เนื่องจากบางครั้ง Tanglewood ได้รับคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมการประเมินผลและ EvAP ได้รับคำถามเกี่ยวกับการใช้งานโครงการ ลักษณะการทำงานร่วมกันของโครงการนี้ ช่วยให้ทีมประเมินผลพร้อมตอบคำถามได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องปรึกษาหารือ การทำงานร่วมกันได้ปรับปรุงความสามารถของทั้งสององค์กร เพื่อให้บริการผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

Jenifer et al.(2012) ได้ศึกษาบทเรียนที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการประเมินแบบร่วมมือ โดยใช้ความสามารถในการใช้กรอบการประเมินโครงการ (CAPE) กับผู้นำโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ SERVE ทำงานกับเจ้าหน้าที่ NCDPI โดยมีวัตถุประสงค์ที่ตระหนักความต้องการการประเมินผลเฉพาะของโรงเรียนอิมแพ็ค ตามนั้นตามความต้องการที่ระบุพนักงานของ SERVE ใช้การทำงานร่วมกันวิธีการประเมินผลเพื่อช่วยให้โรงเรียนเรียนรู้วิธีการวางแผนและดำเนินการประเมินผลกระทบของโครงการอำเภอและองค์กรการศึกษาระดับรัฐกำลังประสบกับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในแบบที่พวกเขาทำธุรกิจการศึกษา การเปลี่ยนแปลงนี้มุ่งเน้นไปที่ความรับผิดชอบโดยเฉพาะผ่านความคาดหวังของการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพของความพยายามมุ่งเน้นการประเมินเพื่อเป็นแนวทางและสนับสนุนการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษา การใช้งานโครงการ ผู้นำทางการศึกษาต้องการแนวทางและการฝึกอบรมที่เฉพาะเจาะจง วางแผนดำเนินการและใช้การประเมินผลเพื่อตรวจสอบความคิดริเริ่มระดับอำเภอและระดับโรงเรียน หนึ่งความพยายามเฉพาะที่มีจุดประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการนี้คือความสามารถในการใช้การประเมินผลโครงการภายใต้กรอบ (CAPE) กรอบ CAPE ประกอบด้วยสามองค์ประกอบที่สำคัญ คือ จำนวนทรัพยากรการประเมินผล รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพ และกรอบแนวคิดที่เป็นแนวทางทำงาน เพื่อสนับสนุนการวางแผนการประเมินผลและการใช้งานในโรงเรียนและเขต โรงเรียนและอำเภอ ทีมทำหน้าที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพและท้ายที่สุดเป็นแบบแผนผู้ประเมินผลของโรงเรียนหรือโครงการระดับอำเภอของตนเองโดยทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในการประเมินผล กรอบ CAPE เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและเจ้าหน้าที่เขตในการวางแผนและดำเนินการการประเมินผล พวกเขาเป็นคนตัดสินใจว่าจะถามคำถามการประเมินผลแบบไหนเพื่อใช้เครื่องมืออะไร ข้อมูลที่จะรวบรวมและวิธีและผลลัพธ์ที่ควรรายงาน ในขั้นต้นงานนี้จะทำผ่าน การนั่งร้านอย่างระมัดระวังโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินซึ่งจะดึงความช่วยเหลือออกมาอย่างช้า ๆ ประสบการณ์และความมั่นใจในความรู้และทักษะในฐานะผู้ประเมินผล ตั้งแต่ CAPE ประกอบทั้งหมด ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมในทุกขั้นตอนของการประเมิน ผลของความ

ตั้งใจตามแนวคิดการประเมินนี้ เพื่อสร้างความสามารถสำหรับการประเมินความก้าวหน้า สอดคล้องอย่างเคร่งครัดกับแนวทางการประเมินผลความร่วมมือ

Michael et al.(2014) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของเยาวชนในกิจกรรมเลือกตั้ง: การประเมินความร่วมมือของโครงการการศึกษาพลเมือง การมีส่วนร่วมของเยาวชนในเมืองถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จำเป็นสำหรับการอนุรักษ์ประชาธิปไตย การปฏิบัติ อย่างไรก็ตามระดับการมีส่วนร่วมของพลเมืองยังไม่เพียงพอยังคงมีอยู่ในหมู่นักเรียน การวิจัยที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นว่าคนหนุ่มสาว มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการเมืองมากขึ้นเมื่อได้รับแจ้ง เรานำเสนอข้อมูลการสำรวจรวบรวมจากนักเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลายในระหว่างการประเมินความร่วมมือของโครงการการศึกษาของพลเมืองมีนักเรียนทั้งหมด 4,492 คนเข้าร่วมการสำรวจก่อนและ 3,180 คนเข้าร่วมการสำรวจ เป้าหมายในส่วนนี้ของการประเมินผลคือการสำรวจการมีส่วนร่วมของพลเมืองของนักเรียนก่อนและหลังการขยายตัวของพลเมือง การศึกษาในหลักสูตร เราหารือถึงเหตุผลที่ขัดขวางความตั้งใจของนักเรียนในการลงคะแนนระดับความพึงพอใจของพวกเขาด้วยการเลือกตั้งประธานาธิบดีปี 2008 และวิธีการที่นักเรียนวางแผนที่จะมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งประธานาธิบดีปี 2012 ผลลัพธ์ของการสำรวจโพสต์แสดงการเพิ่มขึ้นของนักเรียนที่ลงทะเบียนเพื่อลงคะแนนและความตั้งใจของนักเรียนในการลงทะเบียนลงคะแนนหลังจากการศึกษาของพลเมืองในหลักสูตร ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการศึกษาพลเมือง มีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมทางการเมืองของนักเรียน

สรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้นำแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือมาใช้ในการประเมินโครงการหรือระบบการประเมินในด้านต่าง ๆ ผลการดำเนินการวิจัย สามารถบอกได้ว่ารูปแบบการประเมินแบบร่วมมือที่เหมาะสมในการนำมาประยุกต์ใช้กับงานหรือโครงการที่มีบริบทของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่าย ให้พวกเขาเข้ามามีส่วนร่วมกับผู้ประเมินวางแผนการดำเนินงานจนได้รูปแบบการประเมินที่เป็นที่นิยม ทั้งนี้ผู้มีส่วนได้เสียจะมีบทบาทที่หลากหลาย ในการประเมินตั้งแต่การให้การสนับสนุน การกำกับติดตามการประเมิน การสร้างเครื่องมือที่ใช้การประเมินตลอดจนเป็นผู้ให้ข้อมูล

## บทที่ 3

### วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพแก่นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ ผู้ประเมินได้ดำเนินการประเมินมี 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ (O'Sullivan, 2004: 53-73) และผลที่เกิดขึ้นกับทีมประเมินโครงการ นำเสนอดำเนินการดังนี้

1. การชี้แจงรายละเอียดการประเมินโครงการ
  - 1.1 การรวบรวมข้อมูลลักษณะและขอบเขตของโครงการ
  - 1.2 การระบุวัตถุประสงค์ของการประเมิน
  - 1.3 การตรวจสอบทรัพยากรที่มีอยู่
2. การออกแบบการประเมินโดยพัฒนาตามรายละเอียดการประเมินโครงการ
  - 2.1 ชี้แจงความเป็นมาของโครงการ
  - 2.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการประเมิน
  - 2.3 ระบุคำถามการประเมิน
  - 2.4 การออกแบบการประเมิน
  - 2.5 การออกแบบการรวบรวมข้อมูล
  - 2.6 ระบุระยะเวลาของกิจกรรมการประเมิน
  - 2.7 กำหนดคุณสมบัติของทีมประเมิน
  - 2.8 ชี้แจงงบประมาณการประเมิน
  - 2.9 การออกแบบการนำเสนอข้อสรุปการประเมิน
3. การดำเนินการประเมินตามที่ออกแบบการประเมินโครงการ
  - 3.1 การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
  - 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
  - 3.3 การสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
  - 3.5 การจัดทำรายงานการประเมิน

## ขั้นที่ 1 การชี้แจงรายละเอียดการประเมินโครงการ

### 1.1 การรวบรวมข้อมูลลักษณะและขอบเขตของโครงการ

ผู้ประเมินและครูเจ้าของโครงการร่วมกันพูดคุย เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ขอบเขตของโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมา วัตถุประสงค์ กระบวนการดำเนินงานของโครงการ และผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมา พบว่า

โครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ดำเนินการภายใต้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่ต้องจัดให้มีการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพในรูปของการฝึกงานในสถานประกอบการ โดยใช้เวลารวมไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง ฝึกวันละ 7-8 ชั่วโมงตามเวลาทำการของสถานประกอบการ ตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม - 20 ธันวาคม 2562 จำนวน 49 วัน คิดเป็นเวลารวม 343-392 ชั่วโมง มีครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรมเป็นผู้ดำเนินการและอาศัยความร่วมมือของสถานประกอบการในการสอนงานและประเมินผล วัตถุประสงค์โครงการเพื่อให้ นักเรียนได้มีความรู้ มีทักษะการทำงาน มีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้จากสถานประกอบการจริง กิจกรรมของโครงการประกอบด้วย การคัดเลือกสถานที่ฝึก การปฐมนิเทศ การนิเทศติดตาม และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ดำเนินการภายใต้งบประมาณจำนวน 2,000 บาท ระยะเวลาการดำเนินการระหว่างเดือนพฤษภาคม 2562 ถึงเดือนมกราคม 2563

ผลการดำเนินโครงการ การดำเนินกิจกรรมของโครงการอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและการดำเนินการของเจ้าของโครงการเป็นส่วนใหญ่ ผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย และจากรายงานผลการดำเนินงานโดยสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการบางข้อเท่านั้น โดยนำเสนอเพียงคะแนนการประเมินทักษะของนักเรียนที่ประเมินโดยที่เลี้ยงในสถานประกอบการ อีกทั้งไม่มีการประเมินความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับ และประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมของโครงการจากครู นักเรียน และสถานประกอบการ

เมื่อได้ข้อมูลครบทุกประเด็น ผู้ประเมินพูดคุยกับครูเจ้าของโครงการและผู้ช่วยรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการจัดตั้งทีมประเมิน การคัดเลือกสมาชิกพิจารณาจาก ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ การวัดและประเมิน รวมถึงผู้ที่ต้องนำผลการประเมินไปใช้ ซึ่งประกอบด้วย เจ้าของโครงการ ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนและวัดผล หัวหน้างานติดตามประเมินผลและรายงาน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรม (2 คน) และผู้ประเมิน รวมทั้งหมด 7 คน

ในส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ นักเรียน และผู้ปกครอง จะมีบทบาทเป็นแหล่งผู้ให้ข้อมูล ในส่วนของที่เลี้ยงของสถานประกอบการจะทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินในด้านผลผลิตที่เกิด



ขึ้นกับนักเรียนและให้ข้อมูลและเกี่ยวกับการประเมินโครงการในครั้งนี้

### 1.2 การระบுவัตถุประสงค์ของการประเมิน

ทีมประเมินประชุมร่วมกัน เพื่อรวบรวมแนวคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่มุ่งประเมิน คำนึงถึงสารสนเทศที่ต้องการทราบและประโยชน์ในการนำผลประเมินไปใช้ การกำหนดคำถามยึดตามกิจกรรมของโครงการ แล้วจัดกลุ่มประเด็นการประเมินในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นวัตถุประสงค์การประเมิน และผู้ประเมินดำเนินการพูดคุยกับตัวแทนที่เลี้ยงของสถานประกอบการ เพื่อปรับแก้คำถามที่เกี่ยวข้องกับที่เลี้ยงให้มีความชัดเจน สรุประเบิดการประเมินและคำถามดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงประเด็นการประเมินและแนวคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่มุ่งประเมินในโครงการ

ประเด็นการประเมิน	คำถามเกี่ยวกับสิ่งที่มุ่งประเมิน
1. ความพร้อมก่อนเริ่มการดำเนินโครงการ	<p>ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. เจ้าของโครงการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพมากน้อยเพียงใด</p> <p>2. ที่เลี้ยงของสถานประกอบการมีความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์จุดมุ่งหมายของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพมากน้อยเพียงใด</p> <p>3. ที่เลี้ยงของสถานประกอบการมีความสามารถในการให้คำแนะนำและมีทักษะในการสอนงานให้แก่ักเรียนด้านใดบ้าง มากน้อยเพียงใด</p> <p>ด้านงบประมาณ</p> <p>4. งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร</p> <p>ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่</p> <p>5. สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ที่ได้รับในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร</p> <p>6. เอกสารการฝึกประสบการณ์ที่ได้จัดทำเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร</p>

## ตาราง 2 (ต่อ)

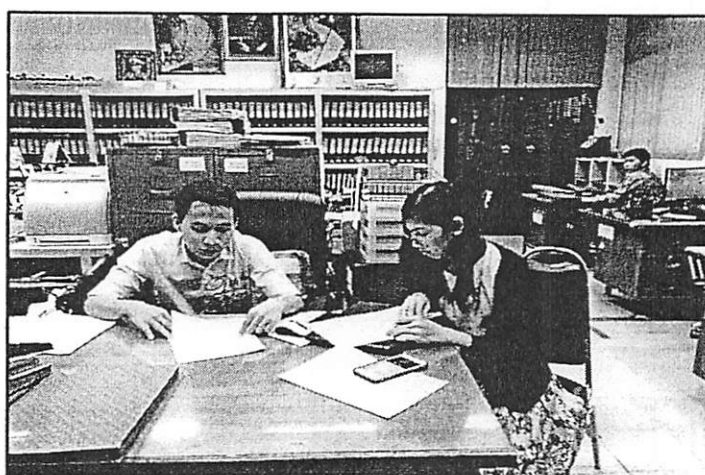
ประเด็นการประเมิน	คำถามเกี่ยวกับสิ่งที่มุ่งประเมิน
2. การดำเนินคัดเลือกสถานประกอบการ	<p>7. มีการสำรวจรวบรวมข้อมูลสถานประกอบการ และพิจารณาคัดเลือกสถานประกอบการที่เป็นไปตามแผนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>7.1 มีการสำรวจหรือไม่</p> <p>7.2 สถานประกอบการเป็นไปตามเกณฑ์มากน้อยเพียงใด</p> <p>7.3 จำนวนสถานประกอบการเพียงพอต่อการฝึกประสบการณ์หรือไม่</p> <p>8. โรงเรียนพิจารณาจัดนักเรียนแต่ละสาขาวิชาเข้าการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการแต่ละแห่งเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร</p>
3. การเตรียมพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	<p>9. โรงเรียนมีการจัดประชุมกับสถานประกอบการชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในการเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากร เครื่องมือ สถานที่(สถานประกอบการ) หรือไม่ อย่างไร</p> <p>10. วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และรูปแบบของกิจกรรมในการการปฐมนิเทศมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร</p> <p>11. การปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพด้านความรู้และทักษะเบื้องต้นในการปฏิบัติงาน ด้านความประพฤติครบถ้วนและเพียงพอหรือไม่</p> <p>12. ช่องทางในการติดต่อสื่อสารของโรงเรียนกับสถานประกอบการมีช่องทางใดบ้าง มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด</p>
4. การดำเนินงานระหว่างการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	<p>13. โรงเรียนมีการนิเทศติดตามปัญหาและอุปสรรคของการฝึกประสบการณ์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพียงใด</p> <p>14. การดำเนินการออกนิเทศติดตามของครูนิเทศก์ ดำเนินการอย่างไรและพบปัญหาในการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร</p> <p>15. ครูนิเทศมีการประสานงานกับพี่เลี้ยงของสถานประกอบการในการติดตามความประพฤติของนักเรียนเหมาะสมหรือไม่อย่างไร</p> <p>16. พี่เลี้ยงสอนงานและติดตามนักเรียนขณะฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพมีวิธีการอย่างไร และพบปัญหาในการดำเนินงานหรือไม่</p>

## ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	คำถามเกี่ยวกับสิ่งที่มุ่งประเมิน
	อย่างไร
	17. งานที่พี่เลี้ยงของสถานประกอบการมอบหมายให้กับนักเรียนได้ปฏิบัติตรงหรือไม่ตรงกับสาขาของนักเรียนหรือไม่อย่างไร
5. การดำเนินงานหลังการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	18. วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และรูปแบบของกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ แลกเปลี่ยนประสบการณ์มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร 19. ผลการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ระหว่างครูและนักเรียนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างไร
6. ผลผลิตจากการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	20. โครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่
7. ผลลัพธ์ของโครงการต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	21. จากการประสบการณ์ฝึกทักษะวิชาชีพ ความต้องการของนักเรียนในเรียนต่อหรือหาทำงานยังคงอยู่ในสาขาเดิมหรือทางสายอาชีพหรือไม่ 22. มีความเป็นไปได้หรือไม่ ที่สถานประกอบการจะคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานจากนักเรียนที่เคยเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
8. ผลกระทบของโครงการต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	23. ประโยชน์ที่สถานประกอบการได้รับจากการที่มีนักเรียนมาฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพมีมากน้อยเพียงใด 24. สถานประกอบการได้รับผลกระทบ ภายหลังจากการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพหรือไม่อย่างไร 25. ผู้รับบริการมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของโครงการ มีมากน้อยเพียงใด 26. ผู้ปกครองของนักเรียนมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของโครงการมีมากน้อยเพียงใด



ภาพ 1 ผู้ประเมินพูดคุยกับตัวแทนพี่เลี้ยงของสถานประกอบการ เพื่อปรับแก้คำถามที่เกี่ยวข้องกับพี่เลี้ยงให้มีความชัดเจน



ภาพ 2 ผู้ประเมินพูดคุยกับตัวแทนพี่เลี้ยงของสถานประกอบการ เพื่อปรับแก้คำถามที่เกี่ยวข้องกับพี่เลี้ยงให้มีความชัดเจน

ทีมประเมินนำประเด็นการประเมินและคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่มุ่งประเมินมากำหนด วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ โดยใช้แนวคิดเชิงระบบมาจัดกลุ่ม ได้วัตถุประสงค์ของการ ประเมินดังนี้

1. เพื่อประเมินความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการการฝึกประสบการณ์ ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

2. เพื่อประเมินการดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์สหกิจศึกษาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3

3. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการการฝึกประสบการณ์สหกิจศึกษาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3

4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ของโครงการการฝึกประสบการณ์สหกิจศึกษาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3

5. เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการการฝึกประสบการณ์สหกิจศึกษาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3

จากนั้นเมื่อได้วัตถุประสงค์การประเมิน ทีมประเมินได้ร่วมกันกำหนดนิยามแต่ละประเด็น การประเมินที่กำหนดในวัตถุประสงค์ให้มีความหมายชัดเจน เพื่อนำไปสู่การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมิน โดยกำหนดนิยามในแต่ละประเด็นดังนี้

1. ด้านความพร้อมของด้านปัจจัยในการดำเนินโครงการ หมายถึง การประเมินความเพียงพอและความพร้อมของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ ได้แก่ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านงบประมาณด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านเอกสารการฝึกประสบการณ์ และด้านความพร้อมของพี่เลี้ยงในการฝึกประสบการณ์

2. การดำเนินงานโครงการ หมายถึง การประเมินความเหมาะสมในการดำเนินการโครงการแต่ละกิจกรรม ได้แก่ การคัดเลือกสถานประกอบการ การดำเนินการปฐมนิเทศ การดำเนินการนิเทศติดตาม และการดำเนินการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์

3. ผลผลิตของโครงการ หมายถึง การประเมินผลการดำเนินโครงการที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ ได้แก่ 1) นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์สหกิจศึกษาและแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกประสบการณ์สหกิจศึกษา 2) นักเรียนมีทักษะการทำงานที่ได้รับมอบหมายในสถานประกอบการสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 3) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และ 4) นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการฝึกประสบการณ์สหกิจศึกษาในสถานประกอบการจริง

4. ผลลัพธ์ของโครงการ หมายถึง การประเมินความต้องการในการเรียนต่อและเลือกสายการเรียนหรือการทำงานของนักเรียน และความเป็นไปได้ที่ของสถานประกอบการจะพิจารณารับนักเรียนฝึกประสบการณ์เข้าทำงาน

5. ผลกระทบของโครงการ หมายถึง การประเมินผลกระทบจากการฝึกประสบการณ์ของนักเรียนตามความคิดเห็นของพี่เลี้ยงของสถานประกอบการ ผู้รับบริการ และผู้ปกครอง

### 1.3 การตรวจสอบทรัพยากรที่มี

ทีมประเมินดำเนินการตรวจสอบทรัพยากรด้านงบประมาณ สถานที่ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนสามารถจัดซื้อหรือจัดเตรียมให้ใช้ในการดำเนินการประเมินโครงการ จากการตรวจสอบพบว่า การจัดสรรงบประมาณการประเมินใช้ส่วนเดียวกับงบประมาณในการดำเนินโครงการ สถานที่และวัสดุอุปกรณ์มีเพียงพอและเหมาะสมกับการดำเนินงาน

ส่วนของบุคลากร ผู้ประเมินดำเนินการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับสมาชิกในทีมประเมินเพื่อทำข้อตกลงในการร่วมมือกันดำเนินการประเมินตั้งต้นเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการประเมินและอธิบายในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับการประเมินโครงการ โดยจัดทำเอกสารประกอบการอธิบายในประเด็นดังนี้ ความหมายของการประเมินแบบร่วมมือ การออกแบบการประเมิน ประกอบไปด้วย การกำหนดตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล วิธีการ/เครื่องมือ และการกำหนดเกณฑ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงาน หลังจากการพูดคุยสมาชิกแต่ละคนสามารถสะท้อนความรู้เกี่ยวกับการประเมินได้อย่างชัดเจน ประกอบกับบทบาทหน้าที่ของบุคลากรรับผิดชอบในด้านการวัดผล การติดตามการประเมินผลและงานฝ่ายวิชาการของโรงเรียน ถือได้ว่า บุคลากรมีพื้นฐานความรู้การประเมินแบบร่วมมือในระดับที่เพียงพอต่อการดำเนินการประเมินโครงการ

แต่อย่างไรก็ตามบุคลากรบางคนยังไม่สามารถกำหนดประเด็นตัวบ่งชี้ในการประเมินได้อย่างชัดเจน และขาดทักษะในการสร้างเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นการดำเนินการประเมินต้องอาศัยการทำงานร่วมกันกับผู้ประเมิน



ภาพ 3 ผู้ประเมินพูดคุยกับสมาชิกในทีมประเมิน เพื่อทำข้อตกลงในการร่วมมือกันดำเนินการประเมินตั้งต้นเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ และอธิบายความรู้เกี่ยวกับ การประเมินโครงการ

## ขั้นที่ 2 การออกแบบการประเมินโดยพัฒนาตามรายละเอียดการประเมินโครงการ

2.1 ซึ่แจ้งความเป็นมาของโครงการ ผู้ประเมินนำข้อมูลที่รวบรวมลักษณะและขอบเขตของโครงการจากขั้นตอนที่ 1 มาร่วมกันชี้แจงกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ เจ้าของโครงการ ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนและวัดผล หัวหน้างานติดตามประเมินผลและรายงาน และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรม เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทโครงการและอธิบายถึงความสำคัญและประโยชน์ที่ได้จากการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือมาใช้ในการดำเนินการประเมินโครงการ

2.2 ซึ่แจ้งวัตถุประสงค์ในการประเมิน ทีมประเมินชี้แจงความจำเป็นในการประเมินตามวัตถุประสงค์ในแต่ละด้านกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการกับขั้นตอนที่ 2.1 เพื่อให้ทราบถึงสารสนเทศและประโยชน์ที่ได้จากการประเมินในการนำไปพัฒนาโครงการ

2.3 ระบุคำถามการประเมิน ทีมประเมินนำข้อคำถามในขั้นตอนที่ 1.2 มาจัดกลุ่มและระบุแหล่งข้อมูล โดยยึดตามผู้ที่มีส่วนร่วมและมีส่วนได้ส่วนเสียกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการที่สามารถให้คำตอบที่สามารถเกิดประโยชน์ในการนำมาใช้ต่อโครงการได้ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงรายการข้อคำถามการประเมินตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

วัตถุประสงค์การประเมิน	คำถามการประเมิน	แหล่งข้อมูล
1. เพื่อประเมินความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการ	1.1 ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	
	1. เจ้าของโครงการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพมากนัก้อยเพียงใด	- เจ้าของโครงการ - บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ - พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ
	2. พี่เลี้ยงของสถานประกอบการมีความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของโครงการ การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพมากนัก้อยเพียงใด	- พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ
	3. พี่เลี้ยงของสถานประกอบการมีความสามารถในการให้คำแนะนำและมี	- พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ

## ตาราง 3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ การประเมิน	คำถามการประเมิน	แหล่งข้อมูล
	ทักษะในการสอนงานให้แก่ักเรียนด้านใดบ้าง อย่างน้อยเพียงใด	
	1.2 ด้านงบประมาณ	
	4. งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินโครงการมี ความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- เจ้าของโครงการ - บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ
	1.3 ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่	
	5. สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ที่ได้รับในการ ดำเนินโครงการมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- เจ้าของโครงการ - บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ
	1.4 ด้านเอกสารการฝึกประสบการณ์	
	6. เอกสารการฝึกประสบการณ์ที่ได้จัดทำเพื่อ ใช้ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม หรือไม่ อย่างไร	- เจ้าของโครงการ - บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ - นักเรียน - พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ
2. เพื่อประเมิน การดำเนินงาน โครงการ	2.1 การดำเนินคัดเลือกสถานประกอบการ	
	1. มีการสำรวจรวบรวมข้อมูลสถาน ประกอบการ และพิจารณาคัดเลือกสถาน ประกอบการที่เป็นไปตามแผนหรือไม่ อย่างไร	- เจ้าของโครงการ
	2. โรงเรียนพิจารณาจัดนักเรียนแต่ละ สาขาวิชาเข้าการฝึกประสบการณ์ในสถาน ประกอบการแต่ละแห่งเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- เจ้าของโครงการ
	2.2 การปฐมนิเทศ	
	3. สถานที่ สื่อและรูปแบบของกิจกรรมในการ การปฐมนิเทศมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- เจ้าของโครงการ - นักเรียน



## ตาราง 3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ การประเมิน	คำถามการประเมิน	แหล่งข้อมูล
	4. การปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึก ประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ด้านความรู้และ ทักษะเบื้องต้นในการปฏิบัติงาน ด้านความ ประพฤติกฎเกณฑ์และเพียงพอหรือไม่	- นักเรียน
	2.3 การนิเทศติดตาม	
	5. โรงเรียนมีการจัดประชุมกับสถาน ประกอบการชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันใน การเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากร เครื่องมือ สถานที่(สถานประกอบการ) หรือไม่ อย่างไร	- เจ้าของโครงการ - พี่เลี้ยงของสถาน ประกอบการ
	6. ช่องทางในการติดต่อสื่อสารของโรงเรียนกับ สถานประกอบการมีช่องทางใดบ้าง มีความ เหมาะสมมากน้อยเพียงใด	- ครูนิเทศก์ - พี่เลี้ยงของสถาน ประกอบการ
	7. โรงเรียนมีการนิเทศติดตามปัญหาและ อุปสรรคของการฝึกประสบการณ์ของนักเรียน อย่างต่อเนื่องเพียงใด	- ครูนิเทศก์ - นักเรียน
	8. การดำเนินการออกนิเทศติดตามของครู นิเทศก์ ดำเนินการอย่างไร และพบปัญหาใน การดำเนินงานหรือไม่อย่างไร	- ครูนิเทศก์ - นักเรียน
	9. ครูนิเทศมีการประสานงานกับพี่เลี้ยงของ สถานประกอบการในการติดตามความ ประพฤตินักเรียนเหมาะสมหรือไม่อย่างไร	- ครูนิเทศก์ - พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ
	10. พี่เลี้ยงสอนงานและติดตามนักเรียนขณะ ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพมีวิธีการอย่างไร และพบปัญหาในการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร	- พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ - นักเรียน

## ตาราง 3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ การประเมิน	คำถามการประเมิน	แหล่งข้อมูล
	11. งานที่พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ มอบหมายให้กับนักเรียนได้ปฏิบัติตรงหรือไม่ ตรงกับสาขาของนักเรียนหรือไม่อย่างไร	- พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ
	2.4 กิจกรรมปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยน ประสบการณ์	
	12. วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และรูปแบบของ กิจกรรมปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์มี ความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- เจ้าของโครงการ - นักเรียน
	13. ผลการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ที่ทักษะวิชาชีพระหว่างครูและ นักเรียนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ โครงการอย่างไร	- ครูนิเทศก์ - นักเรียน
3. เพื่อ ประเมิน ผลผลิตของ โครงการ	1. โครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด ไว้หรือไม่	- นักเรียน
4. เพื่อ ประเมิน ผลลัพธ์ของ โครงการ	1. จากการประสบการณ์ฝึกทักษะวิชาชีพ ความต้องการของนักเรียนในเรียนต่อหรือหา ทำงานยังคงอยู่ในสาขาเดิมหรือทางสายอาชีพ หรือไม่	- นักเรียน
	2. มีความเป็นไปได้หรือไม่ ที่สถาน ประกอบการจะคัดเลือกบุคคลากรเข้าทำงาน จากนักเรียนที่เคยเข้ารับการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ	- พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ

## ตาราง 3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ การประเมิน	คำถามการประเมิน	แหล่งข้อมูล
5. เพื่อ ประเมิน ผลกระทบของ โครงการ	1. ประโยชน์ที่สถานประกอบการได้รับจากการ ที่มีนักเรียนมาฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ มากน้อยเพียงใด	- พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ
	2. สถานประกอบการได้รับผลกระทบ ภายหลังจากการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ หรือไม่อย่างไร	- พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ
	3. ผู้รับบริการมีความคิดเห็นต่อความ เหมาะสมของโครงการมีมากน้อยเพียงใด	- ผู้มารับบริการที่สถาน ประกอบการ
	4. ผู้ปกครองของนักเรียนมีความคิดเห็นต่อ ความเหมาะสมของโครงการมีมากน้อยเพียงใด	- ผู้ปกครอง

2.4 การออกแบบการประเมิน ที่มประเมินสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การประเมินจาก  
วัตถุประสงค์การประเมินและข้อคำถาม และดำเนินการออกแบบกรอบการประเมินให้ครอบคลุม  
วัตถุประสงค์ของการประเมิน ระบุประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมิน ผู้ประเมิน แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล  
ทำต่อเนื่องกับขั้นตอนที่ 2.5

2.5 การออกแบบการรวบรวมข้อมูล ที่มประเมินวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัว  
บ่งชี้การประเมิน ระบุวิธีการหรือเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วางแผนการวิเคราะห์ข้อมูล  
และประชุมร่วมกันกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาจากบริบทของ  
โครงการ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นสอดคล้องตามเป้าหมายที่ระบุไว้ใน  
โครงการ ได้กรอบการประเมินโครงการ ดังตาราง 4

ตาราง 4 กรอบการประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมิน	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์
1. เพื่อประเมินความพร้อมของ	ความพร้อมของด้านปัจจัย				
ปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ความพร้อมของบุคลากร</li> <li>- ความเพียงพอของงบประมาณ</li> <li>- ความเพียงพอของสื่อวัสดุอุปกรณ์และความเหมาะสมของสถานที่</li> <li>- ความเหมาะสมของเอกสารการฝึกประสบการณ์</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการ**</li> </ul>	แบบสัมภาษณ์ บ. 1	- วิเคราะห์สรุปความ	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีหลักฐานแสดงความพร้อมของบุคลากร</li> <li>- ความเพียงพอในการใช้งบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และความเหมาะสมของสถานที่และเอกสารการฝึกประสบการณ์</li> </ul>
	- ระดับความพร้อมของพี่เลี้ยงในการฝึกประสบการณ์	- พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ	แบบประเมิน พ. 1	<ul style="list-style-type: none"> <li>- วิเคราะห์สรุปความ</li> <li>- <math>\bar{x}</math></li> <li>- S.D.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีหลักฐานแสดงความพร้อม</li> <li>- <math>\bar{x} \geq 3.5</math></li> <li>- S.D. <math>\leq 1</math></li> </ul>

ตาราง 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมิน	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์
2. เพื่อประเมินการดำเนินงานโครงการ	กระบวนการดำเนินงาน			- วิเคราะห์สรุปความ	- มีหลักฐานแสดงการปฏิบัติที่ตรงตามแผน - มีหลักฐานแสดงความเหมาะสม - มีหลักฐานแสดงความเหมาะสม - มีหลักฐานแสดงความเหมาะสม
	- ปฏิบัติได้ตรงตามแผนการคัดเลือกสถานประกอบการ	- เจ้าของโครงการ*	แบบสัมภาษณ์ จ. 1		
	- ความเหมาะสมการดำเนินการปฐมนิเทศ	- เจ้าของโครงการ* - นักเรียน	แบบสัมภาษณ์ จ. 1 ประเด็นสนทนากลุ่ม นร. 2		
	- ความเหมาะสมการดำเนินการนิเทศติดตาม	- เจ้าของโครงการ* - ครูนิเทศก์ - พี่เลี้ยง	แบบสัมภาษณ์ จ. 1 แบบสัมภาษณ์ คน. 1 แบบสอบถาม พล. 3 ตอนที่ 1		
- ความเหมาะสมการดำเนินการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์	- เจ้าของโครงการ* - นักเรียน	แบบสัมภาษณ์ จ. 1 ประเด็นสนทนากลุ่ม นร. 2		- มีหลักฐานแสดงความเหมาะสม	

ตาราง 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมิน	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์
3. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการ	ผลผลิตของโครงการ				
ผลผลิตของโครงการ	- ความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์	- นักเรียน	แบบทดสอบ นร. 1	- ร้อยละ	- ผ่านร้อยละ 60 ขึ้นไป
	- ทักษะการทำงาน	- พี่เลี้ยงประเมินนักเรียน	แบบประเมิน พ. 1	- $\bar{X}$	- $\bar{X} \geq 2.34$
	- คุณธรรม จริยธรรม			- S.D.	- S.D. $\leq 1$
	- เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	- นักเรียน	แบบประเมิน นร. 3	- $\bar{X}$	- $\bar{X} \geq 3.5$
			- S.D.	- S.D. $\leq 1$	
การนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์	- การนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์	- ครูนิเทศก์	แบบประเมิน ค. 2	- ร้อยละ	- นักเรียนเข้าร่วม
		- หลักฐานการประเมิน ได้แก่		- $\bar{X}$	กิจกรรมร้อยละ 5
		1. การนำเสนอ		- S.D.	- $\bar{X} \geq 3.5$
		2. รายงานผลการฝึกประสบการณ์			- S.D. $\leq 1$

ตาราง 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมิน	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์
3. สมุดบันทึกการฝึกประสบการณ์					
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ของโครงการ	ผลลัพธ์ของโครงการ				
ผลลัพธ์ของโครงการ	- ความต้องการในการเรียนต่อหรือการทำงานทำของนักเรียน	- นักเรียน	แบบสอบถาม นร. 4	- วิเคราะห์สรุปความ	- นักเรียนต้องการเรียนต่อหรือทำงานในสายอาชีพตามสาขาเดิม
	- ความเป็นไปได้ที่สถานประกอบการจะรับนักเรียนฝึกประสบการณ์เข้าทำงาน	- พี่เลี้ยง	แบบสอบถาม พ. 3 ตอนที่ 2		- สถานประกอบการสามารถรับนักเรียนเข้าทำงาน

ตาราง 4 (ต่อ)

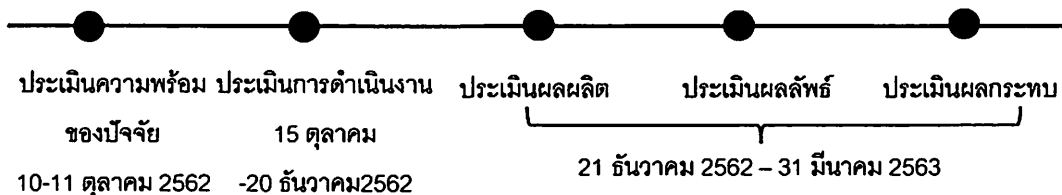
วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมิน	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์
5. เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการ	ผลกระทบของโครงการ	- พี่เลี้ยง	แบบสอบถาม พ. 3	- วิเคราะห์สรุปความ	-
	ผลกระทบของโครงการ	- ผลกระทบทางบวกและทางลบ	ตอนที่ 3		-
	จากการดำเนินโครงการ	- ผู้รับบริการ	แบบสอบถาม ผบ. 1		-
		- ผู้ปกครอง	แบบสอบถาม ผป. 1		-

\*เจ้าของโครงการ คือ ผู้รับผิดชอบควบคุมและประสานงานการดำเนินโครงการตลอดทั้งโครงการ

\*\*บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ เจ้าของโครงการและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรม



2.6 ระยะเวลาของกิจกรรมการประเมินโครงการ ผู้ประเมินและทีมกำหนดแผนภูมิเส้นเวลาแสดงการดำเนินกิจกรรมการประเมินเพื่อให้สะดวกต่อการติดตามผลการประเมินโครงการในแต่ละขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ โดยสามารถแยกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ของแต่ละกิจกรรมให้มองเห็นภาพรวมได้อย่างชัดเจน ดังภาพ 4



ภาพ 4 แสดงระยะเวลาของกิจกรรมการประเมินโครงการตามองค์ประกอบของโครงการ

2.7 กำหนดคุณสมบัติของทีมประเมิน ทีมประเมินร่วมกันประชุมระบุนบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล ได้แก่

2.7.1 สร้างเครื่องมือ ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ เจ้าของโครงการ ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรม และผู้ประเมิน

2.7.2 สังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ เจ้าของโครงการ หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนและวัดผล หัวหน้างานติดตามประเมินผลและรายงาน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรม ผู้ประเมิน และในส่วนของข้อมูลจากสถานประกอบการที่เลี้ยงเป็นผู้รับผิดชอบ

2.7.3 วิเคราะห์ข้อมูล ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนและวัดผล หัวหน้างานติดตามประเมินผลและรายงาน และผู้ประเมิน

2.7.4 จัดทำรายงานการประเมิน ผู้รับผิดชอบ คือ เจ้าของโครงการและผู้ประเมิน

2.8 ชี้แจงงบประมาณการประเมิน จากการพูดคุยทีมประเมินลงความคิดเห็นว่า ไม่มีค่าใช้จ่ายในการประเมิน มีการใช้ทรัพยากรที่เป็นเอกสาร การทำสำเนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสามารถใช้บริการได้จากส่วนกลางที่ทางโรงเรียนอำนวยความสะดวกไว้ให้

2.9 การออกแบบการนำเสนอข้อสรุปการประเมินโครงการ ผู้ประเมินดำเนินการชี้แจงภาพรวมผ่านกรอบการประเมินกับทีมประเมิน ได้ข้อสรุปลงความคิดเห็นว่า กรอบประเมินมีความชัดเจนและสามารถนำไปดำเนินการประเมินได้



ภาพ 5 แสดงการประชุมชี้แจงรายละเอียดการประเมินโครงการ และ  
ดำเนินการออกแบบการประเมินโดยการพัฒนาตามข้อเสนอการ  
ประเมินระหว่างผู้ประเมินและทีมประเมิน

### ขั้นที่ 3 การดำเนินการประเมินตามที่ออกแบบการประเมินโครงการ

#### 3.1 การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ทีมประเมินจัดกลุ่มเครื่องมือยึดให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การประเมิน โดยแยกเป็นฉบับตามแหล่งข้อมูล โดยเครื่องมือที่ใช้มีดังนี้

3.1.1 เพื่อประเมินความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการ แหล่งข้อมูล จำนวน 2 แหล่ง ได้แก่

##### 1) บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการ

แบบสัมภาษณ์ความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ มุ่งประเมินตรวจสอบความพร้อมของปัจจัย มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ด้านงบประมาณ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และด้านเอกสารการฝึกประสบการณ์ จำนวน 13 ข้อ

##### 2) พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ

แบบประเมินความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่พี่เลี้ยงของนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ เป็นการประเมินตนเองของพี่เลี้ยงสถานประกอบการ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของโครงการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ความสามารถ และทักษะในการให้คำแนะนำและการสอนงานให้แก่นักเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินความพร้อมก่อนเริ่มการดำเนินการฝึกประสบการณ์

เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เขียนแสดงความคิดเห็นของท่านในการทำหน้าที่เลี้ยงนักเรียน

ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ จำนวน 2 ข้อ

3.1.2 เพื่อประเมินการดำเนินงานโครงการ แหล่งข้อมูลจำนวน 4 แหล่ง ได้แก่

1) เจ้าของโครงการ

แบบสัมภาษณ์กระบวนการดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์  
ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยเจ้าของโครงการ ทั้งหมด 4 กิจกรรม ได้แก่ การคัดเลือก  
สถานประกอบการ การปฐมนิเทศ การนิเทศติดตาม และการปัจฉิมนิเทศ จำนวน 17 ข้อ

2) นักเรียน

ประเด็นการสนทนากลุ่มกระบวนการดำเนินงานโครงการการฝึก  
ประสบการณ์มุ่งที่ประเมินการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในโครงการ ให้นักเรียน  
ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานโครงการ มีทั้งหมด 3 กิจกรรม ได้แก่ การ  
ปฐมนิเทศ การนิเทศ และการปัจฉิมนิเทศและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จำนวน 13 ข้อ

3) ครูนิเทศก์

แบบสัมภาษณ์กระบวนการดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะ  
วิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 มุ่งที่ประเมินการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครู  
นิเทศก์ได้มีส่วนร่วมในโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ให้ครูนิเทศก์ร่วมกันแสดง  
ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศติดตาม จำนวน 5 ข้อ

4) พี่เลี้ยง

แบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตร  
วิชาชีพชั้นปีที่ 3 มุ่งประเมินผลการดำเนินการของพี่เลี้ยงที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของการนิเทศ  
ติดตาม จำนวน 5 ข้อ

3.1.3 เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการ แหล่งข้อมูลจำนวน 3 แหล่ง ได้แก่

1) นักเรียน แบ่งเป็น 2 ฉบับ

แบบทดสอบเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและ  
แนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ มุ่งประเมินความรู้ของนักเรียน  
ตามจุดประสงค์ที่กำหนดเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ จำนวน 30 ข้อ

แบบประเมินเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตของนักเรียน มุ่งประเมินความรู้สึกที่ดี  
ของนักเรียนที่มีต่ออาชีพ เห็นคุณค่าและความสำคัญของอาชีพที่เป็นผลมาจากประสบการณ์การ

เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งความรู้สึก ดังกล่าว จะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมหรือมีแนวโน้มตอบสนองต่ออาชีพในทางที่ดี เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

## 2) ครูนิเทศก์

แบบประเมินการบันทึกการฝึกประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียน มุ่งประเมินการบันทึกเวลาปฏิบัติงานและข้อมูลการปฏิบัติงานของนักเรียน และประเมินการนำเสนอแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้จากสถานประกอบจริง เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ

## 3) พี่เลี้ยง

แบบประเมินด้านทักษะการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ พี่เลี้ยงประเมินนักเรียนฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ มี 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ประเมินด้านทักษะการทำงาน จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 2 คุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

### 3.1.4 เพื่อประเมินผลลัพธ์ของโครงการ แหล่งข้อมูลจำนวน 2 แหล่ง ได้แก่

#### 1) นักเรียน

แบบสอบถามการตัดสินใจเรียนต่อหรือหางานทำหลังสำเร็จการศึกษา ผลลัพธ์ของโครงการ มุ่งประเมินผลการตัดสินใจของนักเรียนเรื่องการเรียนต่อหรือการทำงานหลังสำเร็จการศึกษาระดับปวช. โดยมีข้อมูลจากการฝึกประสบการณ์ของตนเองประกอบการตัดสินใจ จำนวน 3 ข้อ

#### 2) พี่เลี้ยง

แบบสอบถามการรับนักเรียนเข้าทำงาน มุ่งสอบถามความคิดเห็นของพี่เลี้ยงถึงความเป็นไปได้ที่สถานประกอบการจะรับนักเรียนฝึกประสบการณ์เข้าทำงาน จำนวน 2 ข้อ

### 3.1.5 เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการ แหล่งข้อมูลจำนวน 2 แหล่ง ได้แก่

#### 1) พี่เลี้ยงของสถานประกอบ

แบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ให้พี่เลี้ยงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับ สถานประกอบจากการเป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์ ซึ่งผลกระทบนี้อาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 4 ข้อ

## 2) ผู้รับบริการ

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการ ให้ผู้รับบริการในสถานประกอบการแต่ละแห่งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการจากการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียน ซึ่งผลกระทบนี้อาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 3 ข้อ

## 3) ผู้ปกครอง

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการให้ผู้ปกครองของนักเรียนฝึกประสบการณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครองจากการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียน ซึ่งผลกระทบนี้อาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 3 ข้อ

### 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ทีมประเมินร่วมกันสร้างและพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือทุกฉบับตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือทุกฉบับได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญในด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำผลไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item – objective: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามหรือวัตถุประสงค์ของการประเมิน และภาษาที่ใช้ในเครื่องมือ โดยการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามหรือวัตถุประสงค์ของการประเมิน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามหรือวัตถุประสงค์ของการประเมิน

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามหรือวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญในด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .66 – 1.00 ขึ้นไป มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกับโครงการของพี่เลี้ยง แบบสอบถามการตัดสินใจเรียนต่อหรือหางาน แบบสอบถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสถานประกอบการ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการของผู้รับบริการและผู้ปกครอง มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมินที่กำหนด

2) ศึกษาเอกสาร หลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบสอบถาม

3) นำข้อมูลที่ศึกษาร่วมกับทีมประเมินกำหนดนิยามที่แสดงขอบเขตประเด็นคำถามในการประเมินโครงการ

4) สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตนิยามในการประเมินโครงการ

5) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

6) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ใน 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

6.1) ปรับแก้คำถามของแบบสอบถามให้สอดคล้องกับประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมินและตรงตามนิยามที่กำหนด

6.2) ปรับแก้คำสรรพนามของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละข้อคำถาม ให้สอดคล้องกัน

7) ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบสอบถามทั้ง 6 ฉบับผ่านตามเกณฑ์ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงทุกข้อคำถาม

8) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญใน 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

8.1) ปรับแก้การเรียบเรียงประโยคของข้อคำถามใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย สื่อความหมายให้ถูกต้องชัดเจน ต่อความเข้าใจของผู้ให้ข้อมูล

8.2) ปรับแก้ข้อคำถามที่พิมพ์ผิดหรือขาดหายไปให้ถูกต้องสมบูรณ์

9) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2.2 แบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินทักษะการทำงาน แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ และแบบ ประเมินความพร้อมของพี่เลี้ยง แบบประเมินเจตคติต่ออาชีพสุจริต และแบบ ประเมินการบันทึกการฝึกประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมินที่กำหนด

2) ศึกษาเอกสาร หลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบประเมิน

3) นำข้อมูลที่ศึกษาร่วมกับทีมประเมินกำหนดนิยามที่แสดงขอบเขตประเด็นคำถามในการประเมินโครงการ

4) สร้างแบบประเมินตามขอบเขตนิยามในการประเมินโครงการ  
 5) นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

6) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ใน 2 ประเด็นหลัก ดังนี้  
 6.1) ปรับแก้รายการประเมินของแบบประเมินให้สอดคล้องกับประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมินและตรงตามนิยามที่กำหนด

6.2) ปรับแยกคุณลักษณะในรายการประเมินข้อละ 1 ประเด็นต่อ 1 รายการประเมิน

7) ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบประเมินทั้ง 4 ฉบับผ่านตามเกณฑ์พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงทุกข้อคำถาม

8) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญใน 2 ประเด็นหลัก ดังนี้  
 8.1) รายการประเมินที่มีความหมายคนละประเด็น ให้แยกออกจากกันและเพิ่มเป็นหัวข้อใหม่

8.2) ปรับแก้คำในแบบประเมินด้านทักษะการทำงานโดยที่เลี้ยงประเมินนักเรียน ให้เริ่มประโยคด้วยคำกริยาให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดในการประเมิน

9) นำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2.3 ประเด็นสนทนากลุ่ม และประเด็นการสัมภาษณ์การประเมินโครงการ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กระบวนการดำเนินงานโครงการเจ้าของโครงการและบุคลากรผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบโครงการ ประเด็นสนทนากลุ่มกระบวนการดำเนินงาน มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมินที่กำหนด

2) ศึกษาเอกสาร หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินคำถาม

3) นำข้อมูลที่ศึกษาร่วมกับทีมประเมินกำหนดนิยามที่แสดงขอบเขตประเด็นคำถามในการประเมินโครงการ

4) สร้างประเด็นคำถามตามขอบเขตนิยามในการประเมินโครงการ

5) นำประเด็นคำถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้อง

และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

6) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ใน 2 ประเด็นหลัก ดังนี้  
ปรับแก้ข้อคำถาม กำหนดคำถามที่สามารถนำคำตอบที่ได้ไปปรับปรุง  
โครงการ และให้สอดคล้องกับประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมินและตรงตามนิยามที่กำหนด

7) ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา  
และนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ประเด็นคำถามทุกข้อคำถามผ่านตามเกณฑ์  
พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง

9) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญใน 1 ประเด็นหลัก ดังนี้  
ปรับแก้การเรียบเรียงประโยคของข้อคำถามใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย  
สื่อความหมายให้ถูกต้องชัดเจน ต่อความเข้าใจของผู้ให้ข้อมูล

10) นำประเด็นคำถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงแก้ไขแล้ว  
จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2.4 แบบทดสอบการประเมินโครงการ จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบ  
ความรู้และแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกประสบการณ์ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็น/ตัวบ่งชี้การประเมินที่  
กำหนด

2) ศึกษาเอกสาร หลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบทดสอบ

3) นำข้อมูลที่ศึกษาร่วมกับทีมประเมินกำหนดจุดประสงค์ที่แสดงขอบเขต  
ประเด็นคำถามในการทดสอบวัดความรู้ของนักเรียน

4) ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะ  
วิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 แนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงาน และ  
เอกสารประกอบการบรรยายปฐมนิเทศนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

5) กำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบความรู้และแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียน  
ฝึกประสบการณ์ โดยระบุจำนวนข้อตามความสำคัญของแต่ละจุดประสงค์ดังรายละเอียดในตาราง



ตาราง 5 แสดงกำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบความรู้และแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียน  
ฝึกประสบการณ์ โดยให้ครอบคลุมจุดประสงค์

จุดประสงค์	จำนวน ข้อสอบ	ร้อยละ
1. บอกความสำคัญของการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	4	13.33
2. บอกข้อมูลหรือรายละเอียดของการฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ	5	16.67
3. บอกกิจกรรมายาทที่ควรปฏิบัติในระหว่างการฝึก ประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	5	16.67
4. อธิบายบทบาทหน้าที่ของตนเองในการฝึกประสบการณ์ ทักษะวิชาชีพ	11	36.66
5. อธิบายการพิมพ์และการจัดรูปแบบหนังสือราชการและ จดหมายเวียนได้ถูกต้อง	5	16.67
รวม	30	100

6) สร้างแบบทดสอบร่วมกับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรมตามโครงสร้าง  
ที่กำหนดในตาราง 5 เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

7) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้อง และ  
ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

8) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ใน 1 ประเด็นหลัก ดังนี้  
ปรับเพิ่มข้อคำถามที่เป็นความรู้เฉพาะที่เป็นพื้นฐานของนักเรียนทั้ง 3 สาขา  
ควรจะมีก่อนออกฝึกประสบการณ์ และข้อคำถามในลักษณะของสถานการณ์

9) ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา  
และนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบทดสอบทุกข้อคำถามผ่านตามเกณฑ์  
พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง

10) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญใน 1 ประเด็นหลัก ดังนี้  
ปรับแก้การเรียบเรียงประโยคของข้อคำถาม ใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย  
สื่อความหมายให้ถูกต้องชัดเจน ไม่ยาวเกินไป

11) นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วให้นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา และเนื้อหาของแบบทดสอบ ได้ข้อคิดเห็น ดังนี้

ข้อคำถามเป็นเนื้อหาที่เหมาะสม เรื่อง หนังสือราชการ นักเรียนปวช. ทุกคนได้เรียนทุกห้อง ส่วนเรื่อง มารยาทในการฝึกงาน เป็นมารยาทพื้นฐานที่นักเรียนต้องทราบ ข้อคำถามไม่ยากจนเกินไปถ้าเราทำความเข้าใจ

12) นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป



ภาพ 6 แสดงการประชุมดำเนินการเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน และสร้างเครื่องมือตามทีออกแบบการประเมินโครงการ

### 3.3 การสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล

ทีมประเมินร่วมกันดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามกรอบการประเมินทั้ง 5 วัตถุประสงค์ โดยแบบสัมภาษณ์และประเด็นการสนทนากลุ่มผู้ประเมินเป็นผู้นำนัยในการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม และผู้ประเมินเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองพร้อมมีผู้ช่วยในทีมประเมินจุดบันทึก โดยรวบรวมในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2562 - มีนาคม 2563 ดังตาราง 6

ตาราง 6 กำหนดการการเก็บรวบรวมข้อมูลโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ

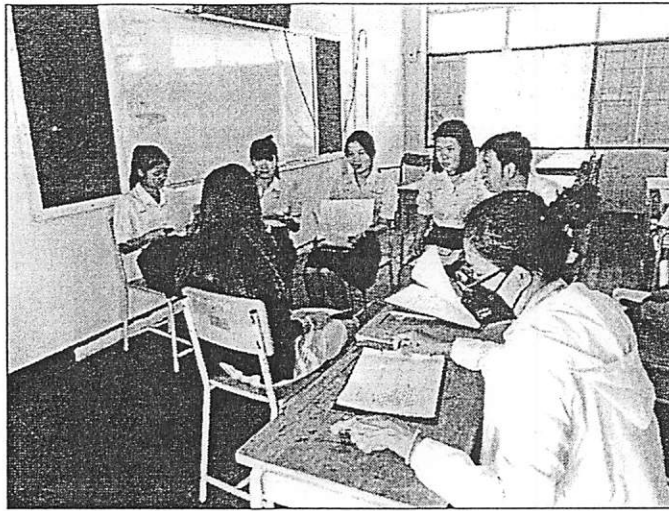
วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ระยะเวลา	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผู้เก็บ/วิธีการเก็บข้อมูล
1. เพื่อประเมินความพร้อมของ ปัจจัยในการดำเนินงานโครงการ	10-11 ต.ค. 2562	- แบบสัมภาษณ์ บ. 1	- บุคลากรที่มีหน้าที่ รับผิดชอบโครงการ	- ผู้ประเมินและทีม ประเมินบันทึก
	10-11 ต.ค. 2562	- แบบประเมิน พ. 1	- พี่เลี้ยง	- โรงเรียนส่งเครื่องมือ ไปยังสถานประกอบการ
2. เพื่อประเมินการดำเนินงาน โครงการ	15 ต.ค. 2562	การคัดเลือกสถานประกอบการ - แบบสัมภาษณ์ จ. 1	- เจ้าของโครงการ	- ผู้ประเมินและทีม ประเมินจดบันทึก
	15 ต.ค. 2562	การปฐมนิเทศ - แบบสัมภาษณ์ จ. 1	- เจ้าของโครงการ	} - ผู้ประเมินและทีม ประเมินจดบันทึก
	11 ต.ค. 2562	- ประเด็นสนทนากลุ่ม นร. 2	- นักเรียน	
	12 ธ.ค. 2562	การนิเทศติดตาม - แบบสัมภาษณ์ จ. 1	- เจ้าของโครงการ	} - ผู้ประเมินและทีม ประเมินจดบันทึก
	9-13 ธ.ค. 2562	- แบบสัมภาษณ์ คน. 1	- ครูนิเทศก์	
	23-27 ธ.ค. 2562	- แบบสอบถาม พล. 3 ตอนที่ 1	- พี่เลี้ยง	

ตาราง 6 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ระยะเวลา	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผู้เก็บ/วิธีการเก็บข้อมูล
		กิจกรรมปัจฉิม		
	24 ม.ค. 2563	- แบบสัมภาษณ์ จ. 1	- เจ้าของโครงการ	- ผู้ประเมินและทีมประเมิน จดบันทึก
	27-31 ม.ค. 2563	- แบบสัมภาษณ์ ค.1	- ครูนิเทศก์	
	18 ก.พ. 2563	- ประเด็นสนทนากลุ่ม นร. 2	- นักเรียน	
3. เพื่อประเมินผลผลิตของ โครงการ 3	11 ต.ค. 2562	- แบบทดสอบ นร. 1	- นักเรียน	- ผู้ประเมินและเจ้าของ โครงการจัดสอบ
	9-20 ธ.ค. 2562	- แบบประเมิน พ. 1	- นักเรียน	- พี่เลี้ยงประเมิน
	24 ม.ค. 2563	- แบบประเมิน นร. 3	- นักเรียน	- ผู้ประเมินเก็บรวบรวม
	24-27 ธ.ค. 2562	- แบบประเมิน ค. 2	- นักเรียน	- ครูนิเทศก์ประเมิน
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ของ โครงการ	24 ม.ค. 2563	- แบบสอบถาม นร. 4	- นักเรียน	- ผู้ประเมินและเจ้าของ โครงการดำเนินการเก็บ

ตาราง 6 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ระยะเวลา	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผู้เก็บ/วิธีการเก็บข้อมูล
	23-27 ธ.ค. 2562	- แบบสอบถาม พ. 3 ตอนที่ 2	- พี่เลี้ยง	- โรงเรียนส่งหนังสือไปยังสถานประกอบการ
5. เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการ	23-27 ธ.ค. 2562	- แบบสอบถาม พ. 3 ตอนที่ 3	- พี่เลี้ยง	- โรงเรียนส่งหนังสือไปยังสถานประกอบการ
	23-27 ธ.ค. 2562	- แบบสอบถาม ผบ. 1	- ผู้รับบริการ	- ประสานนักเรียนแจกและการเก็บเครื่องมือ
	23-27 ธ.ค. 2562	- แบบสอบถาม ผป. 1	- ผู้ปกครอง	- ประสานนักเรียนแจกและการเก็บเครื่องมือ



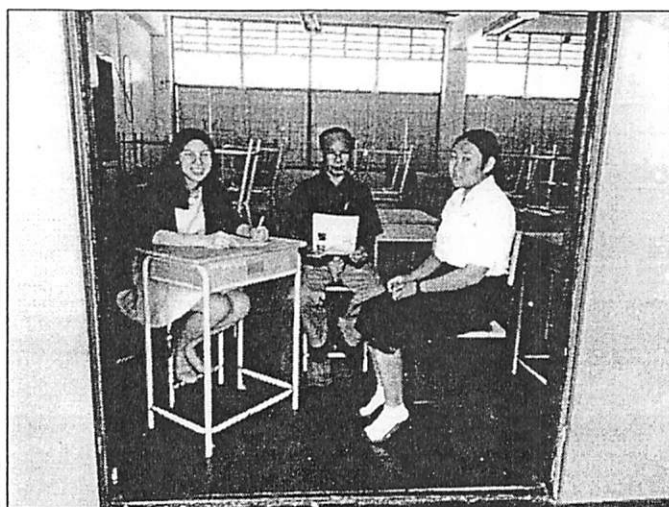
ภาพ 7 แสดงการรวบรวมข้อมูลประเด็นสนทนากลุ่มกับนักเรียน  
ผู้ประเมินทำหน้าที่ตามคำถาม และมีผู้ช่วยในทีมประเมิน  
จัดบันทึกการสนทนา



ภาพ 8 แสดงการรวบรวมข้อมูลประเด็นสนทนากลุ่มกับนักเรียน  
ผู้ประเมินทำหน้าที่ตามคำถาม และมีผู้ช่วยในทีมประเมินจัด  
บันทึกการสนทนา



ภาพ 9 แสดงการรวบรวมข้อมูลประเด็นสนทนากลุ่มกับนักเรียน ผู้ประเมินทำหน้าที่ตามคำถาม และมีผู้ช่วยในทีมประเมินจดบันทึกการสนทนา



ภาพ 10 แสดงการสอบถามกับนักเรียน โดยผู้ช่วยในทีมประเมินทำหน้าที่ถามคำถามและผู้ประเมินมีหน้าที่จดบันทึกการสนทนา

### 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ผู้ประเมินได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์การสัมภาษณ์เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอโดยการสรุปความ
2. วิเคราะห์แบบสอบถามเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอโดยการสรุปความ
3. วิเคราะห์แบบประเมินความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ที่เลี้ยง แบบประเมินเจตคติที่ดีต่อ

อาชีพสุจริตของนักเรียน และแบบประเมินการบันทึกการฝึกประสบการณ์การนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของนักเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำผลการให้คะแนนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลการประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพร้อม/ความรู้/ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด

มีเจตคติที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด

นักเรียนปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพร้อม/ความรู้/ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

มีเจตคติที่ดีอยู่ในระดับมาก

นักเรียนปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพร้อม/ความรู้/ความเข้าใจอยู่ในระดับ

ปานกลาง

มีเจตคติที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง

นักเรียนปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพร้อม/ความรู้/ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

มีเจตคติที่ดีอยู่ในระดับน้อย

นักเรียนปฏิบัติงานอยู่ในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพร้อม/ความรู้/ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

มีเจตคติที่ดีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

นักเรียนปฏิบัติงานอยู่ในระดับปรับปรุง

4. วิเคราะห์แบบประเมินด้านทักษะการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ เป็นค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำผลการให้คะแนนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลการประเมินที่กำหนดความกว้างของชั้น เท่ากับ 0.66 (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538, หน้า 9) ดังนี้



$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3-1}{3} \\ &= 0.66 \end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34 – 3.00 หมายถึง ทักษะการทำงาน/คุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.67 – 2.33 หมายถึง ทักษะการทำงาน/คุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับ

พอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.66 หมายถึง ทักษะการทำงาน/คุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับ

ปรับปรุง

5. วิเคราะห์แบบทดสอบนำคะแนนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 60 ของคะแนน

6. วิเคราะห์ประเด็นสนทนากลุ่มเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอโดยการสรุปความ

**สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล**

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่าร้อยละ (Percentage) มีวิธีการคำนวณดังนี้ (ปกรณัม ประจันบาน, 2552

หน้า 213)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน จำนวนที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean :  $\bar{X}$ ) มีวิธีการคำนวณดังนี้ (ปกรณัม

ประจันบาน, 2552 หน้า 214)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ  $\bar{X}$  แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

$\sum x$  แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) มีวิธีการคำนวณดังนี้  
(ปกกรณ์ ประจันบาน, 2552 หน้า 228)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum(x-\bar{x})^2}{N}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$\bar{x}$  แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

x แทน ค่าของตัวแปรที่นำมาคำนวณค่าเฉลี่ย

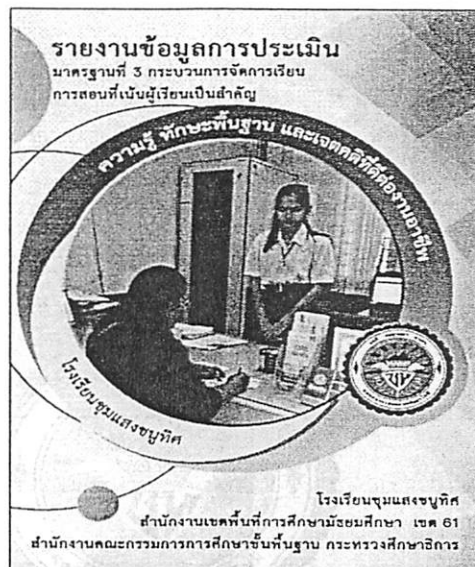
N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

### 3.5 การจัดทำรายงานการประเมิน

ทีมประเมินร่วมกันจัดทำรายงานตามความเหมาะสมกับกลุ่มผู้ที่ต้องการผลการประเมินทั้งในด้านรูปแบบ ภาษา วิธีการนำเสนอ โดยได้ข้อสรุปว่า รูปแบบรายงานการประเมินจัดทำให้สอดคล้องและเหมาะสมกับรายงานผลการดำเนินโครงการตามแบบของสถานศึกษารวมถึงจัดทำรายงานผลการประเมินให้กับงานประกันคุณภาพเพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง ในการเข้ารับการประเมินกับสมศ.ในรอบที่ 4



ภาพ 11 แสดงรายงานผลการดำเนินโครงการการฝึกประสบการณ์สหกิจศึกษา  
วิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3



ภาพ 12 แสดงรายงานผลการประเมินให้กับงานประกันคุณภาพ เพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงในการเข้ารับการประเมินกับสมศ.

ผลที่เกิดขึ้นกับทีมประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ

ผู้ประเมินได้ดำเนินการสัมภาษณ์ทีมประเมินถึงผลการดำเนินการประเมินโครงการการ ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้ แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ ทีมประเมินได้สะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากบทบาทที่ได้รับในการ ประเมินแบบร่วมมือดังนี้

#### ด้านความรู้ทางการประเมินโครงการ

ทีมประเมินได้เรียนรู้เกี่ยวกับการประเมินจากบทบาทที่ได้รับ ซึ่งแตกต่างกันตามความ เหมาะสมและความเกี่ยวข้องกับโครงการ 1) เจ้าของโครงการจะมีบทบาทในเรื่องการอำนวยความสะดวกในเรื่องของการให้ข้อมูลและร่วมสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น ผลที่ได้รับทำให้มีความเข้าใจขั้นตอน วิธีการสร้างเครื่องมือในการ ประเมินที่สอดคล้องกับนิยามของวัตถุประสงค์แต่ละข้อ 2) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรมที่ มีบทบาทในการสร้างเครื่องมือและให้ข้อมูลในการประเมินในประเด็นต่าง ๆ ผลที่ได้รับ ทำให้ สามารถสร้างเครื่องมือและเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินเพื่อวัดผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนิน โครงการได้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ 3) หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนและวัดผล ได้มีส่วนร่วมในการตั้งข้อคำถามในการสัมภาษณ์และร่วมเก็บข้อมูลกับผู้ประเมิน ทำให้ได้เรียนรู้

ขั้นตอนการดำเนินการประเมินตามวัตถุประสงค์การประเมิน สามารถสร้างเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ตรงตามแหล่งข้อมูล จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“ได้เข้ามามีบทบาทในส่วนของหัวหน้าโครงการนี้ ดำเนินการตามขั้นตอนของการฝึกงาน เตรียมเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ให้ทีม เพื่อใช้ในการประเมินผลของการฝึกงาน...วิธีการสร้างเครื่องมือทำร่วมกับผู้ประเมิน ปรับแก้คำถามร่วมกันให้ตรงกับวัตถุประสงค์ คำนียามที่เขียนไว้”

(เจ้าของโครงการ)

“จากการเข้าร่วม โครงการต้องมีแบบประเมินและเกณฑ์ประเมินที่ใช้ประเมินนักเรียนที่ต้องวัดตามเป้าหมายที่เขียนไว้ จะได้ว่าเกิดผลสำเร็จอะไรบ้าง มากน้อยแค่ไหน...ได้รู้การสร้างเครื่องมือต้องให้สอดคล้องกับประเด็นตัวบ่งชี้ที่เราตั้งไว้ ต้องปรับคำถามให้ชัดเจน เครื่องมือที่มีการให้คะแนนจะต้องพิจารณาจากเกณฑ์เราต้องสร้างควบคู่กันไป”

(ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พหุศึกษยกรรม)

“ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการ ข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ร่วมสัมภาษณ์นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินโครงการ...ทำให้รู้ในด้านการดำเนินการประเมิน มีความเข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ ความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน”

(หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนและวัดผล)

ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

พบว่า เจ้าของโครงการและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พหุศึกษยกรรม เป็นทีมประเมินที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการ ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินโครงการ ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินโครงการและวางแผนการดำเนินโครงการในปีการศึกษาต่อไปได้ และสะท้อนถึงผลจากการประเมินที่วิธีการหรือแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินโครงการให้ดีขึ้น จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“ผลที่พบก็มาจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่ให้ข้อมูลตั้งแต่นักเรียน ครู พี่เลี้ยง ผู้ปกครองของนักเรียน...ทำให้เราจะทราบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เรื่องป้ายชื่อ เรื่องเอกสารการฝึกงาน เรื่องระยะทางไกล...ผลประเมินที่เป็นปัญหาก็จะให้ครูร่วมกันหาวิธีการแก้ไขให้โครงการในปีต่อไปดียิ่งขึ้น”

(เจ้าของโครงการ)

“การประเมินทำให้ทราบข้อมูลด้านต่าง ๆ...การปฐมนิเทศปีถัดไป ครูต้องมาวางแผนกิจกรรมร่วมกัน จัดเป็นกลุ่มย่อย...แล้วก็ผลที่เป็นปัญหาอื่น ๆ ก่อนเริ่มโครงการจะมาวางแผนกัน ในหมวด เตรียมให้พร้อมก่อนทำจริง...เรื่องการนิเทศก็ต้องหาข้อสรุปแล้วก็แจ้งให้นักเรียนทราบ”

(ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พหุศึกษยกรรม)

ในส่วนของผู้ช่วยรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานติดตามประเมินผลและรายงาน หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนและวัดผล และผู้ประเมินเองเป็นที่มประเมินที่ไม่ใช่เจ้าของโครงการโดยตรง จากเดิมไม่ได้มีบทบาทในการดำเนินโครงการ ไม่มีความรู้ความเข้าใจความเป็นมาของโครงการ แต่เมื่อได้เข้าร่วมการประเมินในครั้งนี้ได้ ทำให้มีความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์ของโครงการ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการจากเจ้าของโครงการ ผลที่ได้จากการประเมินซึ่งเป็นผลที่ตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะผลที่ได้จากนักเรียน ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาและปรับปรุงโครงการ ตลอดจนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และใช้ในงานประกันคุณภาพการศึกษา จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

"ได้รู้วัตถุประสงค์และความต้องการอย่างแท้จริงของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงผลกระทบต่าง ๆ ของโครงการที่จัดทำขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงในส่วนที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นต่อไป...ผลการประเมินที่ได้จะแจ้งกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ชี้แจงผลการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ค้นหาทางแก้ปัญหาและนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงการทำงาน"

(หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนและวัดผล)

"เดิมมีความเข้าใจโครงการในระดับหนึ่ง แต่เมื่อได้รับรู้เพิ่มเติมจากผู้วิจัยกับเจ้าของโครงการทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในโครงการมากขึ้น...ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านของปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านเอกสารฝึกประสบการณ์ในระดับหนึ่ง เพื่อที่จะสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการเสนอแนะการดำเนินโครงการได้ รวมถึงผลกระทบจากการดำเนินของโครงการที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ"

(ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ)

"ผลสัมภาษณ์นำมาสรุปวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ...ในด้านผลผลิต ทำให้มีความเข้าใจถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่า ต้องการผลผลิตในลักษณะใด จากการกำหนดเกณฑ์ร่วมกัน และจากผลที่ได้ไปรวบรวม...นำผลสรุปของโครงการมาใช้ในงานประกันคุณภาพการศึกษา จากที่ได้เป็นส่วนร่วมจึงได้รู้ผลข้อมูลที่แท้จริง และนำข้อบกพร่องที่พบแจ้งกับผู้รับผิดชอบโครงการให้พัฒนาปรับปรุงโครงการต่อไป"

(หัวหน้างานติดตามประเมินผลและรายงาน)

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ ผู้ประเมินได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความพร้อมปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

ตอนที่ 2 ผลการประเมินการดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลลัพธ์ของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

ตอนที่ 5 ผลการประเมินผลกระทบของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความพร้อมปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการ

#### 1. ความพร้อมของด้านปัจจัยในการดำเนินโครงการ

ข้อมูลได้จากนักเรียน บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ เจ้าของโครงการ ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการและคหบดีวิทยาลัยเกษตรกรรม ตลอดจนที่เลี้ยงของสถานประกอบการ

##### 1.1 ความพร้อมของบุคลากร

จากการสัมภาษณ์และสอบถามความคิดเห็นบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ ในภาพรวม พบว่า ความพร้อมด้านจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมของโครงการ และด้านของความรับผิดชอบและการรับบทบาทหน้าที่ที่บุคลากรทุกคนมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์โครงการ ขั้นตอนการดำเนินโครงการ และบทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย

การดำเนินโครงการมีการวางแผนรวมกัน ผ่านการจัดประชุมและติดต่อผ่านช่องทางออนไลน์ทาง เฟสบุ๊ค ความพร้อมของบุคลากรไม่พบปัญหาอุปสรรคทั้งด้านจำนวนบุคลากรและการจัดแบ่ง หน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“เข้าใจวัตถุประสงค์ เพราะที่เป็นเจ้าของโครงการ มีหน้าที่ 1. เป็นเจ้าของโครงการ 2. จัดทำหนังสือแจ้งกับสถานประกอบการ 3. จัดทำเล่มฝึกงาน 4. ส่งต่อนักเรียน ฝึกงาน 5. นิเทศติดตาม”

(เจ้าของโครงการ)

“การให้เด็กมีประสบการณ์ในการทำงานนี้ เมื่อเราเรียนมาแล้วเราก็เอาสิ่งที่เรียน ไปฝึกงาน ไปทำงาน และก็มีปฏิสัมพันธ์กับคน คือให้มีทักษะการทำงานทั้งด้านทฤษฎีและกัปฏิบัติ ไปประยุกต์ไปปรับใช้ และรู้จักการแก้ไขปัญหาอะไรต่าง ๆ ที่มันเกิดขึ้น”

(ครูหมวดพาณิชยกรรม คนที่ 4)

“เข้าใจ ช่วยในส่วนของ 1. จัดนักเรียนฝึกงานในแต่ละแห่ง 2. ประสานการขอ ฝึกงานกับสถานประกอบการ 3. เป็นวิทยากรบรรยายความรู้เกี่ยวกับการฝึกงาน”

(ครูหมวดพาณิชยกรรม คนที่ 6)

“ไม่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ มีหน้าที่ในการปฐมนิเทศเด็กนักเรียนก่อน ออกฝึกประสบการณ์และไปนิเทศเด็กนักเรียนตามสถานที่ฝึกงาน”

(ครูหมวดพาณิชยกรรม คนที่ 2)

“ไม่มีปัญหาในการแบ่งหน้าที่ คำก็ให้ที่ใกล้ ๆ กับเรา เพราะคำเห็นว่าเราขับ รถยนต์ไม่ได้ คำก็เอาไกล แบ่งสถานที่นิเทศตามความเหตุผล ตามความจำเป็น”

(ครูหมวดพาณิชยกรรม คนที่ 1)

## 1.2 ความเพียงพอของงบประมาณ

ความคิดเห็นในภาพรวม โครงการได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอต่อความ ต้องการในการใช้จ่ายตามรายการค่าวัสดุและค่าใช้จ่ายในการเดินทางนิเทศติดตามการฝึก ประสบการณ์ในพื้นที่นอกเขตเทศบาลได้รับเงิน 600 บาท ในด้านงบประมาณไม่พบปัญหาต่อการ ดำเนินกิจกรรมของโครงการ จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“งบประมาณที่จัดสรรให้ในโครงการมาจากเงินอุดหนุนรายหัวของนักเรียนจำนวน 2000 บาท ใช้จ่ายในส่วนของป้ายชื่อผู้ฝึกงานและค่าน้ำมันในการเดินทางนิเทศของครูนิเทศกัก็จะ ให้แบบเหมารวมนอกเขตเทศบาลอย่างหนองบัวกับบางมูลนากได้ 600 บาท งบที่ให้มาก็พอใช้”

(เจ้าของโครงการ)





“ทราบปัญหาจากนักเรียนเรื่องป้ายชื่อแตกหักง่าย ควรแก้ไขป้ายแขวนชื่อ  
นักเรียนให้เป็นของพลาสติกใสแทน เพื่อกันการกระแทกและตกแตก”

(ครูหมวดพณิชยกรรมคนที่ 2)

“ป้ายคล้องคอ ใช้ไปมันจะมีปัญหาแบบไอ้ตัวหนีบมันหนีบเข้าไปถึงบัตรแล้วมัน  
หัก”

(นักเรียนคนที่ 2 กลุ่มสนทนาที่ 1)

“บัตรคล้องแตกง่ายมาก อาทิตย์เดียวก็แตกแล้ว หน้าที่ยี่ปรีนดลอก”

(นักเรียนคนที่ 2 กลุ่มสนทนาที่ 2)

#### 1.4. ความเหมาะสมของเอกสารการฝึกประสบการณ์

จากการสัมภาษณ์เจ้าของโครงการ นักเรียน และพี่เลี้ยง พบว่า เอกสารการฝึก  
ประสบการณ์ยังไม่ครบถ้วนและไม่มีการจัดระเบียบให้ตรงกับผู้ใช้งานแต่ละคน สำหรับครุฑนิเทศก์  
ไม่มีเอกสารดำเนินการต่าง ๆ ปฏิบัติตามที่เจ้าของโครงการแจ้ง

ในส่วนเอกสารสำหรับนักเรียน จากเดิมนักเรียนจะได้รับสมุดจดบันทึกการฝึกงาน  
ที่มีรายละเอียด ประกอบด้วย สาระทั่วไปเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ ระเบียบข้อมูลนักเรียน  
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ฝึก และแบบบันทึกการฝึกประสบการณ์ แต่ไม่พบการชี้แจงภาระงานที่  
มอบหมายให้แก่นักเรียน ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“ในเล่มก็มีเขียนประวัติเรา กฎระเบียบ ให้ลงเวลามา ลงงานที่ทำ ลงเวลากลับ  
แล้วก็ขาดลามาสาย ลายเซ็นอาจารย์ ลายเซ็นพี่เลี้ยง”

(นักเรียนคนที่ 4 กลุ่มสนทนาที่ 2)

จากการประเด็นสนทนากลุ่มกับนักเรียน มีข้อเสนอแนะจากนักเรียนต้องการให้  
เพิ่มเติมรายละเอียดของงานแต่ละหัวข้องานที่ต้องทำ กำหนดระยะเวลาการส่งต่าง ๆ ให้ชัดเจน ซึ่ง  
จากตัวอย่างความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“ถ้ารู้ว่าขั้นตอนฝึกมีงานอะไรบ้างล่วงหน้าจะได้จัดเตรียมไว้ และก็ทำความเข้าใจ  
ตามหัวข้อต่าง ๆ อยากให้มันชัดเจนขึ้น เด็กจะได้ไม่งง”

(นักเรียนคนที่ 3 กลุ่มสนทนาที่ 1)

“ให้แจ้งรายละเอียดให้ชัดเจน เรื่องกระบวนการฝึกงานที่ได้ฝึก ต้องมีการถ่ายรูปเตรียม  
ไว้ใส่ตอนฟรีเซน ถ้าแจ้งแล้วเราจะได้เตรียมพร้อมว่าเราควรต้องทำอะไรบ้าง”

(นักเรียนคนที่ 1 กลุ่มสนทนาที่ 2)

"เพิ่มว่างานทั้งหมดที่ต้องส่งมีอะไรบ้าง เขียนชี้แจงมาเลย ผมว่าดีนะอาจารย์  
ตอนแรกผมผมยังไม่รู้เลยว่าต้องทำพาวเวอร์พ้อย ผมจะทำได้เลยระหว่างฝึก"

(นักเรียนคนที่ 4 กลุ่มสนทนาที่ 2)

เอกสารสำหรับพี่เลี้ยง มีเพียงแบบประเมินทักษะการฝึกประสบการณ์ของ  
นักเรียน จากการสอบถามและสัมภาษณ์พี่เลี้ยงพบว่า ต้องการทราบขอบเขตของการฝึก  
ประสบการณ์ สิ่งที่โรงเรียนต้องการที่จะให้นักเรียนได้รู้จากการฝึก เสนอให้เพิ่มข้อมูลนักเรียน  
ความรู้ความสามารถที่นักเรียนเรียนมา และขอบเขตงานที่ตรงสาขา เพื่อให้พิจารณาในการ  
มอบหมายงาน สิ่งที่นักเรียนอยากได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกงาน กำหนดภารกิจกรมต่าง ๆ  
ของการฝึกและงานในส่วนที่พี่เลี้ยงจะต้องติดตามดูแล ตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่

"ปกติก็จะถามเด็กไปทุกคนว่า เรียนอะไรมา อยากรู้อะไรเพิ่มไหม ถ้าเพิ่มตรงส่วน  
นี้มาได้ก็ดีค่ะ"

(พี่เลี้ยง คนที่ 1)

"บางที่ครูพี่เลี้ยงจะถามนักเรียนว่าทำตรงนี้ได้ไหม แก่ตรงนี้เป็นไหม ถ้ากำหนด  
ขอบเขตงานกว้าง ๆ หรือความสามารถของนักเรียนมา ก็จะทำให้ครูพี่เลี้ยงเข้าใจมากขึ้นยิ่งขึ้นนะ  
ครับ"

(พี่เลี้ยง คนที่ 2)

จากข้อมูลดังกล่าว ทีมประเมินได้ดำเนินการเพิ่มเติมเอกสารโดยยึดตามผู้ใช้งาน  
เอกสารดังต่อไปนี้

- เอกสารที่เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์สำหรับครูนิเทศก์ ประกอบด้วย  
กำหนดการต่าง ๆ ของการฝึกประสบการณ์ สาระทั่วไปกฎระเบียบเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์  
รายละเอียดชี้แจงงานที่ต้องปฏิบัติ การวัดและประเมินผลการฝึกประสบการณ์ และแบบประเมิน  
การฝึกประสบการณ์

- เอกสารที่เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์สำหรับนักเรียน ประกอบด้วย  
กำหนดการต่าง ๆ ของการฝึกประสบการณ์ สาระทั่วไปกฎระเบียบเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์  
รายละเอียดชี้แจงงานที่ต้องปฏิบัติ การวัดและประเมินผลการฝึกประสบการณ์ ระเบียบข้อมูลของ  
นักเรียนฝึกประสบการณ์ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ฝึกประสบการณ์ และแบบบันทึกรายงานข้อมูล  
การฝึกประสบการณ์รายสัปดาห์

- เอกสารที่เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์สำหรับพี่เลี้ยง ประกอบด้วย กำหนดการต่าง ๆ ของโครงการ สาระทั่วไปกฎระเบียบเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ รายละเอียดชี้แจงงานที่ต้องปฏิบัติ ขอบเขตงานและรายวิชาของหลักสูตรที่เป็นวิชาเฉพาะตามสาขา คำชี้แจงแนวทางการประเมินและแบบประเมินการฝึกประสบการณ์

## 2. ระดับความพร้อมของพี่เลี้ยงในการฝึกประสบการณ์

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลการประเมินความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่พี่เลี้ยงของนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ

รายการ	ความพร้อม (N = 69)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียน	4.52	0.56	มากที่สุด
2. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพได้	4.62	0.55	มากที่สุด
3. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพได้	4.49	0.63	มาก
4. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพที่สถานศึกษา กำหนดได้	4.32	0.68	มาก
5. ท่านทราบถึงรูปแบบการรายงานการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและการประเมินการปฏิบัติงานนักเรียน ผ่านเอกสารการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพที่โรงเรียนจัดทำขึ้น	4.17	0.75	มาก
6. ท่านสามารถวางแผนการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพให้กับนักเรียนได้ตรงตามสาขาวิชานักเรียน	4.25	0.74	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	ความพร้อม (N = 69)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. ท่านสามารถดำเนินการปฐมนิเทศให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะงาน กฎระเบียบของสถานประกอบการแก่นักเรียนได้	4.57	0.58	มากที่สุด
8. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุม ติดตาม การปฏิบัติงานของนักเรียน	4.48	0.61	มาก
9. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินการปฏิบัติงานของนักเรียน	4.48	0.63	มาก
10. ท่านสามารถให้ข้อมูลด้านการปฏิบัติงานและความประพฤติของนักเรียนแก่ครูนิเทศก์	4.57	0.58	มากที่สุด
รวม	4.45	0.64	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ผลการประเมินความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ที่พี่เลี้ยงของนักเรียนฝึกประสบการณ์มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.45$ , S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ผลการประเมินมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.62$ , S.D. = 0.55) รองลงมา คือ สามารถดำเนินการปฐมนิเทศให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะงาน กฎระเบียบของสถานประกอบการแก่นักเรียนได้ และสามารถให้ข้อมูลด้านการปฏิบัติงานและความประพฤติของนักเรียนแก่ครูนิเทศก์ ( $\bar{X} = 4.57$ , S.D. = 0.58) และความพร้อมที่น้อยที่สุด คือ ทราบถึงรูปแบบการรายงานการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและการประเมินการปฏิบัติงานนักเรียน ผ่านเอกสารการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพที่โรงเรียนจัดทำขึ้น ( $\bar{X} = 4.17$ , S.D. = 0.75)

จากการให้ข้อมูลในแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า พี่เลี้ยงสะท้อนความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์และสามารถระบุบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะพี่เลี้ยงนักเรียนฝึกประสบการณ์ สรุปความเข้าใจของพี่เลี้ยงได้ดังนี้

- แนะนำเรื่องการปฏิบัติงาน ได้แก่ ระบบงานพื้นฐานของสถานประกอบการ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ รูปแบบของเอกสารของทางราชการ การใช้เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์สำนักงาน และการใช้คอมพิวเตอร์ในการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ

- แนะนำเรื่องการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานประกอบการ ได้แก่ การตรงต่อเวลา การรักษาและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานประกอบการ การวางตัวและปรับตัว การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้ชีวิตในสังคมการทำงาน การทำงานเป็นทีม ให้ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมองค์กร

สรุปความพร้อมของของที่เลี้ยง พบว่า ระดับความพร้อมของที่เลี้ยงในการฝึกประสบการณ์จากแบบประเมินอยู่ในระดับมาก ที่เลี้ยงมีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและบทบาทหน้าที่ของตนเองในการให้คำแนะนำนักเรียนฝึกประสบการณ์ในเรื่องของการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน

## ตอนที่ 2 ผลการประเมินการดำเนินงานโครงการ

2.1 การดำเนินโครงการตามกระบวนการดำเนินงาน 4 กิจกรรม ได้แก่ การคัดเลือกสถานประกอบการ การปฐมนิเทศ การนิเทศติดตาม และการดำเนินการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์

### 2.1.1 ปฏิบัติได้ตรงตามแผนการคัดเลือกสถานประกอบการ

จากการสัมภาษณ์เจ้าของโครงการ พบว่า การดำเนินการคัดเลือกสถานประกอบการมีดำเนินการตรงตามแผนการคัดเลือกสถานประกอบการ โดยกำหนดประเด็นการพิจารณาที่เหมาะสม เริ่มจากสำรวจที่อยู่ของนักเรียน เลือกสถานประกอบการจากเขตติดต่อที่ใกล้กับอำเภอชุมแสง และเป็นหน่วยงานราชการ/ธนาคาร จำนวน 32 แห่ง กระจายตามอำเภอชุมแสง อำเภอหนองบัว และอำเภอบางมูลนาก สถานประกอบการที่สามารถให้ความร่วมมือตอบรับหนังสือขอความอนุเคราะห์รับนักเรียนฝึกประสบการณ์ จำนวน 31 แห่ง จำนวนนักเรียนที่ระบุขอรับตั้งแต่ 2-7 คน ซึ่งเพียงพอกับจำนวนนักเรียนทุกคน มีเพียง 1 แห่งไม่สามารถรับนักเรียนเข้าฝึกประสบการณ์ได้ โดยให้เหตุผลว่า เจ้าหน้าที่ให้บริการไม่เพียงพอที่จะดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

การจัดนักเรียนเข้ารับการฝึกประสบการณ์ตามสถานประกอบการต่าง ๆ มีความเหมาะสมตามดุลพินิจของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรม โดยมีเกณฑ์การพิจารณาจาก 1) ที่อยู่ของนักเรียนมีระยะทางใกล้กับสถานประกอบการ 2) จำนวนที่สถานประกอบการจ้างความจํานง 3) ความสะดวกในการเดินทางของนักเรียน 4) การคละสาขาในแต่ละสถานประกอบการ 5) การคละนักเรียนโดยสังเกตจากพฤติกรรมกรเรียนที่ผ่านมาและผลการเรียนของ

นักเรียน และ 6) กรณีสถานประกอบการไม่ระบุจำนวนสามารถกำหนดเองได้ตามความเหมาะสม และบริบทของสถานประกอบการ ผลการจัดนักเรียนในแต่ละสถานประกอบการ ดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงการจัดนักเรียนแต่ละสาขาเข้ารับการฝึกประสบการณ์ตามสถานประกอบการ ทั้งหมด 31 แห่ง

สถานที่ฝึก	จำนวนนักเรียนแบ่งตามสาขาวิชา			รวม (คน)
	การบัญชี	การตลาด	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	
<b>ชุมแสง</b>				
1. โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ	1	3	-	4
2. โรงเรียนวัดพันลาน	1	-	1	2
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบางเคียน	1	-	1	2
4. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระเจา	1	-	1	2
5. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกหม้อ	1	-	1	2
6. องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชโย	1	-	2	3
7. องค์การบริหารส่วนตำบลพิบูล	1	-	1	2
8. องค์การบริหารส่วนตำบลพันลาน	1	-	1	2
9. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไม้	1	-	1	2
10. องค์การบริหารส่วนตำบลมะมั่ง	1	-	-	1
11. องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่สิงห์	1	-	1	2
12. สำนักงานเทศบาลเมืองชุมแสง	-	-	2	2
13. สำนักงานเกษตรอำเภอชุมแสง	-	-	2	2
14. สำนักงานที่ดินจังหวัดนครสวรรค์	1	-	1	2
<b>สาขาชุมแสง</b>				
15. ที่ว่าการอำเภอชุมแสง	2	-	5	7
16. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอชุมแสง	-	-	2	2
17. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	-	4	-	4
<b>การเกษตร สาขาชุมแสง</b>				
18. บมจ. ธนาคารกรุงไทย	1	3	-	4

ตาราง 8 (ต่อ)

สถานที่ฝึก	จำนวนนักเรียนแบ่งตามสาขาวิชา			รวม (คน)
	การบัญชี	การตลาด	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	
<b>สาขาชุมแสง</b>				
19. ธนาคารออมสิน สาขาชุมแสง	1	2	-	3
20. โรงพยาบาลชุมแสง	1	-	1	2
21. สำนักงานเทศบาลตำบลทับกฤช	2	-	2	4
22. องค์การบริหารส่วนตำบลทับกฤช	-	-	2	2
<b>หนองบัว</b>				
23. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองบัว	1	-	-	1
24. สำนักงานที่ดินจังหวัดนครสวรรค์	1	-	1	2
<b>สาขาหนองบัว</b>				
25. ที่ว่าการอำเภอหนองบัว	2	-	1	3
26. ธนาคารออมสิน สาขาหนองบัว	1	-	1	2
27. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	1	2	1	4
<b>การเกษตรสาขาหนองบัว</b>				
28. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยใหญ่	1	-	-	1
<b>อำเภอบางมูลนาก</b>				
28. สำนักงานที่ดินจังหวัดพิจิตร	2	-	1	3
<b>สาขาบางมูลนาก</b>				
29. สำนักงานเทศบาลเมืองบางมูลนาก	1	-	3	4
30. ธนาคารออมสิน สาขาบางมูลนาก	2	-	2	4
รวม	31	14	37	82

### 2.1.2 ความเหมาะสมการดำเนินการปฐมนิเทศ

จากการสัมภาษณ์เจ้าของโครงการและสหชนากลุ่มร่วมกับนักเรียน พบว่า ครูและนักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม การดำเนินการปฐมนิเทศมีความเหมาะสมของสถานที่ สื่อที่ใช้เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาการบรรยาย ซึ่งได้แก่ เรื่องมารยาทในการฝึกประสบการณ์ การ

แก้ปัญหาเฉพาะหน้า กฎระเบียบข้อบังคับในการฝึกงาน การจัดโต๊ะทำงาน สาธิตการชงกาแฟ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์ จากตัวอย่างความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“เราได้รับพื้นฐานหลาย ๆ อย่าง ไปไว้ก่อน หลาย ๆ เรื่อง เรื่องแก้วน้ำ มารยาท เทคนิคเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปปรับใช้ น่าจะทำให้เรามีความพร้อมในระดับนี้ก่อนที่จะลงพื้นที่จริง”

(นักเรียนคนที่ 1 กลุ่มสนทนาที่ 1)

“โอเคโอเคมาก เนื้อหาความรู้ที่ได้จากอาจารย์ก็ช่วยได้ส่วนหนึ่ง ช่วยได้เยอะเลยแหละ สถานที่โอเค เนื้อหาช่วยได้มากในการฝึกงาน ใช้สื่อพาวเวอร์พ้อยโอเค นั่งฟังอย่างเดียว ก็เห็นอาจารย์เขามีกาถาม แล้วก็สาธิตการชงกาแฟ”

(นักเรียนคนที่ 2 กลุ่มสนทนาที่ 1)

“สถานที่ดี ได้เนื้อหาความรู้เพิ่มเติม ครูมีการพูด แสดงท่าทาง ใช้แก้วและช้อน สาธิตการชงกาแฟ”

(นักเรียนคนที่ 4 กลุ่มสนทนาที่ 2)

อย่างไรก็ตามจากการสนทนากลุ่มกับนักเรียนภายหลังการฝึกประสบการณ์ พบว่า ยังมีความต้องการให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ในการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการฝึกประสบการณ์ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความราบรื่น จากปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนักเรียนได้เสนอให้เพิ่มเติมความรู้ก่อนเริ่มฝึกประสบการณ์ จากตัวอย่างความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“จะเจอปัญหาคนใช้บริการอารมณ์เสียใส่ แล้วเขาก็แบบทุบโต๊ะอย่างเงี้ย มาไว้วายใส่ ก็จะมีที่พนักงานในนั้นเข้ามาเคลียร์ให้”

(นักเรียนคนที่ 4 กลุ่มสนทนาที่ 1)

“หาใจนดกับสารระบบช้าเพราะว่ามันเยอะไม่รู้จะหาอย่างไร เขาก็สอนวิธีหา แต่เขาไม่ได้พิมพ์เอา เขาเขียนเอามันเลยดูเลขยาก แล้วก็คือ เอาไปเลขผิด แล้วก็โทษหนู ก็มีมันดูยาก เขาเขียนไม่รู้เรื่องแล้วก็โทษหนูอีก แล้วมันเป็นเยอะมาก เขาก็จะคีย์เลขสารระบบเข้าไปข้างบนแล้วเลขมันไม่ตรงกับใจนด มันไม่เหมือนกันแต่ว่ารูปมันเหมือนกัน หนูไม่แน่ใจแล้วพี่เขาก็โทษหนู”

(นักเรียนคนที่ 4 กลุ่มสนทนาที่ 1)

“การเสิร์ฟน้ำน่าจะสอนให้มันเยอะ ๆ น้อย ๆ มันมีหลายอย่างแก้วน้ำเปล่า แก้วกาแฟ แก้วชา อยากให้น้องรุ่นหลัง จัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ให้ลองฝึกทีละคน ที่โรงเรียนเขามีประชุมบ่อย เขาก็ให้หนูไปชงบ่อย”

(นักเรียนคนที่ 2 กลุ่มสนทนาที่ 1)



“สมุดลงเวลาไปกลับ ก็มีที่เลี้ยงเซ็น แล้วก็เขียนว่าในแต่ละวันเราทำอะไรบ้าง แต่เขาให้เขียนเป็นภาษาราชการแบบ เวลาเขามาฝากตั้งค์ ก็ต้องเขียนว่าแนะนำและบริการเขียน ใบถอนเงินและฝากเงิน เขาให้เขียนประมาณนี้”

(นักเรียนคนที่ 3 กลุ่มสนทนาที่ 1)

จากสิ่งที่นักเรียนสะท้อน ที่ประเมินได้นำผลการประเมินแจ้งกับครู ผู้รับผิดชอบซึ่งจะดำเนินการปรับปรุงกิจกรรมปฐมนิเทศ โดยนำประเด็นปัญหาหรือสถานการณ์ดังกล่าวมาเป็นกรณีศึกษา ให้นักเรียนได้ระดมความคิดหาวิธีในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ซึ่งจะมีการปรับรูปแบบกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อยและปรับเวลาต่าง ๆ ของการบรรยายให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สำคัญ ปัญหาที่นักเรียนกล่าวมาข้างต้น สรุปเนื้อหาที่ควรเพิ่มดังต่อไปนี้

- 1) การควบคุมอารมณ์ เมื่อเจอสถานการณ์ที่ต้องปะทะกับผู้รับบริการหรือเพื่อนร่วมงาน
- 2) การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับงานบริการ เช่น การจัดเตรียมเครื่องดื่มให้กับผู้รับบริการหรือหัวหน้าของสถานประกอบการ
- 3) การใช้ภาษาราชการในการบันทึกรายละเอียดการปฏิบัติงานรายสัปดาห์ให้ถูกต้องชัดเจน

### 2.1.3 ความเหมาะสมการดำเนินการนิเทศติดตาม

การประเมินการดำเนินกิจกรรมการนิเทศติดตามแบ่งเป็น 3 หัวข้อ

#### 1) การนิเทศติดตามระหว่างครูนิเทศก์กับนักเรียน

จากการสัมภาษณ์ครูนิเทศก์และสนทนากลุ่มร่วมกับนักเรียน พบว่า การดำเนินการนิเทศติดตามมีมุมมองการดำเนินงานในเรื่องของการแจ้งกำหนดวันที่จะไปนิเทศไม่ตรงกันระหว่างครูและนักเรียน ครูนิเทศก์จึงต้องได้ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานดังกล่าว ขั้นตอนการนิเทศมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการแจ้งกำหนดวันที่จะไปนิเทศ การให้คำปรึกษา และการตรวจสมุดบันทึก แต่ละขั้นมีผลการดำเนินงานดังนี้

1.1) การกำหนดวันที่จะไปนิเทศ ตามกำหนดการแจ้งว่า ภายในอาทิตย์นี้จะมีออกริเทศ แต่ไม่ได้ระบุเวลาที่แน่นอน นักเรียนเสนอว่าต้องการให้มีการแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 1 วันและต้องการให้ครูมานิเทศในเวลาทำการเพื่อให้พบนักเรียนขณะทำงานอยู่ จากการสอบถามสัมภาษณ์ครูนิเทศก์ จึงชี้แจงถึงวิธีการดังกล่าวว่า เนื่องจากครูนิเทศก์ต้องการพบสภาพจริงของนักเรียนในระหว่างฝึกงานจึงไม่มีการแจ้งเวลาที่แน่นอน และในส่วนของการทำงานนอกเวลาทำการ เพราะบางสถานประกอบการ ในเวลาทำการที่เลี้ยงต้องทำงานไม่สามารถคุยกับครูนิเทศก์ได้จึง

เลือกไปในเวลาดังกล่าว เพื่อจะสามารถพูดคุยกับพี่เลี้ยงของนักเรียนได้ จากตัวอย่างความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

"อยากแบบเวลาม้งาน อยากให้เขาบอกก่อนมันไม่ทันตั้งตัว คือเขาไม่ได้บอกอะไรเลย ก็คือเขาไปเลย จะได้ตั้งตัวก่อน บางที่กำลังยุ่งอยู่ ก็คือถ้าเขาบอกก่อนจะได้ไปคุยกับพี่เลี้ยง พี่เลี้ยงจะได้รู้"

(นักเรียนคนที่ 2 กลุ่มสนทนาที่ 1)

"เขาชอบมาตอนธนาคารปิด ก็คือเขาไม่ได้เห็นเวลาเราตอนทำงาน อยากให้บอกเขาก่อนมาประมาณ 1 วันหรือเช่นมาบ่ายก็ให้บอกตอนเช้า เพราะก็อยากให้เขาเห็นตอนทำงาน"

(นักเรียนคนที่ 8 กลุ่มสนทนาที่ 2)

"เราจะารู้สภาพความเป็นจริงของเด็ก เพราะว่าถ้าไปบอกบิดเบือน เด็กมันจะเตรียมตัว เตรียมตัวก็คือ สมมุติว่าไอ้เนี่ยมันไม่ได้ทำ สมุดฝึกงานเนี่ยมันไม่ได้เขียนเลย แล้วรู้ว่าวันพรุ่งนี้จะมา มันก็จะรีบทำ คือ ถ้าไปเลยเดี๋ยว ก็จะรู้ว่ามันทำหรือไม่ได้ทำ เราจะได้เห็นสภาพจริง"

(ครูนิเทศก์ คนที่ 6)

"การนิเทศไม่มีการแจ้งจะออกนิเทศ ไปแบบไม่ให้อำนาจ ไม่จ้องแต่จะมีการจัดเตรียม กลัวเด็กให้พี่เลี้ยงเตรียมตอบคำถาม ไปแบบไม่แจ้งจะได้รู้ว่ามีนักเรียนประพฤติ ปฏิบัติได้ดีไหม"

(ครูนิเทศก์ คนที่ 2)

"ครูไปเนี่ย อกส.หนูก็ต้องเข้าใจ ถ้าไปช่วงเวลาทำงานเขา คนมันจะเยอะนะเค้าก็จะไม่มีเวลาคุยกับเรา ไปตอนเย็นเขาก็จะปิดอีก คือตอนไปยามเขาจะปิดประตูแล้วนะ"

(ครูนิเทศก์ คนที่ 1)

1.2) การให้คำปรึกษาในกรณีนักเรียนพบปัญหาในระหว่างฝึกจะติดต่อกับครูหัวหน้ากลุ่มสาระพาณิชยกรรมหรือครูเจ้าของโครงการ และติดต่อกับครูที่ปรึกษาของนักเรียนในสาขานั้น ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์ในกลุ่มฝึกงานและแชทเป็นการส่วน ซึ่งพบว่าสะดวกรวดเร็ว แต่ละปัญหาสามารถปรับแก้โดยพิจารณาตามดุลพินิจของครูแต่ละคน และมีการปรึกษาร่วมกัน จากตัวอย่างความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

"ถ้ามีปัญหาเขาจะติดต่อโดยตรงที่หัวหน้าหมวด กลับอาจารย์ที่ปรึกษาเขา"

(ครูนิเทศก์ คนที่ 1)

“ตอนขอใส่ชุดพละบางครั้งแค่ใส่ช่วยงานแค่ 1 วันก็จะทักแชทส่วนตัวคะ...ก็ตอบไว้อยู่คะแถมถามเหตุผลที่ต้องใส่ด้วย...แจ้งเรื่องขอยุติงานคะนอกจากต้องบอกทางที่ทำงานก็ต้องบอกอาจารย์ด้วย เขาตอบทุกครั้งทีทักไป”

(นักเรียนคนที่ 9 กลุ่มสนทนาที่ 1)

“เอกสารใน Excel ข้อมูลที่กรอกมันไม่ขึ้นครับ เลยให้อาจารย์ทำให้ 2 ครั้งครับ รอบแรกพิมพ์คีย์เฟส รอบ 2 โทครครับ...ตอบไวครับ แก้งานได้ เค้าแนะนำว่าฟังก์ชันที่เขียนต้องให้คนสร้างสูตรแก่ ลองหาในเน็ตพิมพ์คำว่าฟังก์ชันนี้ดู”

(นักเรียนคนที่ 9 กลุ่มสนทนาที่ 2)

1.3) การตรวจสอบจุดบันทึกของนักเรียนไม่พบปัญหา นักเรียนนำสมุดจดมาให้ตรวจลงชื่อครบทุกคน ในส่วนของเนื้อหาที่จดบันทึกที่เขียนบันทึกรายละเอียดการปฏิบัติงานที่คล้าย ๆ กัน อาจเพราะนักเรียนฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบเดียวกันและได้รับมอบหมายงานเดียวกัน และมีการแนะนำให้จดบันทึกรายละเอียดของงานให้ชัดเจน ตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“ครบนะ แต่ก็อย่างว่านั่นแหละเขียนเหมือน ๆ กันมา ครูก็เซ็นไปไม่ได้ซีเรียสเรื่องตัวหนังสือ จะซีเรียสเรื่องการทำงานของเขามากกว่า ไม่งั้นก็ต้องบันทึกให้มันละเอียดไปเลย”

(ครูนิเทศก์ คนที่ 1)

2) การนิเทศติดตาม ในส่วนของการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูนิเทศก์กับพี่เลี้ยง

จากการสัมภาษณ์และสรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถามของพี่เลี้ยง พบว่าการติดต่อระหว่างครูนิเทศก์และพี่เลี้ยงไม่พบปัญหา มีการพูดคุยกันในวันที่มานิเทศและติดต่อเป็นการส่วนตัว พี่เลี้ยงให้ความร่วมมือกับครูนิเทศก์แจ้งในเรื่องของความประพฤติ ปัญหาการฝึกประสบการณ์ การมีมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนกับผู้อื่น ซึ่งกล่าวสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของครูนิเทศก์ กล่าวว่า

“มีการติดต่อโดยความสัมพันธ์รู้จักกันเป็นการส่วนตัวมาก่อน พี่เลี้ยงแจ้งเรื่องของนักเรียนบางคนไม่ค่อยพูด ไม่กล้าแสดงออก และไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับพี่ที่ฝึกงาน”

(ครูนิเทศก์ คนที่ 6)

แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินงานยังพบส่วนที่ต้องเพิ่มเติม เรื่อง การแจ้งวันนิเทศกับทางสถานประกอบการ เสนอให้ทางโรงเรียนแจ้งหน่วยงานให้ทราบก่อนมานิเทศ โดยไม่

ต้องแจ้งกับนักเรียนเพื่อให้ทราบการทำงานและพฤติกรรมของนักเรียน ตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

"แจ้งเพื่อขออนุมัติพบ อย่างเช่น แจ้งหัวหน้าหน่วยงาน ผู้จัดการ ไม่ต้องแจ้งเด็ก อาจารย์ที่มานิเทศ ก็จะได้ทราบ การทำงาน พฤติกรรม ความประพฤติของนักเรียน งานธนาคารมาในช่วงกลางเดือน รั้ววันที่ลูกค้าที่มาใช้บริการน้อยคะ"

(พี่เลี้ยง คนที่ 3)

"ควรแจ้งให้หน่วยงานทราบครับ เพราะว่า จะได้มีหนังสือเรื่องการมานิเทศงานนักเรียน ให้ผู้บังคับบัญชาครูที่เลี้ยงทราบ และได้มีการต้อนรับครูนิเทศงานอย่างเป็นทางการด้วยนะครับ...แจ้งก่อนซักก็วัน....สัก 1 อาทิตย์ครับ"

(พี่เลี้ยง คนที่ 2)

จากข้อเสนอแนะของพี่เลี้ยง ทีมประเมินจะนำมาเป็นประเด็นในการพิจารณาก่อนการดำเนินการนิเทศติดตามในปีการศึกษาต่อไป เพื่อหาแนวทางที่ทุกฝ่ายเห็นสมควร และสามารถปฏิบัติได้ไปในแนวทางเดียวกัน

### 3) การมอบหมายงานและนิเทศติดตามงานระหว่างพี่เลี้ยงกับนักเรียน

จากแบบสอบถามความคิดเห็นของพี่เลี้ยง พบว่า งานที่มอบหมายมีทั้งงานที่ตรงและไม่ตรงตามกับสาขาและประสบการณ์ที่ได้เรียนมา โดยพิจารณาตามศักยภาพ ความถนัดของแต่ละบุคคล ดูจากผลงานและความสามารถพิเศษที่นักเรียนนำเสนอตนเอง มีการสอบถามงานที่นักเรียนอยากฝึก งานที่ไม่ตรงตามสาขาจะมีการสอนงาน ให้นักเรียนทำความเข้าใจก่อนที่ลงมือปฏิบัติ

ในส่วนของการทำงานกับติดตามงาน พบว่า ในครั้งแรกนักเรียนยังไม่เข้าใจระบบการทำงาน จึงต้องคอย ๆ สอนตามขั้นตอนการทำงาน ลักษณะงานบางอย่างไม่มีในหลักสูตร นักเรียนจำเป็นต้องรู้จักคิดเรียนรู้ ฝึกลงมือปฏิบัติจริง กรณีนักเรียนทำงานผิดพลาด เนื่องจากไม่ซักถามรายละเอียดของงาน ไม่เข้าใจงาน เข้าใจคลาดเคลื่อนในการสื่อสาร ทำให้พี่เลี้ยงต้องคอยตรวจสอบงานอยู่เป็นระยะและอธิบายอย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ แต่ว่าข้อมูลในด้านของนักเรียนจากการสนทนากลุ่ม พบว่า มีพี่เลี้ยงบางสถานประกอบการที่มอบหมายงานคลาดเคลื่อนไป จากการสื่อสารทั้งด้านคำพูดและตัวอักษร ทำให้การดำเนินงานของนักเรียนล่าช้าหรือทำไม่ถูกต้อง จากตัวอย่างความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

"หัวหน้าสั่งงานคนละอย่าง ลูกน้องสั่งอีกอย่างหนึ่ง เราทำงานอย่างหนึ่ง แล้วก็ผิด เขาก็ให้เราทำใหม่"

(นักเรียนคนที่ 7 กลุ่มสนทนาที่ 2)

“หาใจนคกับสวระบบช้เพราะว้มนเยอะไม่รุ้จะหยังง เขาก็สอนวิธีหา แต่เขาไม่ได้พิมพ์เอา เขาเขียนเอามันเลยดูเลขยากแล้วก็คือเอาไปเลขผิด แล้วเขาก็โทษหนู ก็มันดู ยาก เขาเขียนไม่รู้เรื่องแล้วเขาก็โทษหนูอีก แล้วมันเป็นเยอะมาก เขาก็จะคีย์เลขสวระบบช้ไป ช้างบนแล้วเลขมันไม่ตรงกับใจนค มันไม่เหมือนกันแต่ว่ารูปมันเหมือนกัน หนูไม่แน่ใจแล้วพีเขาก็ โทษหนู”

(นักเรียนคนที่ 4 กลุ่มสนทนาที่ 1)

สรุปได้ว่าพีเลี้ยง พบปัญหาในการมอบหมายงาน เนื่องจากมีการสื่อสารที่ไม่ ชัดเจน แต่ในส่วนของการกำกับติดตามงานไม่มีพบปัญหา พีเลี้ยงมีเทคนิคและวิธีการในการสอน งานและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการทำงานของนักเรียน งานที่นักเรียนได้รับมอบหมายให้ ปฏิบัติมีความหลากหลายและเฉพาะตามบริบทของสถานประกอบแต่ละแห่ง สรุปดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงรายชื่อสถานประกอบการ สาขาวิชาของนักเรียนฝึกประสบการณ์ และงาน ที่ได้รับมอบหมายจากพีเลี้ยง

ที่	สถานประกอบการ	สาขาวิชาของ นักเรียน	งานที่ได้รับมอบหมาย
1	เทศบาล	การบัญชี	- เข้าระบบจัดซื้อจัดจ้าง (EGP) - ระบบการบันทึกบัญชี (e-laas) - การตรวจสอบบัญชีผู้มีสิทธิรับเงิน เบี้ยยังชีพ ฯ
		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	- พิมพ์เอกสารทะเบียนคุมผู้ประกอบการ กิจการ พัสตุ -ครุภัณฑ์
2	สำนักงานเกษตรอำเภอ	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	- พิมพ์หนังสือราชการ - ย่อความในหนังสือราชการ - ใช้งานโปรแกรม Excel
3	องค์การบริหารส่วน ตำบล	การบัญชี	- การจัดเก็บภาษี - จัดทำรายรับ-รายจ่าย - ลงรายละเอียดการจัดเก็บรายได้ - ลงพื้นที่ปฏิบัติงานจริงกับอส.

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	สถานประกอบการ	สาขาวิชาของ นักเรียน	งานที่ได้รับมอบหมาย
		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	- ต้อนรับและแนะนำลูกค้า - คำนวณเงินผ่าน โปรแกรม Excel
4	ธนาคาร	การตลาด	- ถ่ายเอกสารการเปิดบัญชี - เขียนข้อมูลรายละเอียดส่งจ่ายเช็ค - ประทับตราในสัญญายกเลิกสินเชื่อ โครงการธนาคารประชาชน - ลงพื้นที่แนะนำแอปพลิเคชัน Mymo
5	โรงพยาบาล	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	- บันทึกประวัติคนป่วย - แก้ปัญหาเกี่ยวกับโปรแกรมต่าง ๆ - ซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ชำรุด
6	ที่ว่าการอำเภอ	การบัญชี	- งานธุรการรับ-ส่งหนังสือ - พิมพ์หนังสือตามที่มอบหมาย - งานบริการประชาชน
7	สำนักงานที่ดิน	การบัญชี	- ลงบัญชีประจำวัน - ตรวจสอบความถูกต้อง ใบเสร็จรับเงิน
8	ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร	การตลาด	- เขียนใบฝาก-ถอนเงินให้กับลูกค้า - เดินเอกสารทางการเงิน - กรอกข้อมูลรายละเอียดการเปิด-ปิด บัญชีให้กับลูกค้า

#### 2.1.4 ความเหมาะสมการดำเนินการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์

จากการสัมภาษณ์เจ้าของโครงการและสนทนากลุ่มร่วมกับนักเรียน ผลการดำเนินงาน พบว่า การดำเนินงานมีความเหมาะสมทั้งสถานที่ ลำดับขั้นตอนการนำเสนอ และการมีส่วนร่วมของนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตามหัวข้อที่กำหนด ได้แก่

1. สถานที่ฝึกประสบการณ์ ฝ่ายงานที่เข้ารับการฝึก
2. งานที่ได้ฝึกปฏิบัติ
3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์ จากตัวอย่างความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

*"เวลา สถานที่โอเคดี ทุกคนได้ฟรีเชนและก็ได้ตอบคำถามเกี่ยวกับงานที่ได้ทำ"*

(นักเรียนคนที่ 7 กลุ่มสนทนาที่ 1)

แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนได้เสนอแนะว่า ต้องการให้เพิ่มประเด็นปัญหาที่พบในระหว่างฝึกประสบการณ์ เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากตัวอย่างความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

*"ก็ได้แลกเปลี่ยนความรู้กันแต่ละหน่วยงาน อยากให้เขียนปัญหาที่พบในการฝึกงานลงไปด้วยว่าเค้าไปเจอปัญหาเหมือนเราบ้าง ให้ฟรีเชนทีละคนเลย"*

(นักเรียนคนที่ 5 กลุ่มสนทนาที่ 2)

ทีมประเมินได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าว เพิ่มหัวข้อในการแลกเปลี่ยนอีกหนึ่งเรื่อง คือ ปัญหาจากการฝึกประสบการณ์และวิธีแก้ไขของนักเรียน การเพิ่มเติมในหัวข้อนี้จะเป็นประโยชน์ในการฝึกประสบการณ์ของรุ่นต่อไป และสามารถนำไปใช้เป็นกรณีศึกษาในกิจกรรมปฐมนิเทศได้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักการรับมือกับปัญหาที่หลากหลาย

#### ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการ

##### 3.1 ความรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกประสบการณ์

ผลจากการทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและแนวปฏิบัติ สำหรับนักเรียนฝึกประสบการณ์ของนักเรียน ดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงผลการทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและ  
แนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกประสบการณ์ (N = 82) เกณฑ์ผ่านร้อยละ 60 ขึ้นไป

ที่	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
	คะแนน ที่ได้	ร้อยละ	ผลการประเมิน	คะแนน ที่ได้	ร้อยละ	ผลการ ประเมิน
1	13	43.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	19	63.33	ผ่านเกณฑ์
2	18	60.00	ผ่านเกณฑ์			
3	18	60.00	ผ่านเกณฑ์			
4	14	46.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	18	60.00	ผ่านเกณฑ์
5	19	63.33	ผ่านเกณฑ์			
6	25	83.33	ผ่านเกณฑ์			
7	22	73.33	ผ่านเกณฑ์			
8	19	63.33	ผ่านเกณฑ์			
9	22	73.33	ผ่านเกณฑ์			
10	17	56.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	20	66.67	ผ่านเกณฑ์
11	25	83.33	ผ่านเกณฑ์			
12	22	73.33	ผ่านเกณฑ์			
13	22	73.33	ผ่านเกณฑ์			
14	22	73.33	ผ่านเกณฑ์			
15	23	76.67	ผ่านเกณฑ์			
16	21	70.00	ผ่านเกณฑ์			
17	20	66.67	ผ่านเกณฑ์			
18	21	70.00	ผ่านเกณฑ์			
19	15	50.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	20	66.67	ผ่านเกณฑ์
20	18	60.00	ผ่านเกณฑ์			
21	19	63.33	ผ่านเกณฑ์			
22	17	56.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	22	73.33	ผ่านเกณฑ์
23	23	76.67	ผ่านเกณฑ์			



ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
	คะแนน ที่ได้	ร้อยละ	ผลการประเมิน	คะแนน ที่ได้	ร้อยละ	ผลการ ประเมิน
24	20	66.67	ผ่านเกณฑ์			
25	23	76.67	ผ่านเกณฑ์			
26	17	56.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	19	63.33	ผ่านเกณฑ์
27	18	60.00	ผ่านเกณฑ์			
28	8	26.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	23	76.67	ผ่านเกณฑ์
29	14	46.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	22	73.33	ผ่านเกณฑ์
30	7	23.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	18	60.00	ผ่านเกณฑ์
31	17	56.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	22	73.33	ผ่านเกณฑ์
32	10	33.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	18	60.00	ผ่านเกณฑ์
33	22	73.33	ผ่านเกณฑ์			
34	14	46.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	23	76.67	ผ่านเกณฑ์
35	6	20.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	25	83.33	ผ่านเกณฑ์
36	14	46.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	24	80.00	ผ่านเกณฑ์
37	19	63.33	ผ่านเกณฑ์			
38	19	63.33	ผ่านเกณฑ์			
39	17	56.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	230	76.67	ผ่านเกณฑ์
40	26	86.67	ผ่านเกณฑ์			
41	20	66.67	ผ่านเกณฑ์			
42	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	20	66.67	ผ่านเกณฑ์
43	14	46.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	22	73.33	ผ่านเกณฑ์
44	18	60.00	ผ่านเกณฑ์			
45	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	25	83.33	ผ่านเกณฑ์
46	24	80.00	ผ่านเกณฑ์			
47	22	73.33	ผ่านเกณฑ์			
48	23	76.67	ผ่านเกณฑ์			

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
	คะแนน ที่ได้	ร้อยละ	ผลการประเมิน	คะแนน ที่ได้	ร้อยละ	ผลการ ประเมิน
49	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	24	80.00	ผ่านเกณฑ์
50	20	66.67	ผ่านเกณฑ์			
51	10	33.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	20	66.67	ผ่านเกณฑ์
52	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	21	70.00	ผ่านเกณฑ์
53	18	60.00	ผ่านเกณฑ์			
54	10	33.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	18	60.00	ผ่านเกณฑ์
55	10	33.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	19	63.33	ผ่านเกณฑ์
56	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	20	66.67	ผ่านเกณฑ์
57	17	56.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	21	70.00	ผ่านเกณฑ์
58	18	60.00	ผ่านเกณฑ์			
59	9	30.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	22	73.33	ผ่านเกณฑ์
60	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	20	66.67	ผ่านเกณฑ์
61	14	46.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	18	60.00	ผ่านเกณฑ์
62	10	33.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	19	60.00	ผ่านเกณฑ์
63	21	70.00	ผ่านเกณฑ์			
64	22	73.33	ผ่านเกณฑ์			
65	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	20	66.67	ผ่านเกณฑ์
66	10	33.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	22	73.33	ผ่านเกณฑ์
67	12	40.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	24	80.00	ผ่านเกณฑ์
68	17	56.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	25	83.33	ผ่านเกณฑ์
69	13	43.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	18	60.00	ผ่านเกณฑ์
70	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	19	63.33	ผ่านเกณฑ์
71	21	70.00	ผ่านเกณฑ์			
72	10	33.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	20	66.67	ผ่านเกณฑ์

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
	คะแนน ที่ได้	ร้อยละ	ผลการประเมิน	คะแนน ที่ได้	ร้อยละ	ผลการ ประเมิน
73	9	30.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	18	60.00	ผ่านเกณฑ์
74	12	40.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	18	60.00	ผ่านเกณฑ์
75	18	60.00	ผ่านเกณฑ์			
76	9	30.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	20	66.67	ผ่านเกณฑ์
77	21	70.00	ผ่านเกณฑ์			
78	17	56.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	21	70.00	ผ่านเกณฑ์
79	12	40.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	24	80.00	ผ่านเกณฑ์
80	18	60.00	ผ่านเกณฑ์			
81	11	36.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	20	66.67	ผ่านเกณฑ์
82	12	40.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	23	76.67	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 10 ผลการทดสอบครั้งที่ 1 นักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 52.44 ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ของการประเมิน โดยที่ค่าร้อยละสูงสุด คือ 83.33 และค่าร้อยละต่ำที่สุด คือ 20.00

สำหรับนักเรียนที่สอบไม่ผ่าน ครูดำเนินการอบรมเพิ่มเติม พร้อมแจกเอกสารประกอบการบรรยายเรื่องต่าง ๆ ให้นักเรียนนำไปทบทวนและมาสอบใหม่อีกครั้ง และแจ้งเกณฑ์การผ่านร้อยละ 60 ให้นักเรียนทราบเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตั้งใจทบทวน ผลการทดสอบซ่อมครั้งที่ 2 นักเรียนทั้ง 43 คน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ของการประเมิน โดยที่ค่าร้อยละสูงสุด คือ 83.33 และค่าร้อยละต่ำที่สุด คือ 60.00

### 3.2 ทักษะการทำงาน

ผลการประเมินทักษะการทำงานของนักเรียนโดยใช้แบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยที่เสียงของสถานประกอบการเป็นผู้ประเมิน ดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลประเมินนักเรียนด้านทักษะการทำงาน (N = 82)

รายการ	ทักษะการทำงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ส่วนที่ 1 ประเมินด้านทักษะการทำงาน			
ตัวชี้วัดที่ 1 ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ			
1. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	2.87	0.34	ดี
2. วางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ	2.71	0.46	ดี
3. ปฏิบัติงานถูกต้องตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย	2.89	0.31	ดี
4. ปฏิบัติงานเป็นลำดับขั้นตอนตามกระบวนการ	2.93	0.26	ดี
5. ทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตรงตามเวลาที่กำหนด	2.96	0.19	ดี
6. ทำงานด้วยความรอบคอบและมีประสิทธิภาพ	2.80	0.40	ดี
ตัวชี้วัดที่ 2 ใช้และดูแลรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ของสถานที่ฝึกประสบการณ์			
7. มีทักษะในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงานได้อย่างถูกต้อง	2.91	0.28	ดี
8. ดูแลรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ของสถานที่ฝึกประสบการณ์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ	2.87	0.34	ดี
ตัวชี้วัดที่ 3 แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน			
9. สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้	2.61	0.52	ดี
ตัวชี้วัดที่ 4 ใช้ภาษาที่เหมาะสมในสถานที่ฝึกประสบการณ์			
10. ใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	2.90	0.34	ดี
รวม	2.85	0.37	ดี

จากตาราง 11 พบว่า ผลประเมินนักเรียนด้านทักษะการทำงานโดยพี่เลี้ยงของสถานประกอบการ ในภาพรวมนักเรียนมีทักษะการทำงานอยู่ในระดับดี ( $\bar{X} = 2.85$ , S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับดีทุกรายการ โดยนักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตรงตามเวลาที่กำหนด มีผลการประเมินสูงที่สุด ( $\bar{X} = 2.96$ , S.D. = 0.19) รองลงมาคือ ปฏิบัติงานเป็นลำดับขั้นตอนตามกระบวนการ ( $\bar{X} = 2.93$ , S.D. = 0.26) และต่ำที่สุดคือ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ( $\bar{X} = 2.61$ , S.D. = 0.52)

### 3.3 คุณธรรม จริยธรรม

การประเมินคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดยใช้แบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยที่เฉลี่ยของสถานประกอบการ ดังตาราง 12

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลประเมินนักเรียนด้าน  
คุณธรรม จริยธรรม (N = 82)

รายการ	คุณธรรม จริยธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
<b>ส่วนที่ 2 คุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต</b>			
<b>ตัวชี้วัดที่ 1 แต่งกายถูกระเบียบ และมีกิจกรรมยามที่เหมาะสมในระหว่างฝึกประสบการณ์</b>			
1. แต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน	3.00	0.00	ดี
2. มีกิจกรรมยามว่างที่เหมาะสมกับกาลเทศะ	2.93	0.31	ดี
<b>ตัวชี้วัดที่ 2 ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ มีความซื่อสัตย์และตรงต่อเวลาในระหว่างฝึกประสบการณ์</b>			
3. ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบของสถานที่ฝึกประสบการณ์	2.96	0.19	ดี
4. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	3.00	0.00	ดี
5. มีความตรงต่อเวลา	2.85	0.39	ดี
<b>ตัวชี้วัดที่ 3 รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ทำด้วยความตั้งใจ เสียสละ ชยัน และอดทน</b>			
6. รับผิดชอบในการทำงาน	2.95	0.27	ดี
7. ตั้งใจในการทำงาน	2.94	0.24	ดี
8. เสียสละ ชยัน และอดทน	2.89	0.31	ดี
<b>ตัวชี้วัดที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์ การยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นผู้อื่น</b>			
9. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถานที่ฝึกประสบการณ์และผู้รับบริการ	2.89	0.31	ดี
10. ยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นผู้อื่นอย่างสุจริตใจ	2.99	0.11	ดี

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	คุณธรรม จริยธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ตัวชี้วัดที่ 5 รักษาความสะอาดของสถานที่ฝึกประสบการณ์			
11. จัดเก็บและรักษาความสะอาดบริเวณโต๊ะทำงานให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย	2.52	0.37	ดี
รวม	2.90	0.27	ดี

จากตาราง 12 พบว่าผลประเมินนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยพี่เลี้ยงของสถานประกอบการ ในภาพรวมนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับดี ( $\bar{X} = 2.90$ , S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับดีทุกรายการ โดยนักเรียนแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน และปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีผลการประเมินสูงที่สุด ( $\bar{X} = 3.00$ , S.D. = 0.00) รองลงมาคือ ยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นผู้อื่นอย่างสุจริตใจ ( $\bar{X} = 2.99$ , S.D. = 0.11) และต่ำที่สุดคือ จัดเก็บและรักษาความสะอาดบริเวณโต๊ะทำงานให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ( $\bar{X} = 2.52$ , S.D. = 0.37)

### 3.4 เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ผลการประเมินเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตของนักเรียนโดยใช้แบบประเมินแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยให้นักเรียนประเมินตนเอง ดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลประเมินเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตของนักเรียนประกาศนียบวิชาชีพชั้นปีที่ 3

รายการ	เจตคติ (N = 82)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ชื่นสนใจในการประกอบอาชีพที่สุจริต	4.88	0.43	มากที่สุด
2. ชื่นให้ความสำคัญกับการเลือกประกอบอาชีพที่สุจริต	4.73	0.57	มากที่สุด
3. ชื่นศึกษาค้นคว้าแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพสุจริตที่ตนเองสนใจ	4.50	0.72	มากที่สุด
4. ชื่นเห็นข้อดีของการประกอบอาชีพสุจริตที่ตนเองสนใจ	4.65	0.60	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	เจตคติ (N = 82)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. ฉันภูมิใจถ้าได้ทำงานที่เป็นอาชีพที่สุจริต	4.87	0.38	มากที่สุด
6. ฉันคิดว่าอาชีพสุจริตทุกอาชีพมีเกียรติมีศักดิ์ศรี	4.67	0.50	มากที่สุด
7. อาชีพสุจริตสามารถทำให้ฉันประสบความสำเร็จในชีวิตได้	4.67	0.61	มากที่สุด
8. อาชีพสุจริตสร้างความมั่นคงในชีวิตให้ฉันได้	4.71	0.58	มากที่สุด
9. ฉันคิดว่าการประกอบอาชีพสุจริตจะได้รับการยอมรับจากคนในสังคม	4.71	0.60	มากที่สุด
10. อาชีพสุจริตเป็นอาชีพที่ฉันจะได้ช่วยเหลือผู้อื่น	4.59	0.68	มากที่สุด
รวม	4.70	0.58	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า ผลประเมินเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตโดยนักเรียนประเมินตนเอง ในภาพรวมนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.70$ , S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ โดยนักเรียนรู้สึกสนใจในการประกอบอาชีพที่สุจริต มีผลการประเมินสูงที่สุด ( $\bar{X} = 4.88$ , S.D. = 0.43) รองลงมาคือ นักเรียนรู้สึกภูมิใจถ้าได้ทำงานที่เป็นอาชีพที่สุจริต ( $\bar{X} = 4.87$ , S.D. = 0.38) และต่ำที่สุดคือ นักเรียนรู้สึกอยากศึกษาค้นคว้าแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพสุจริตที่ตนเองสนใจ ( $\bar{X} = 4.50$ , S.D. = 0.72)

### 3.5 การนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

การนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมปัจเจกนิเทศ ผลการจัดกิจกรรม พบว่า นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 100 ให้ความร่วมมือจัดทำ PowerPoint เพื่อนำเสนอผลการฝึกประสบการณ์ จัดส่งรายงานผลการฝึก และสมุดจดบันทึกฝึกงานครบทุกคน การประเมินให้คะแนนงานของนักเรียนโดยครูนิเทศก์ ใช้แบบประเมินแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผลดังตาราง 14

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลประเมินการจดบันทึกการฝึก  
ประสบการณ์ การนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของนักเรียน (N = 82)

รายการ	การฝึกปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ตอนที่ 1 บันทึกการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ			
ตัวชี้วัดที่ 1 ลงเวลาปฏิบัติงานและข้อมูลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายครบถ้วน ชัดเจน			
1. การลงเวลาปฏิบัติงานรายสัปดาห์	4.08	0.40	ดี
2. การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานรายสัปดาห์	4.74	0.44	ดีมาก
ตัวชี้วัดที่ 2 ต่อตรงเวลาและการมาปฏิบัติงานตามกำหนดการการฝึกประสบการณ์			
3. การขาด ลา มาสายของนักเรียนมีจำนวนน้อย	4.89	0.31	ดีมาก
ตอนที่ 2 การนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ			
ตัวชี้วัดที่ 3 นำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทักษะวิชาชีพที่ได้จากสถานประกอบ จริง			
4. เนื้อหาในการนำเสนอ	5.00	0.00	ดีมาก
5. สื่อสาร/ถ่ายทอดประสบการณ์ฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ	4.83	0.40	ดีมาก
6. ตอบคำถามเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์	4.62	0.49	ดีมาก
7. รายงานการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	5.00	0.00	ดีมาก
รวม	4.84	0.37	ดีมาก

จากตาราง 14 พบว่า ผลประเมินการจดบันทึกการฝึกประสบการณ์ การนำเสนอและ  
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของนักเรียนโดยครูนิเทศก์ ในภาพรวมนักเรียนปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี  
มาก ( $\bar{X}$  = 4.84, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับดี-ดีมาก โดยเนื้อหาในการ  
และรายงานการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ( $\bar{X}$  = 5.00,  
S.D. = 0.00)



#### ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลลัพธ์ของโครงการ

ผลลัพธ์ของโครงการมี 2 ส่วนคือ ผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียน และผลลัพธ์ที่เกิดกับสถานประกอบการ

##### 4.1 ผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียน

###### 4.1.1 ความต้องการในการเรียนต่อหรือการทำงานทำของนักเรียน

จากแบบสอบถาม พบว่า มีนักเรียนจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 71.95 เลือกที่จะเรียนต่อ และในส่วนของต้องการการทำงานทำมีนักเรียนจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 28.05

สถานศึกษาที่นักเรียนระบุว่า จะเรียนต่อ พบว่า มีทั้งสถาบันสายอาชีพแบบเฉพาะทางและสถาบันในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาวิทยาลัยนครสวรรค์ วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ วิทยาลัยเทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกำแพงเพชร วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการอยุธยา โรงเรียนนครสวรรค์อินเตอร์บิบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์วาสุกรี มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต และมหาวิทยาลัยราชมงคลล้านนา

ในส่วนของคณะและสาขาที่นักเรียนเลือกเรียน พบว่า มีทั้งเรียนในสาขาเดิมในระดับปวช. และเรียนในสาขาหรือคณะใหม่ เช่น คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะครุศาสตร์ บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา เทคนิควิชาช่างยานยนต์ เทคนิควิชาช่างสถาปัตยกรรม เป็นต้น

ในส่วนของการทำงานทำ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ระบุงานที่ทำชัดเจน ให้เหตุผลว่า กำลังหางาน อาชีพที่นักเรียนระบุมา ได้แก่ งานร้านอาหารตำแหน่งแคชเชียร์ งานบริการการขาย งานโรงงาน งานรับจ้างทั่วไป งานค้าขายธุรกิจของครอบครัว เป็นต้น

ข้อสรุปผลลัพธ์ของโครงการ ที่ประเมินเห็นว่าผลลัพธ์ของโครงการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนั้นต้องการให้นักเรียนยังคงสนใจเลือกที่จะเรียนต่อหรือทำงานที่ตรงในสาขาเดิมหรืออยู่ในเส้นทางของสายอาชีพอยู่ จากความคิดเห็นของนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงยึดที่จะเรียนและทำงานในสายอาชีพจากพื้นฐานประสบการณ์เดิม แต่ก็ยังมีนักเรียนส่วนน้อยที่เบี่ยงเบนสายการเรียนต่างไปจากสาขาเดิมของตนเอง เช่น นักเรียนในสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เลือกเรียนต่อวิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ แผนกวิชาช่างยนต์ และแผนกวิชาช่างสถาปัตยกรรม เป็นต้น

#### 4.1.2 ความเป็นไปได้ที่สถานประกอบการจะรับนักเรียนฝึกประสบการณ์เข้าทำงาน

จากแบบสอบถามที่เลี้ยงถึงความเป็นไปได้ในการรับนักเรียนเข้าทำงานพบว่า พี่เลี้ยงแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนมีคุณลักษณะเพียงพอที่จะรับเข้าทำงาน แต่ไม่ระบุชัดเจนว่า สามารถรับนักเรียนเข้าทำงานหลังจากฝึกประสบการณ์สิ้นสุด ให้เหตุผลว่าต้องมีการพิจารณาเพิ่มเติมเรื่องของวุฒิที่เหมาะสม คุณวุฒิ และคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดครบถ้วน และชี้แจงว่าการฝึกประสบการณ์มีระยะเวลาสั้น ฝึกงานเฉพาะด้านเท่านั้น ถ้าจะให้มีความชำนาญควรมีระยะเวลาการฝึกอย่างน้อยหนึ่งปี เพื่อให้นักเรียนมีความรักในงานและประสบการณ์การทำงานที่นานด้วย เพื่อใช้ในการพิจารณา

จากความคิดเห็นดังกล่าวสรุปได้ว่า การรับหรือไม่รับเข้าทำงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การที่นักเรียนเคยฝึกประสบการณ์กับสถานประกอบการ แต่ต้องพิจารณาจากความเหมาะสมในเรื่องอื่นประกอบ อีกทั้งนักเรียนยังขาดคุณลักษณะบางประการ ซึ่งจากความคิดเห็นของพี่เลี้ยงกล่าวเกี่ยวกับคุณลักษณะต่าง ๆ ที่นักเรียนมีและคุณลักษณะที่นักเรียนขาดไป สรุปดังตาราง 15

ตาราง 15 แสดงคุณลักษณะที่นักเรียนมีและคุณลักษณะที่นักเรียนขาดในเรื่องของการทำงาน จากความคิดเห็นของพี่เลี้ยง (n = 56)

คุณลักษณะ	ความถี่
<b>1. คุณลักษณะที่นักเรียนมี</b>	
<b>ด้านการปฏิบัติงาน</b>	
- การใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีระบบปฏิบัติการ office และโปรแกรมสำเร็จรูป	10
- มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ	16
- สามารถเข้าใจงานและข้อมูลต่าง ๆ ได้รวดเร็ว และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน	6
- งานบริการประชาชน	1
<b>ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติ</b>	
- มีระเบียบวินัย	3
- กิริยามารยาทเรียบร้อย บุคลิกภาพดี	2
- ชยันทำงาน	3

ตาราง 15 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ความถี่
<b>ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ในองค์กร</b>	
- มีมนุษยสัมพันธ์ปรับตัวและให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน	4
<b>2. คุณลักษณะที่นักเรียนขาด</b>	
<b>ด้านการปฏิบัติงาน</b>	
- ขาดประสบการณ์ด้านความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่มาฝึก	12
- ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือนำความสามารถของตนเองมาใช้ในการทำงาน	1
- ขาดความเอาใจใส่ในการทำงาน	4
<b>ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติ</b>	
- ขาดความอดทน	1
- ไม่ตรงต่อเวลา	4
- การวางตัวไม่เหมาะสม	3
<b>ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ในองค์กร</b>	
- ขาดทักษะการติดต่อ สื่อสารและการประสานงาน	2

จากตาราง 15 คุณลักษณะที่นักเรียนมีมากที่สุดคือ มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ที่เสี่ยงลงความเห็นจำนวน 16 คน และคุณลักษณะที่นักเรียนขาดมากที่สุด คือ ขาดประสบการณ์ด้านความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่มาฝึก ที่เสี่ยงลงความเห็นจำนวน 12 คน

คุณลักษณะของนักเรียนที่ขาด ที่เสี่ยงได้เสนอวิธีการปรับปรุงกระบวนการฝึกประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่เพียงพอในการเป็นบุคลากรหรือเตรียมพร้อมในการทำงานในอนาคต สรุปได้ว่า นักเรียนที่จัดส่งให้กับสถานประกอบการยังมีคุณสมบัติไม่เพียงพอกับงานในหน่วยงาน ควรมีระยะเวลาการฝึกที่มากกว่านี้ เพราะงานบางด้านต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมของนักเรียนให้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับงานของสถานประกอบการ ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานในเบื้องต้น เพื่อให้เข้าใจในบริบทที่หน่วยงานนั้น

จากข้อเสนอแนะ ที่ประเมินจะนำมาเสนอที่ประชุม เพื่อพิจารณาหาแนวทางการในจัดนักเรียนเข้าฝึกประสบการณ์ให้เหมาะสมกับสถานประกอบการในลักษณะต่าง ๆ และหาวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะตรงตามที่สถานประกอบการต้องการ ด้านของระยะเวลาการฝึก

พบข้อจำกัด นักเรียนยังมีรายวิชาที่ต้องกลับมาเรียนและกิจกรรมที่ต้องเข้าร่วมกับโรงเรียนอยู่ ดังนั้นระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์จึงยึดตามที่หลักสูตรกำหนด คือ ไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง

#### ตอนที่ 5 ผลการประเมินผลกระทบของโครงการ

การประเมินผลกระทบของโครงการแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลกระทบทางบวกและผลกระทบทางลบ เก็บโดยใช้แบบสอบถามกับพี่เลี้ยงของสถานประกอบการ ผู้รับบริการ และผู้ปกครองของนักเรียน

##### 5.1 ผลกระทบทางบวก

จากแบบสอบถามความคิดเห็นของพี่เลี้ยง พบว่า นักเรียนที่เข้ามาฝึกประสบการณ์มีส่วนช่วยในเรื่องการทำงานของสถานประกอบการ จำนวนทรัพยากรบุคคลที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อความรวดเร็ว ระยะเวลาในการทำงานน้อยลง ปริมาณงานทำสำเร็จตามกำหนดเพิ่มขึ้น ช่วยให้งานของสถานประกอบการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และได้แลกเปลี่ยนความรู้จากนักเรียน ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เสนอรูปแบบการทำงานใหม่ ๆ ให้กับหน่วยงาน ส่งผลให้ภาพลักษณ์ของหน่วยงานดีขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการที่ประชาชนได้รับบริการจากเยาวชนในท้องถิ่น ช่วยอธิบายให้บุคคลภายนอกได้ทราบถึงวิธีการทำงานของหน่วยงาน ตลอดจนผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานราชการได้มีโอกาสเข้ามาช่วยฝึกฝนนักเรียน ถือเป็นการพัฒนาศักยภาพของคนในการปกครองของหัวหน้าสถานประกอบการ และช่วยให้บรรยากาศในสถานประกอบการมีสีสัน จากความสดใสของนักเรียน

ข้อเสนอแนะที่พี่เลี้ยงบางสถานประกอบได้ให้แก่ทางโรงเรียน เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอเสนอให้พิจารณาเกี่ยวกับช่วงเวลาการฝึกประสบการณ์ ถ้าหากตรงกับช่วงที่มีการขอรับบริการของประชาชนน้อย หรือไม่ใช้ช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณ จะทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์น้อย สำนักงานเทศบาลเสนอให้มีการฝึกประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง เช่น ฝึกช่วงปิดเทอมทุกปี เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและความชำนาญการให้แก่นักเรียน ทั้งนี้สถานประกอบการยังขอความอนุเคราะห์และยินดีรับนักเรียนที่จะมาฝึกประสบการณ์อีกในครั้งต่อไป แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานประกอบการในด้านจำนวนบุคลากรที่เพิ่มขึ้น และยังยินดีที่จะเป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์ให้กับนักเรียน

ในส่วนของผู้รับบริการ พบว่า นักเรียนช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานหรือติดต่อกับหน่วยงาน จากที่เคยล่าช้ากับรวดเร็วขึ้น ไม่ต้องรอนาน และนักเรียนช่วยให้ข้อมูลแก่ผู้รับบริการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีหรือบริการออนไลน์ของหน่วยงานมากขึ้น เช่น ช่วยสอนดาวน์โหลดติดตั้งแอปพลิเคชัน MyMo แอปพลิเคชันเป้าตั้งเพื่อสมัครชิม ขอป ใช้

ในส่วนของผู้ปกครอง พบว่า บุตรหลานของตนเองมีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ดีขึ้น เป็นผู้ใหญ่มากขึ้นจากการได้ทำงานจริง แก้ไขปัญหาและฝึกการเดินทางด้วยตัวเองได้ ผลจากการฝึกประสบการณ์ครั้งนี้เป็นตัวช่วยในการทำงาน การศึกษาต่อ และเป็นความรู้ที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

แหล่งข้อมูลทั้ง 3 แหล่ง แสดงความคิดเห็นต่อผลที่เกิดขึ้นหลังการฝึกประสบการณ์กับนักเรียนสอดคล้องกันว่า การฝึกประสบการณ์กับหน่วยงานในครั้งนี้ จะทำให้นักเรียนมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น ได้เตรียมความพร้อมที่จะประกอบอาชีพจริงในอนาคต

## 5.2 ผลกระทบทางลบ

จากการสอบถามพี่เลี้ยง พบว่า ภายหลังจากสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับสถานประกอบ เกิดปัญหาขึ้นบ้างเล็กน้อย แต่สามารถแก้ไขได้ เรื่องการแบ่งงานในส่วนที่นักเรียนเคยทำ ต้องจัดสรรให้กับเจ้าหน้าที่ทำให้งานที่ได้รับจากที่ลดลงตอนมีนักเรียนกลับมาเพิ่มขึ้น ส่งผลให้งานบางอย่างอาจจะล่าช้า ขาดความคล่องตัวและความรวดเร็วในการทำงาน เพราะขาดบุคลากรในหน่วยงาน แต่การทำงานยังคงทำตามระบบและขั้นตอนต่าง ๆ ของหน่วยเช่นเดิม

ในส่วนของผู้ปกครอง พบว่า ในระหว่างฝึกประสบการณ์ผู้ปกครองบางคนมีความกังวลในความปลอดภัยของบุตรหลานในการเดินทาง เนื่องจากระยะทางของสถานที่ฝึกประสบการณ์กับบ้านค่อนข้างไกลทำให้ถึงบ้านจนเกือบจะพลบค่ำแล้ว และนักเรียนบางคนยังประสบปัญหาयरหว่างเดินทาง อยากให้มีการคัดเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์ที่ใกล้บ้าน ทำให้สะดวกในการเดินทางและทำเวลาในการกลับบ้านของบุตรหลานเร็วขึ้น

จากผลกระทบทางลบในส่วนของผู้ปกครอง ทีมประเมินจะนำไปประกอบการพิจารณาปรับแก้กระบวนการคัดเลือกสถานประกอบการและจัดนักเรียนเข้าฝึกประสบการณ์กับสถานประกอบให้มีความเหมาะสม คำนึงถึงระยะทางและความปลอดภัยของนักเรียน ในการฝึกประสบการณ์ปีการศึกษาต่อไป

## บทที่ 5

### บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนชุมแสงชนูทิศ โดยประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการกับผู้ประเมิน มีวัตถุประสงค์ของการประเมิน ดังนี้

1. เพื่อประเมินความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
2. เพื่อประเมินการดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
3. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
5. เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
6. ผลที่เกิดขึ้นกับทีมประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งตามแหล่งข้อมูลจำนวน 7 แหล่ง ได้แก่ แหล่งที่ 1 เจ้าของโครงการ เป็นแบบสัมภาษณ์กระบวนการดำเนินงานโครงการ 4 กิจกรรม ได้แก่ การคัดเลือกสถานประกอบการ การปฐมนิเทศ การนิเทศติดตาม และการปัจฉิมนิเทศ แหล่งที่ 2 บุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ เป็นแบบสัมภาษณ์ความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ด้านงบประมาณ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ และด้านเอกสารการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ แหล่งที่ 3 พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ ประกอบด้วยแบบประเมินความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่พี่เลี้ยงของนักเรียนฝึกประสบการณ์ แบบประเมินด้านทักษะการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน และแบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสถานประกอบการ แหล่งที่ 4 ครูนิเทศก์ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กระบวนการนิเทศติดตาม และแบบประเมินการ

บันทึกการฝึกประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียน แหล่งที่ 5 นักเรียน ประกอบด้วย แบบทดสอบเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกประสบการณ์ ประเด็นสนทนากลุ่มกระบวนการดำเนินงานโครงการ 3 กิจกรรม ได้แก่ การปฐมนิเทศ การนิเทศ และการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แบบประเมินเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตของนักเรียน และแบบสอบถามการตัดสินใจเรียนต่อหรือหางานทำ หลังสำเร็จการศึกษา แหล่งที่ 6 ผู้รับบริการ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และแหล่งที่ 7 ผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ

กระบวนการประเมินโดยประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือผู้ประเมินดำเนินการร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการจัดตั้งทีมประเมินโครงการ ซึ่งประกอบด้วย เจ้าของโครงการ ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนและวัดผล หัวหน้างานติดตามประเมินผลและรายงาน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรม และผู้ประเมิน ดำเนินการตามขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การชี้แจงรายละเอียดการประเมินโครงการ ทีมประเมินร่วมกันกำหนดประเด็นการประเมิน ตรวจสอบทรัพยากรที่มีทั้งในด้านของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และความพร้อมด้านความรู้ทางการประเมินของบุคลากร 2) การออกแบบการประเมินโดยพัฒนาตามรายละเอียดการประเมินโครงการ ทีมประเมินดำเนินการออกแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์และวางแผนการประเมินผ่านการสร้างกรอบการประเมินร่วมกัน และ 3) การดำเนินการประเมินตามที่ออกแบบการประเมินโครงการ ทีมประเมินดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อรายงานผลการประเมิน

### สรุปผลการประเมิน

การนำเสนอสรุปผลการศึกษาในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนชุมแสงชนูทิศ ผู้ประเมินประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ และได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การประเมิน การนำเสนอตามประเด็นการประเมินแบ่งเป็น 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความพร้อมปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

1.1 ผลประเมินบุคลากร พบว่า บุคลากรมีความพร้อมต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ ทั้งในด้านของจำนวนบุคลากร ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ขั้นตอน





ประสบการณ์ตามสถานประกอบการต่าง ๆ มีความเหมาะสมตามตามเกณฑ์พิจารณาผ่านดุลพินิจของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรม

2.2 ผลประเมินความเหมาะสมการดำเนินการปฐมนิเทศ พบว่า สถานที่และเนื้อหาการบรรยายมีความเหมาะสม ซึ่งได้แก่ เรื่องมารยาทในการฝึกประสบการณ์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า กฎระเบียบข้อบังคับในการฝึกงาน การจัดโต๊ะทำงาน สาธิตการชงกาแฟ และเอกสารการฝึกประสบการณ์ แต่อย่างไรก็ตามส่วนของสาธิตการชงกาแฟ รูปแบบกิจกรรมที่จัดอยู่มีลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ นักเรียนต้องการให้จัดเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้เห็นขั้นตอนและรายละเอียดการชงกาแฟได้ชัดเจน และภายหลังจากฝึกประสบการณ์ นักเรียนมีความต้องการให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อรับมือกับปัญหาดังกล่าว จากการสะท้อน เนื้อหาที่ควรเพิ่มมีดังนี้ 1) การควบคุมอารมณ์ 2) การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับงานบริการ และ 3) การใช้ภาษาราชการในการบันทึกรายละเอียดการปฏิบัติงานรายสัปดาห์ เพื่อให้นักเรียนในโครงการปีการศึกษาต่อไปเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาต่าง ๆ

จากเนื้อหาที่นักเรียนสะท้อนผู้รับผิดชอบกิจกรรมจะนำประเด็นปัญหาหรือสถานการณ์ดังกล่าวมาเป็นกรณีศึกษา ให้นักเรียนได้ระดมความคิดหาวิธีในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ซึ่งอาจจะมีการปรับปรุงเวลาต่าง ๆ จึงจะนำมาเป็นสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมกับแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาวิธีการรับมือหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2.3 ผลประเมินความเหมาะสมการดำเนินการนิเทศติดตาม พบว่า ในภาพรวมการดำเนินงานมีความเหมาะสม แบ่งเป็น 3 ส่วน 1) ผลการนิเทศติดตามของครูนิเทศก์เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด ได้แก่ การแจ้งวันที่จะไปนิเทศ การให้คำปรึกษา และการตรวจสอบสมุดบันทึก แต่อย่างไรก็ตามยังมีความเห็นขัดแย้งกันเรื่องการไม่แจ้งวันที่ออกนิเทศล่วงหน้าและการไปนิเทศนอกเวลาทำการของสถานประกอบการ 2) ผลการประสานงานกับพี่เลี้ยงไม่พบปัญหา ได้รับความร่วมมือในการแจ้งความประพฤติของนักเรียนให้ทราบ และ 3) ผลการนิเทศติดตามงานของพี่เลี้ยงพบว่า การมอบหมายงานให้กับนักเรียนมีปัญหา จากการสื่อสารที่ไม่ชัดเจน แต่ในส่วนของการทำงานกำกับติดตามงานไม่พบปัญหา เนื่องจากพี่เลี้ยงมีเทคนิคในการสอนงานและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงการทำงานแก่นักเรียน พี่เลี้ยงมีเทคนิคในการสอนงานและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการทำงานของนักเรียน งานที่มอบหมายให้ปฏิบัติมีความหลากหลายและมีความเฉพาะตามบริบทของสถานประกอบการแต่ละแห่ง

2.4 ผลประเมินความเหมาะสมการดำเนินการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พบว่า มีความเหมาะสมทั้งสถานที่ ลำดับขั้นตอนการนำเสนอ และการมีส่วนร่วมของนักเรียนทุกคนในการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตามหัวข้อที่กำหนด นักเรียนทุกคน

เขียนสรุปรายงานผลการฝึกประสบการณ์ส่งครบถ้วน แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนต้องการให้เพิ่มประเด็นปัญหาที่พบในระหว่างฝึกประสบการณ์ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนวิธีการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่มึประเมินได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าวแจ้งกับเจ้าของโครงการและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรมรับทราบและนำไปเพิ่มเติมเพิ่มเติมในการปัจฉิมของนักเรียนในรุ่นต่อไป

**ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3**

3.1 ผลประเมินความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ พบว่า จากการทดสอบครั้งที่ 1 แบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ มีนักเรียนจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 52.44 ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ของคะแนน ทั้งนี้ครูได้ดำเนินการอบรมเพิ่มเติม แจกเอกสารประกอบการบรรยายให้นำไปทบทวนและสอบใหม่อีกครั้ง ผลการสอบซ่อมนักเรียนทั้ง 43 คน ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.2 ผลประเมินทักษะการทำงาน พบว่า นักเรียนมีทักษะการทำงาน ผลการประเมินโดยที่เลียงของสถานประกอบในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับดีทุกรายการ โดยนักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตรงตามเวลาที่กำหนด มีผลการประเมินสูงที่สุด

3.3 ผลประเมินคุณธรรม จริยธรรม พบว่า นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ผลการประเมินโดยที่เลียงของสถานประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับดีทุกรายการ โดยนักเรียนแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน และปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีผลการประเมินสูงที่สุด

3.4 ผลประเมินเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต โดยนักเรียนประเมินตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ โดยนักเรียนรู้สึกสนใจในการประกอบอาชีพที่สุจริต มีผลการประเมินสูงที่สุด

3.5 ผลประเมินการปัจฉิมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พบว่า นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือจัดทำสื่อ PowerPoint นำเสนอผลการฝึกประสบการณ์ จัดส่งรายงานผลการฝึกประสบการณ์ และสมุดจดบันทึกฝึกงานครบทุกคน ผลประเมินการบันทึกการฝึกประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพโดยครูนิเทศก์ผลในภาพรวมนักเรียนมีคุณลักษณะอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เนื้อหาในการนำเสนอและรายงานการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ มีระดับผลการประเมินสูงสุด

#### ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลลัพธ์ของโครงการ

4.1 ผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียน พบว่า ความต้องการในการเรียนต่อหรือการทำงานทำ นักเรียนยังคงสนใจเลือกที่จะเรียนต่อหรือทำงานที่ตรงในสาขาเดิมหรืออยู่ในเส้นทางของสายอาชีพ แต่ก็ยังมีส่วนน้อยที่เบี่ยงเบนสายการเรียนต่างไปจากสาขาเดิม ในส่วนของความเป็นไปได้ในการรับนักเรียนเข้าทำงานของสถานประกอบการ พบว่า มีความเป็นไปได้ที่สถานประกอบการจะรับนักเรียนเข้าทำงาน แต่อย่างไรก็ตามการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพไม่ได้เป็นหลักเกณฑ์ที่รับประกันว่าสถานประกอบการจะรับนักเรียนเข้าทำงาน เนื่องจากนักเรียนบางคนยังมีคุณสมบัติไม่เพียงพอในการนำมาพิจารณา ประกอบกับระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์สั้นเกินไป

4.2 ผลลัพธ์ที่เกิดกับสถานประกอบการ พบว่า ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานประกอบการ ในด้านจำนวนบุคลากรที่เพิ่มขึ้น เกิดความรวดเร็วในการทำงาน และได้แลกเปลี่ยนความรู้จากนักเรียน ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เสนอรูปแบบการทำงานใหม่ ๆ ให้กับหน่วยงาน สถานประกอบการยังยินดีที่จะเป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์ให้กับนักเรียนต่อไป

#### ตอนที่ 5 ผลการประเมินผลกระทบของโครงการ

5.1 ผลกระทบทางบวก พบว่า ผลกระทบทางบวกเกิดกับ 1) สถานประกอบการ เกิดการเปลี่ยนแปลงมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นจากการทำงานที่รวดเร็ว 2) ผู้รับบริการได้รับการอำนวยความสะดวกจากนักเรียน ทำให้ดำเนินงานหรือการติดต่อกับหน่วยงานรวดเร็วยิ่งขึ้น 3) ผู้ปกครองมีความเห็นว่า บุตรหลานมีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ดีขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาและฝึกการเดินทางด้วยตัวเองได้ และ 4) นักเรียนมีประสบการณ์การทำงานที่เพิ่มมากขึ้น ได้เตรียมความพร้อมที่จะประกอบอาชีพจริงในอนาคต

5.2 ผลกระทบทางลบ พบว่า ผู้ปกครองบางรายมีความวิตกกังวลด้านความปลอดภัยในการเดินทางของบุตรหลาน เนื่องจากระยะทางไปยังสถานประกอบการค่อนข้างไกล และบางรายประสบปัญหาหารั้วระหว่างเดินทาง

#### อภิปรายผลการประเมิน

จากผลการประเมินโครงการโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนชุมแสงชนูทิศ มีประเด็นอภิปรายดังนี้

##### 1. ผลการประเมินความพร้อมปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการ

1.1 ด้านบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ และความพร้อมของที่เลี้ยง ในการฝึกประสบการณ์ พบว่า มีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ

อันเนื่องมาจากบุคลากรและพี่เลี้ยงให้ความร่วมมือกับโครงการ เข้าใจวัตถุประสงค์โครงการ สามารถสะท้อนบทบาทของตนเองได้อย่างชัดเจน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ได้รับจัดสรรจากงบประมาณเงินอุดหนุนรายหัวค่าจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการฝึกประสบการณ์อยู่ในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ส่วนของสถานที่ โรงเรียนมีห้องที่จัดไว้สำหรับประชุมหรือจัดกิจกรรม โดยมีเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกให้พร้อม ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารงบประมาณกับความสำเร็จของโครงการ กล่าวว่าการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพจะต้องพิจารณาจากวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่จะใช้ในโครงการ รวมถึงค่าดำเนินการต่าง ๆ ด้วย ตัวเลขหรือราคาควรมีความชัดเจน ซึ่งจะทำให้สามารถคาดการณ์งบประมาณได้ง่ายและจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยอมทำให้โครงการประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น (อมรศักดิ์ สินเหลือ, 2558 หน้า 46-47 อ้างอิงจาก M.G. Duffy, 2551)

1.2 ด้านเอกสารการฝึกประสบการณ์ พบว่า เอกสารการฝึกยังไม่ครบถ้วน สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน ได้แก่ ครูนิเทศก์ นักเรียน และพี่เลี้ยงของสถานประกอบการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงาน เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำคู่มือและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน สำหรับผู้รับผิดชอบของสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ (สำนักมาตรฐาน การอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2551 หน้า 14-19) แต่อย่างไรก็ตามที่มประเมินได้สะท้อนผลการประเมินที่ได้จากผู้ที่ต้องการเอกสารทุกฝ่าย ให้กับผู้รับผิดชอบโครงการจัดทำเอกสารเพิ่มเติมจนครบตามผู้ใช้งานทุกฝ่าย การนำผลการประเมินมาปรับปรุงโครงการ สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ (O'Sullivan, 2004 pp. 27-28) เชื่อว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการ ในกระบวนการประเมิน ผลการประเมินจะถูกนำไปประโยชน์ในการปรับปรุงโครงการ และเกิดความเข้าใจโครงการยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับราตรี นันทสุนทร (2547 หน้า 214-217) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประเมินแบบร่วมมือสำหรับการประเมินการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ พบว่า ผลจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากร ของโรงเรียนเครือข่ายและบุคลากรของสถาบันราชภัฏ พบปัญหาด้านกระบวนการ เนื่องจากเครื่องมือในการประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นการประเมินตามความคิดเห็น แบบประเมินไม่ครอบคลุมงานที่ให้นักศึกษาปฏิบัติ เกณฑ์ในการประเมินไม่ชัดเจน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องการให้ปรับปรุงเครื่องมือในการประเมินต้องครอบคลุมประเด็นในการประเมิน และผู้เกี่ยวข้องทุกคนได้ร่วมประเมิน ไม่เลือกผู้เกี่ยวข้องคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ประเมิน เมื่อทราบดังนี้จึงวางแผนการสร้างรูปแบบการประเมินที่ช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวและสร้างให้ตรงตามความต้องการใน

การประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประเมิน โดยมีผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ร่วมกันดำเนินการ

## 2. ผลการประเมินการดำเนินงานโครงการ ประกอบด้วย

2.1 ด้านการคัดเลือกสถานประกอบการ พบว่า วิธีการคัดเลือกสถานประกอบการ มีแนวทางและเกณฑ์ในการพิจารณาที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละสาขาวิชาชีพ จำนวนสถานประกอบการเพียงพอให้นักเรียนทุกคนเข้ารับการฝึก ส่วนการจัดนักเรียนเข้ารับการฝึกในแต่ละสถานประกอบการ มีเกณฑ์พิจารณาผ่านดุลพินิจของครู ซึ่งสอดคล้องตามแนวปฏิบัติการ ดำเนินการฝึกงานในด้านของการจัดหาและพิจารณาสถานประกอบการที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และพิจารณาการจัดผู้เรียนแต่ละสาขาวิชาเข้ารับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ ให้ตรงตามสาขาวิชา (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2551 หน้า 14-19) แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองบางรายมีความวิตกกังวลเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางของบุตรหลาน เนื่องจากระยะทางไปยังสถานประกอบการค่อนข้างไกล ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนสำรวจเพียงที่อยู่ของนักเรียน ไม่ได้สำรวจข้อมูลระยะทางจากที่อยู่ของนักเรียนไปยังสถานประกอบการ อีกทั้งนักเรียน ไม่ได้แจ้งถึง ปัญหาดังกล่าวให้กับครูได้ทราบ จึงไม่ได้นำไปสู่การแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ แสงดาว เพร็ชนารถ (2563 หน้า 317) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมีธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ผลการประเมินด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า สถานประกอบการบางแห่งมีระยะทางไกลจากที่พักของนักเรียนจึงทำให้นักเรียนต้องเดินทางใน ระยะทางที่ไกลและเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เนื่องจากทางโครงการยังไม่ได้มีการกำหนดเกณฑ์ ในด้านระยะทางระหว่างที่พักอาศัยของนักเรียนกับสถานที่ตั้งของสถานประกอบการที่ชัดเจน

2.2 ด้านการดำเนินการปฐมนิเทศ พบว่า การปฐมนิเทศครูใช้การบรรยายและการสาธิต ยกตัวอย่างคำถามให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รูปแบบของ กิจกรรมดังกล่าวมีความเหมาะสมทำให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะออกฝึกประสบการณ์ แต่อย่างไรก็ตามภายหลังฝึกประสบการณ์ นักเรียนยังมีความต้องการให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ และต้องการให้ปรับกิจกรรมการสาธิตจากกลุ่มใหญ่เป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้เห็นได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ รักชนก โสภานพิศ (2553 หน้า 216) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่า รูปแบบการเตรียมความพร้อมฝึกประสบการณ์รูปแบบ ที่มีประโยชน์ สามารถช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมสำหรับการออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพใน สถานประกอบการจริง ในด้านทักษะการให้บริการ ด้านการคิดและตัดสินใจ การแก้ปัญหาได้

ทันท่วงทีเมื่อเกิดเหตุการณ์เฉพาะหน้า สามารถเรียนรู้ทักษะไปพร้อมกับการปฏิบัติ ช่วยส่งเสริมความพร้อมที่จะออกไปฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการจริง

2.3 ด้านการนิเทศติดตาม พบว่า ปัญหาการนิเทศติดตามในส่วนของครูกับนักเรียน มีดังนี้ 1) การไม่แจ้งวันไปนิเทศ ทั้งนี้ครูนิเทศก็ได้ชี้แจงเหตุผลว่า เนื่องมาจากครูต้องการพบสภาพการฝึกและการปฏิบัติงานจริงของนักเรียนในระหว่างฝึกประสบการณ์ และ 2) การไปนิเทศนอกเวลาทำการของสถานประกอบการ การไปนอกเวลาทำการ เนื่องจากกรณีไปในเวลาทำการของสถานประกอบการนั้นพี่เลี้ยงจะต้องทำงาน การไปนอกเวลาครูนิเทศก็จะสามารถพูดคุยกับพี่เลี้ยงได้ และในส่วนของนิเทศตามงานของพี่เลี้ยงกับนักเรียน พบว่า มีปัญหาในการมอบหมายงาน เนื่องจากการสื่อสารที่ไม่ชัดเจนของพี่เลี้ยง จึงส่งผลให้การดำเนินงานของนักเรียนล่าช้าหรือทำไม่ถูกต้อง

2.4 ด้านกิจกรรมปัจเจกนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พบว่า นักเรียนต้องการให้เพิ่มกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ เพื่อที่นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตจริง ซึ่งสอดคล้องวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผล (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2551 หน้า 3)

### 3. ผลการประเมินผลผลิตของโครงการ ประกอบด้วย

3.1 ด้านความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ จากการทดสอบครั้งที่ 1 มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เนื่องมาจาก ก่อนการสอบไม่มีการแจ้งเกณฑ์การผ่านให้นักเรียนทราบจึงทำให้นักเรียนไม่ให้ความสนใจในการทำแบบทดสอบ เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีความพร้อมตามเกณฑ์ที่กำหนดครูได้ดำเนินการอบรมเพิ่มเติม แจกเอกสารประกอบการบรรยายให้ทบทวนและสอบใหม่พบว่า นักเรียนสอบผ่านเกณฑ์ทุกคน สอดคล้องกับทิพย์สัมพันธ์ เกษโกมล (2545 หน้า 165) ได้ศึกษาการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง พบว่า ในการกำกับติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนพยาบาล หลังแจ้งผลการเรียนรู้คุณาจารย์จะให้คำแนะนำและให้เวลาในการกำกับติดตามดูแลนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์อย่างใกล้ชิดโดยให้งานเพิ่มหรือทำการสอบซ้ำ

3.2 ด้านทักษะการทำงาน นักเรียนมีทักษะการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจาก พี่เลี้ยงให้ความรู้ สอนงาน ควบคุมดูแล และประเมินนักเรียนขณะฝึกประสบการณ์ทั้งด้านทักษะการทำงาน ผลงาน และพฤติกรรมลักษณะนิสัย จึงทำให้นักเรียนเกิดทักษะการทำงานที่

เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกงาน ด้านผู้เรียนที่จะได้รับประโยชน์จากการฝึกประสบการณ์จริง ฝึกทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น และยังคงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2551 หน้า 4)

3.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจาก การที่ครูและพี่เลี้ยงร่วมกันติดตามดูแลนักเรียน เริ่มจากการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศเตรียมพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์ คุรุบรรยายและสาธิตเนื้อหาที่นักเรียนควรทราบเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียนในระหว่างฝึกประสบการณ์ ส่วนของพี่เลี้ยงช่วยแนะนำและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับ Dewey (ประสาน จันทร์ดาสุด, 2561 หน้า 24 อ้างอิงจาก Dewey, 1975) กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม เป็นหลักความประพฤติที่มีการฝึกอบรมให้มีความประพฤติเป็นพลเมืองดี ตระหนักถึงผลทางสังคมนั้น และผลประโยชน์ยังสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562 หน้า 2)

3.4 ด้านเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนได้รับการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งจากครู พี่เลี้ยง บุคลากรในหน่วยงาน และผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการฝึกงานที่กล่าวว่า การทำงานร่วมกันจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ตลอดจนเกิดความมั่นใจและเจตคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพ (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2551 หน้า 3)

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ของโครงการ พบว่า การฝึกประสบการณ์ไม่ได้เป็นหลักเกณฑ์ที่รับประกันว่าสถานประกอบการจะรับนักเรียนเข้าทำงาน เนื่องจากพี่เลี้ยงได้สะท้อนถึงคุณลักษณะว่า นักเรียนบางคนยังมีคุณสมบัติไม่เพียงพอ ประกอบกับระยะเวลาในการฝึกเพียง 2 เดือนนั้นสั้นเกินไป ส่งผลให้การเรียนรู้งานบางอย่างไม่ครบถ้วนตามที่เห็นสมควรนำมาพิจารณา จึงเสนอให้มีระยะเวลาการฝึกที่มากกว่านี้ นอกจากนี้บางสถานประกอบการได้เสนอแนะให้มีการฝึกประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง เช่น ฝึกช่วงปิดเทอมทุกปี เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและความชำนาญการให้แก่แก่นักเรียน ผลการสอบถามของพี่เลี้ยงจากสำนักงานที่ดิน กล่าวว่า การฝึกประสบการณ์ใน

การทำงานต้องมีการชำนาญงานอย่างน้อยหนึ่งปี แต่การฝึกงานมีเพียงระยะเวลาอันสั้นเท่านั้น นักเรียนฝึกถึงขั้นที่เพียงพอต่อความถนัดเฉพาะด้านเท่านั้น

## 5. ผลการประเมินผลกระทบของโครงการ ประกอบด้วย

5.1 ผลกระทบทางบวก สถานประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงด้านภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น จากการทำงานที่รวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากสถานประกอบการได้รับประโยชน์ในด้านของกำลังคนเพื่อสนับสนุนงานของสถานประกอบการ สอดคล้องกับประโยชน์ที่สถานประกอบการได้รับจากการฝึกงาน (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2551 หน้า 4) และในส่วนของนักเรียน สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ มีประสบการณ์มากขึ้น และได้เตรียมพร้อมก่อนประกอบอาชีพจริง ซึ่งสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพเลือกวิถีการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562 หน้า 2)

5.2 ผลกระทบทางลบ ผู้ปกครองที่มีความกังวลในความปลอดภัยของบุตรหลานในเรื่องของการเดินทางเพื่อไปฝึกประสบการณ์ ซึ่งพบว่าระยะทางในการเดินทางค่อนข้างไกล ผลการสอบถามผู้ปกครองได้กล่าวว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการเดินทางไปฝึกงานระยะทางห่างจากบ้าน 28 กิโลเมตร ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการจัดนักเรียนเข้ารับการฝึกประสบการณ์ในแต่ละสถานประกอบการมีเกณฑ์การพิจารณาที่ยังไม่ครอบคลุม เนื่องจากยังไม่มี การสำรวจข้อมูลระยะทางระหว่างที่อยู่อาศัยของนักเรียนกับสถานประกอบการ เพื่อใช้ในการประกอบการพิจารณาจัดนักเรียนเข้ารับการฝึกกับสถานประกอบการที่มีความเหมาะสม ทั้งในด้านสาขาและด้านความปลอดภัยในการเดินทาง

## 6. ผลการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือมาประเมินโครงการในภาพรวม

จากการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือมาประเมินโครงการ พบว่า จากการสอบถามกับทีมประเมินได้สะท้อนถึงความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับในครั้งนี้ว่า ผลการประเมินทำให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ของจากการดำเนินโครงการ ผลการประเมินและคำแนะนำที่ได้สามารถนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินโครงการให้ดียิ่งขึ้น และผลการประเมินยังนำไปใช้ในงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ O'Sullivan (2004



: 21) กล่าวว่า การประเมินผลของโครงการไม่เพียงแต่ตอบสนองความต้องการของโครงการเท่านั้น แต่ควรตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อพวกเขา และตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยประชาชนควรได้รับแจ้งข้อมูล ดังนั้นผู้ประเมินสามารถปรับปรุงการประเมิน เพื่อเพิ่มความสามารถของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เห็นความสำคัญ เข้าใจและเข้าร่วมการประเมินผล

นอกจากนี้ในทุกขั้นตอนของการประเมิน ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันได้เข้าร่วมประเมิน ได้มีการพัฒนาทักษะทางการประเมินในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการประเมินแบบร่วมมือ O'Sullivan (2004 pp. 27-28) กล่าวว่า การประเมินที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการ เป็นการสร้างขีดความสามารถในการประเมินผลให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และส่งเสริมความร่วมมือในกิจกรรมการประเมิน ช่วยวางกรอบการประเมินตั้งแต่ต้นและร่วมมือกันดำเนินการประเมิน ทำให้เกิดกระบวนการประเมินที่มีคุณค่า รวมถึงผู้ประเมินภายนอกที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของโครงการมากขึ้น เป็นผลจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Muhsin et al. (2012 pp. 533) ได้ศึกษาการประเมินความร่วมมือของโครงการป้องกันยาเสพติดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (All-Stars Senior) Evaluation, Assessment, & Policy (EvAP) ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินภายนอกของโครงการที่พัฒนาโดย Tanglewood ซึ่งในการดำเนินการโครงการครูผู้สอนที่ทำนารวบรวมข้อมูลให้กับทีมประเมินได้กล่าวระหว่างการสัมภาษณ์ถึงหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกับทั้งสองหน่วยงาน เนื่องจากบางครั้ง Tanglewood ได้รับคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมการประเมินผลและ EvAP ได้รับคำถามเกี่ยวกับการใช้งานโครงการ ลักษณะการทำงานร่วมกันของ 2 หน่วยงานนี้ ช่วยให้ทีมประเมินผลพร้อมตอบคำถามได้ทันทีโดยไม่ต้องปรึกษากัน การทำงานร่วมกันได้ปรับปรุงความสามารถของทั้งสองหน่วยงาน เพื่อให้บริการผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

### ข้อเสนอแนะ

#### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1) ผลประเมินปัจจัย ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย ขาดความคงทนในการใช้งาน ทีมประเมินแจ้งผลประเมินกับเจ้าของโครงการ เพื่อจัดซื้อปรับเปลี่ยนวัสดุของป้ายชื่อให้มีคงทนต่อการใช้งานในปีการศึกษาต่อไป และด้านเอกสารการฝึกประสบการณ์ การจัดทำเอกสารที่ไม่ครบถ้วนตามผู้ใช้งาน ทีมประเมินได้ปรับปรุงเอกสารตามข้อมูลที่ได้รับ แต่อาจยังไม่สมบูรณ์ ดังนั้นในการดำเนินโครงการครั้งต่อไป ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะสถานประกอบและนักเรียน มามีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดทำเอกสารก่อนที่จะนำไปใช้

2) ผลประเมินกระบวนการ ด้านการจัดนักเรียนเข้ารับการฝึกประสบการณ์ พบว่า นักเรียนบางคนเดินทางไกลเพื่อไปยังสถานประกอบการ ดังนั้นเจ้าของโครงการต้องสำรวจข้อมูล ระยะทางระหว่างที่อยู่อาศัยถึงสถานประกอบการและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ชี้แจงเหตุผลหรือ ปัญหาเกี่ยวกับการเดินทางก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นแก่นักเรียน

3) ผลประเมินกระบวนการ ด้านปฐมนิเทศ นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมการสาธิต เป็นกลุ่มย่อยและเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ดังนั้นกิจกรรมในครั้งต่อไป ครูต้องร่วมกันวางรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ เพิ่มเติมกรณีศึกษาจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยให้ได้ระดมความคิดร่วมกัน

4) ผลประเมินกระบวนการ ด้านกำกับติดตามของพี่เลี้ยง พบปัญหาจากการสื่อสาร ในการมอบหมายงานที่ขาดความชัดเจน เจ้าของโครงการควรจัดประชุมชี้แจงให้พี่เลี้ยงทราบ ปัญหาดังกล่าวและนักเรียนที่ไม่กล้าพูด เพื่อแจ้งปัญหาในการทำงาน พี่เลี้ยงอาจจะต้องพูดคุย สร้างความคุ้นเคยและกระตุ้นให้นักเรียนกล้าสื่อสารมากยิ่งขึ้น

5) ผลประเมินกระบวนการ ด้านการนิเทศระหว่างครูและนักเรียน พบว่า นักเรียนได้สะท้อนเรื่อง การออกนิเทศนอกเวลาทำการของสถานประกอบการทำให้ครูไม่เห็นนักเรียนขณะทำงานจริง โดยครูบางท่านให้เหตุผลว่า การติดตามนิเทศนักเรียนนอกเวลาทำการ มีผลดีในเรื่องของความสะดวกในการได้พูดคุยกับพี่เลี้ยง จากเสียงสะท้อนดังกล่าว นักเรียนไม่เข้าใจในรูปแบบการดำเนินกรนิเทศ ดังนั้นก่อนฝึกประสบการณ์ครูนิเทศควรวางแผนการนิเทศร่วมกัน เพื่อให้มีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน หรืออาจพูดคุยเพื่อหาข้อสรุปร่วมกันของทั้งครูนิเทศก์และนักเรียนเกี่ยวกับเวลาในการนิเทศ อีกทั้งเจ้าของโครงการควรชี้แจงการประเมินการฝึกประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้อง เช่น การประเมินด้านการทำงานของนักเรียนเป็นหน้าที่ของพี่เลี้ยง ส่วนครูนิเทศก์มีหน้าที่ประเมินในส่วนของสมุดบันทึกการฝึกงาน

6) ผลการประเมินผลลัพธ์ ด้านความเป็นไปได้ที่สถานประกอบการจะรับนักเรียนเข้าทำงาน พบว่า ผลการประเมินยังไม่สามารถตอบระดับความเป็นไปได้ในการรับนักเรียนเข้าทำงาน ในการประเมินโครงการครั้งถัดไป เพื่อให้ทราบร้อยละของโอกาสที่จะรับนักเรียนเข้าทำงาน เจ้าของโครงการควรมีแบบสอบถามไปยังส่วนของฝ่ายงานบุคคลหรือหัวหน้าหรือผู้อำนวยการของสถานประกอบ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งในการรับบุคคลกรเข้าทำงาน จึงจะให้ข้อมูลได้ชัดเจนกว่าพี่เลี้ยงของสถานประกอบ

7) ผลการประเมินผลลัพธ์ ด้านคุณลักษณะที่นักเรียนขาด พบว่า นักเรียนขาดความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่มาฝึกมากที่สุด เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะเพียงพอต่อการเข้าทำงานและเข้าฝึกประสบการณ์ ทางครูกลุ่มสาระการเรียนรู้พาณิชยกรรมควรกำหนดหัวข้อหรือตั้งคำถามในลักษณะของการเขียนรายงาน โดยให้นักเรียนศึกษา รวบรวมข้อมูลรายละเอียดโครงสร้างงานบริบทของหน่วยงานที่จะนักเรียนจะเข้ารับการฝึกประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนให้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานประกอบการ

## 2. ข้อเสนอแนะในการนำแนวคิดการประเมินไปใช้

การประเมินแบบร่วมมือที่ประสบผลสำเร็จนั้น จะต้องมีการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประเมินและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ประเมินจะต้องมีความรู้เรื่องบริบทของโครงการ ส่วนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้ามาร่วมในทีมประเมินจะต้องมีความรู้ในเรื่องการประเมินอย่างเพียงพอ จึงต้องมีการสำรวจในความรู้ของทั้งสองฝ่าย ถ้าหากมีความรู้ไม่เพียงพอจะต้องหาวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ให้ทีมประเมินมีความพร้อม โดยการจัดประชุมบรรยายในด้านบริบทของโครงการและด้านความรู้เกี่ยวกับการประเมิน

## 3. ข้อเสนอแนะในการประเมิน/การวิจัยครั้งต่อไป

1) แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ เป็นกลุ่มทฤษฎีการประเมินที่ใช้เกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าเกี่ยวกับสิ่งที่ประเมิน ผลการประเมินที่พบยังไม่เกิดการนำไปใช้อย่างชัดเจน หากมีกระบวนการกระตุ้นให้เกิดการนำผลไปใช้ ควรนำแนวคิดการประเมินแบบเน้นการใช้ประโยชน์ (Utilization Focused Evaluation) มาใช้ในการประเมิน เพื่อช่วยให้เห็นภาพของนำผลการประเมินที่พบไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการได้

2) การประยุกต์แนวคิดประเมินแบบร่วมมือ ให้ผลลัพธ์เชิงบวกในด้านการร่วมกันวางแผนการประเมิน มีผู้ประเมินช่วยเหลือในด้านเทคนิคการประเมินและเสริมสร้างความสามารถในการประเมินให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการ ให้พวกเขาสามารถลงมือค้นหาสารสนเทศที่นำไปปรับปรุงโครงการได้มากขึ้น ซึ่งเหมาะกับการนำไปประยุกต์ใช้กับโครงการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เพื่อให้เกิดกระบวนการประเมินที่เป็นระบบและได้ผลการประเมินที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน

3) จากข้อค้นพบด้านความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพผลการทดสอบมีนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ดังนั้นควรมีหาวิธีการหรือแนวคิดว่าพัฒนาด้านความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพก่อนออกฝึกประสบการณ์ให้มีมาตรฐานตามที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ

4) ในการประเมินครั้งนี้ผู้ประเมินมุ่งเน้นที่จะหาผลการประเมินโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้ศึกษาพัฒนาการด้านความรู้ทางการประเมินของทีมประเมิน ดังนั้นควรมีการศึกษาพัฒนาการความรู้ทางการประเมินว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือมาใช้ในการประเมินโครงการ

บรรณานุกรม

## บรรณานุกรม

- เชาว์ อินโย. (2553). การประเมินโครงการ Program Evaluation. (พิมพ์ครั้งที่ 1). บริษัท วี.พี.พี. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำรงศ์ ตุ่มทอง. (2560). การประเมินแบบตอบสนอง;แนวคิดสู่การปฏิบัติ. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 18(1), 10-25.
- ทิพย์มัมพร เกษโกมล. (2545). การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง. สืบค้นเมื่อ 28 กันยายน 2562, จาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/10546>
- ปกรณัม ประจันบาน. (2552). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยและประเมิน (Advanced Statistics for Research and Evaluation). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2547). การบริหารโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- ประนอม พันธุ์ไสว. (2554). การพัฒนาระบบการประเมินนักศึกษาสหกิจศึกษาตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือรวมพลัง. วิทยานิพนธ์ ค.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ประสาน จันทร์ตาสุด. (2561). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2557, หน้า 41). เทคนิคการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัท เอ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์ จำกัด:
- พิสนุ ฟองศรี. (2551). การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- พิสนุ ฟองศรี. (2553). เทคนิควิธีประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- พิสิษฐ์ ฉัตรวิวัฒนากุล. (2558). การศึกษาปัจจัยความสำเร็จการดำเนินโครงการย้ายกองพันสรรพาวุธซ่อมบำรุงเขตหลังของกองทัพทหารช่างเครื่องมือพิเศษ ปึงบประมาณ 2555- 2559. วิทยานิพนธ์ ร.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มยุรี อนุมานราชธน. (2546). การบริหารโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). เชียงใหม่: คณิงนิการพิมพ์.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2539). การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556). การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รักชนก โสภาศิต. (2553). การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2540). การประเมินโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพฯ: คอมแพคท์พรีนซ์จำกัด.
- รัตนา สายคณิต. (2546). การบริหารโครงการ: แนวทางสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราตรี นันทสุคนธ์. (2547). การพัฒนารูปแบบการประเมินแบบร่วมมือสำหรับประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- วิสูตร จิระดำเกิง. (2550). การบริหารโครงการ แนวทางปฏิบัติจริง. กรุงเทพฯ: วรณกวี.
- ศิริชัย กาญจนवासี. (2552). ทฤษฎีการประเมิน. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2550). เทคนิคการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 5) นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2552). เทคนิคการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2546). การบริหารโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). รวมบทความการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2549). วิธีวิทยาการประเมิน: ศาสตร์แห่งคุณค่า. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556. สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม, 2562, จาก [http://bsq2.vec.go.th/course/2556/2-05-56/7% 20พจนานุกรม.pdf](http://bsq2.vec.go.th/course/2556/2-05-56/7%20พจนานุกรม.pdf)
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2551). แนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงาน. สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม, 2562, จาก [http://bsq2.vec.go.th/document/ฝึกงาน% 20\\_Dec.08\\_.pdf](http://bsq2.vec.go.th/document/ฝึกงาน%20Dec.08_.pdf)

- สำราญ มีแจ่ง. (2544). การประเมินโครงการทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : นิธิ  
แอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2548). การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 6).  
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- แสงดาว เพ็ชรนารอด. (2563). การประเมินโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา  
ตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษาโรงเรียนเนินสะอาดวิทยาคม โดยใช้การประเมิน  
แบบตอบสนอง. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 26(1),  
303-321.
- อมรศักดิ์ สินเหลือ. (2558). การพัฒนาโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านขนาดเล็ก กลาง  
ใหญ่ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์  
ปร.ด., มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ.
- Awani, A. O. (1983). Project Management Techniques. New York: Petrocelli Books.
- Jenifer, O. C. Elizabeth B., Kirk K., Nita M., & Beth T. (2012). Lessons learned about  
collaborative evaluation using the Capacity for Applying Project Evaluation (CAPE)  
framework with school and district leaders. Evaluation and program planning,  
35(4), 535-542.
- Maylor, H. (1999). Project Management. 2<sup>nd</sup> edition" London: Pearson Education  
Limited.
- Michael, J.B., Liliana, R.C., Connie, W. E., Corina, O., & Aarti B. (2014) Youth  
Engagement in Electoral Activities: A Collaborative Evaluation of a Civic  
Education Project. Education and Training Studies, 2(1), 81-87.
- Muhsin, M.O., David L.W., & Jeffrey J.M. (2012). Collaborative evaluation of a high  
school prevention curriculum: How methods of collaborative evaluation  
enhanced a randomized control trial to inform program improvement. Evaluation  
and program planning, 35(4), 529-534.
- O'Sullivan, R.G. (2004). Practicing Evaluation: A Collaborative Approach. Thousand  
Oaks, CA: Sage Publications.



ภาคผนวก

**ภาคผนวก**

**ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ**

**ภาคผนวก ข ตัวอย่างแบบประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือแยกตาม  
แหล่งข้อมูล**

**ภาคผนวก ค ผลการพิจารณาความสอดคล้อง (IOC)**

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ การประเมินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนชุมแสงชนูทิศ โดยประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบร่วมมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอื้อมพร หลินเจริญ  
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชำนาญ ปาณาวงษ์  
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤตยาภาณุจันต์ โตพิทักษ์  
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ภาคผนวก ข ตัวอย่างแบบประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือแยกตามแหล่งข้อมูล

ตัวอย่างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ของแบบสัมภาษณ์กระบวนการดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ  
นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับเจ้าของโครงการ) จ. 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อ มีความสอดคล้องกับนิยามหรือไม่โดยทำเครื่องหมาย ✓  
ลงในช่อง "ความสอดคล้อง" ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยาม

นิยาม	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
กระบวนการ หมายถึง การประเมินผลการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยเจ้าของโครงการ ได้แก่ การคัดเลือก สถานประกอบการ การ ปฐมนิเทศ การนิเทศ ติดตาม และการปัจฉิม นิเทศ มีการดำเนินการ เหมาะสมมากน้อย เพียงใด และมีปัญหา และอุปสรรคหรือไม่	1. การคัดเลือกสถานประกอบการ 1.1 ท่านดำเนินการสำรวจรวบรวมข้อมูลและ จัดหมวดหมู่สถานประกอบการที่สามารถให้ ความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์ก่อนการ คัดเลือกสถานประกอบการหรือไม่ อย่างไร 1.2 การดำเนินการสำรวจรวบรวมข้อมูลและ จัดหมวดหมู่สถานประกอบการ ท่านพบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการหรือไม่ และมี ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไขอย่างไร 1.3 ท่านดำเนินการส่งหนังสือขอความ อนุเคราะห์นักเรียนฝึกประสบการณ์ มีผลการ ดำเนินงานเป็นอย่างไร ท่านพบปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินการหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะ/แนว ทางการแก้ไขอย่างไร 1.4 สถานประกอบการที่ส่งหนังสือขอความ อนุเคราะห์ มีจำนวนกี่แห่ง			

นิยาม	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
กระบวนการ หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ โดยเจ้าของโครงการ ได้แก่ การคัดเลือก สถานประกอบการ การ	1.5 สถานประกอบการที่ตอบการให้นักเรียน เข้าฝึกประสบการณ์มีจำนวนกี่แห่ง			
ปฐมนิเทศ การนิเทศ ติดตาม และการปัจฉิมนิเทศ มีการดำเนินการ เหมาะสมมากน้อย เพียงใด และมีปัญหา และอุปสรรคหรือไม่	1.6 สถานประกอบการที่ไม่สามารถให้นักเรียนเข้า รับการฝึกประสบการณ์ได้มีจำนวนกี่แห่ง สาเหตุ ที่ไม่สามารถรับนักเรียนฝึกประสบการณ์ได้คือ อะไร			
	1.7 จำนวนสถานประกอบการที่รับนักเรียนเข้า ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอกับนักเรียนที่มี อยู่ และเหมาะสมตรงตามสาขาที่เรียนหรือไม่ อย่างไร			
	1.8 ผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินการจัด นักเรียนแต่ละคนเข้ารับการฝึกประสบการณ์ ทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการมีความ เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร			
	1.9 ท่านพิจารณาความเหมาะสมในการจัด สถานประกอบการให้นักเรียนแต่ละคน โดยใช้ เกณฑ์อะไรบ้าง ท่านพบปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินการหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะ/แนว ทิศทางการแก้ไขอย่างไร			
	1.10 ท่านดำเนินการประชุมร่วมกับสถาน ประกอบการเพื่อทำความเข้าใจในการจัดเตรียม บุคลากรที่จะมาเป็นพี่เลี้ยง เครื่องมือ/เอกสาร และสถานที่ในการฝึกประสบการณ์หรือไม่ อย่างไร ท่านพบปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินการหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะ/แนว ทิศทางการแก้ไขอย่างไร			

นิยาม	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	1.11 ท่านดำเนินการประชุมชี้แจงกับ ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจในการฝึก ประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร ท่านพบปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินการหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะ/แนว ทางการแก้ไขอย่างไร			
กระบวนการ หมายถึง การประเมินผลการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยเจ้าของโครงการ ได้แก่ การคัดเลือก สถานประกอบการ การ ปฐมนิเทศ การนิเทศ ติดตาม และการปัจฉิม นิเทศ มีการดำเนินการ เหมาะสมมากน้อย เพียงใด และมีปัญหา และอุปสรรคหรือไม่	2. การปฐมนิเทศ 2.1 บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการใคร บ้างที่เข้ามาส่วนร่วมในกิจกรรมการปฐมนิเทศ 2.2 บุคลากรแต่ละฝ่ายดำเนินกิจกรรมการ ปฐมนิเทศอย่างไรบ้าง พบปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินการหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะ/แนว ทางการแก้ไขอย่างไร			
	3. การนิเทศติดตาม 3.1 บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการใคร บ้างที่เข้ามาส่วนร่วมในการจัดแบ่งสถานที่ในการ นิเทศ 3.2 การจัดแบ่งสถานที่ในการนิเทศให้ครูแต่ละ คนเกิดจากการประชุมร่วมกันของครูนิเทศก์ หรือไม่ อย่างไร พบปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินการหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะ/แนว ทางการแก้ไขอย่างไร			
	4. การปัจฉิมนิเทศ 4.1 ท่านดำเนินการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ นักเรียน ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ของตนเองอย่างไร พบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการหรือไม่ และมี ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไขอย่างไร			

นิยาม	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
กระบวนการ หมายถึง	4.2 การดำเนินการปัจฉิมการฝึกประสบการณ์			
การประเมินผลการ	ทักษะวิชาชีพสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของ			
ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ	โครงการหรือไม่ อย่างไร ประเมินได้จากหลักฐาน			
โดยเจ้าของโครงการ	ใดบ้าง			
ได้แก่ การคัดเลือก				
สถานประกอบการ การ				
ประชุมนิเทศ การนิเทศ				
ติดตาม และการปัจฉิม				
นิเทศ มีการดำเนินการ				
เหมาะสมมากน้อย				
เพียงใด และมีปัญหา				
และอุปสรรคหรือไม่				

ตัวอย่างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ  
 ของแบบสัมภาษณ์กระบวนการดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ  
 นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับครูนิเทศก์) ค.1  
 คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับนิยามหรือไม่โดยทำเครื่องหมาย ✓  
 ลงในช่อง“ความสอดคล้อง” ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
 -1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยาม

นิยาม	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
กระบวนการ	การนิเทศติดตาม			
หมายถึง การประเมิน	1.1 นักเรียนฝึกประสบการณ์ติดต่อท่านเพื่อ			
ผลการดำเนินกิจกรรม	ปรึกษาหรือแจ้งปัญหาในการฝึกประสบการณ์			
ต่าง ๆ ของครูนิเทศก์ที่	เรื่องใดบ้าง			
ได้มีส่วนร่วมใน	1.2 ท่านช่วยให้คำแนะนำและแก้ปัญหาการ			
โครงการการนิเทศ	ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพแก่นักเรียนอย่างไร			
ติดตาม มีการ	1.3 ท่านพบปัญหาอุปสรรคในการให้			
ดำเนินการเหมาะสม	คำแนะนำและแก้ปัญหาการฝึกประสบการณ์			
มากนักเพียงใด และมี	ทักษะวิชาชีพแก่นักเรียนหรือไม่ ปัญหาที่ท่าน			
ปัญหาและอุปสรรค	พบมีอะไรบ้าง ท่านดำเนินการแก้ไขปัญหา			
หรือไม่	เหล่านั้นอย่างไร			
	1.4 ท่านมีการติดต่อกับพี่เลี้ยงของสถาน			
	ประกอบการ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลการปฏิบัติ			
	งานของนักเรียน เรื่องใดบ้าง มีปัญหาจากการฝึก			
	ประสบการณ์ของนักเรียนหรือไม่ ปัญหาใดบ้าง			
	1.5 ท่านและพี่เลี้ยงร่วมกันดำเนินการ			
	แก้ปัญหาการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ			
	หรือไม่ การแก้ปัญหาและให้คำแนะนำแก่			
	นักเรียนอย่างไร			



ตัวอย่างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของแบบประเมินการบันทึก  
การฝึกประสบการณ์ การนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของนักเรียน ค. 2  
คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่ารายการประเมินแต่ละข้อ มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือไม่โดยทำ

เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง“ความสอดคล้อง” ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด  
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด  
-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
ตอนที่ 1 บันทึกการฝึก ประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ 1. ลงเวลาปฏิบัติงานและ ข้อมูลการปฏิบัติงานที่ ได้รับมอบหมาย ครบถ้วนชัดเจน	1. การลงเวลาปฏิบัติงานรายสัปดาห์			
	2. การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานรายสัปดาห์			
2. ต่อตรงเวลาและการมา ปฏิบัติงานตาม กำหนดการการฝึก ประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ	3. การขาด ลา มาสายของนักเรียนมีจำนวน น้อย			
	4. เนื้อหาในการนำเสนอ			
ตอนที่ 2 การนำเสนอ และแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ 3. นำเสนอและ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทักษะวิชาชีพที่ได้จาก สถานประกอบจริง	5. สื่อสาร/ถ่ายทอดประสบการณ์ฝึก ประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ			
	6. ตอบคำถามเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์			
	7. เล่มรายงานการฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ			

ตัวอย่าง แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของประเด็นสนทนากลุ่ม  
 ความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียน  
 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ) บ.1  
 คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อ มีความสอดคล้องกับนิยามหรือไม่โดยทำ  
 เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ความสอดคล้อง" ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
 -1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยาม

นิยาม	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
ความพร้อมของ ปัจจัย หมายถึง การ ประเมินตรวจสอบ ความพร้อมของปัจจัย เบื้องต้น ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ สถานที่และเอกสารการ ฝึกประสบการณ์ ว่ามี พร้อมสำหรับดำเนิน โครงการตามกิจกรรม การฝึกประสบการณ์ หรือไม่ และมีปัญหา และอุปสรรคหรือไม่ แก้ไขอย่างไร	1. ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ 1.1 ท่านเข้าใจหรือมีข้อสงสัยเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินโครงการใน แต่ละกิจกรรมหรือไม่อย่างไร 1.2 บทบาทหน้าที่ของท่านมีส่วนในการดำเนิน โครงการในด้านใดบ้าง 1.3 บุคลากรที่เกี่ยวข้องและมีหน้าที่ในการ ดำเนินโครงการมีจำนวนทั้งหมดกี่คน เพียงพอ กับการดำเนินกิจกรรมเรื่องต่าง ๆ ของโครงการ หรือไม่ 1.4 ท่านพบปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง กับท่านในด้านของจำนวนบุคลากรและการ จัดแบ่งหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมเรื่องต่าง ๆ ของโครงการ ท่านมีข้อเสนอแนะ/แนวทางการ แก้ไขอย่างไร			
	2. ด้านงบประมาณ 2.1 งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรกับจำนวน งบประมาณที่ประมาณการไว้เพียงพอต่อความ ต้องการหรือไม่ อย่างไร			

นิยาม	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
ความพร้อมของ ปัจจัย หมายถึง การ ประเมินตรวจสอบ ความพร้อมของปัจจัย เบื้องต้น ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ สถานที่และเอกสารการ ฝึกประสบการณ์ ว่ามี พร้อมสำหรับดำเนิน โครงการตามกิจกรรม การฝึกประสบการณ์ หรือไม่ และมีปัญหา และอุปสรรคหรือไม่ แก้ไขอย่างไร	2.2 ท่านพบปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างในด้านของ งบประมาณการดำเนินกิจกรรมเรื่องต่าง ๆ ของ โครงการ ท่านมีข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข อย่างไร  3. ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่  3.1 สื่อวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ประกอบด้วยอะไรบ้าง เพียงพอต่อความ ต้องการหรือไม่ อย่างไร  3.2 ท่านพบปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างในด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินกิจกรรมเรื่องต่าง ๆ ของโครงการ ท่านมีข้อเสนอแนะ/แนวทางการ แก้ไขอย่างไร  3.3 ความเหมาะสมของสถานที่ดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ ของโครงการ เหมาะสมกับกิจกรรมเรื่อง ต่าง ๆ ที่จัดขึ้นหรือไม่อย่างไร  3.4 ท่านพบปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างในด้าน สถานที่ ในการดำเนินกิจกรรมเรื่องต่าง ๆ ของ โครงการ ท่านมีข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข อย่างไร			
	4. ด้านเอกสารการฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ  4.1 ท่านกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำ แผนการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของ นักเรียนร่วมกับสถาน ประกอบการหรือไม่ อย่างไร  4.2 ท่านพบปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างในการ ดำเนินการจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์ทักษะ			

นิยาม	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	วิชาชีพของนักเรียน ท่านมีข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไขอย่างไร			
	4.3 แผนการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพที่จัดทำขึ้น เมื่อนำไปให้นักเรียนและครูนิเทศก์ตรวจสอบพบข้อปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ อะไรบ้าง ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงอย่างไร			

ตัวอย่างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของแบบประเมินความพร้อม  
ในการปฏิบัติหน้าที่ที่เลี้ยงของนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ  
(สำหรับที่เลี้ยงของสถานประกอบการ) พ.1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่ารายการประเมินแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับนิยามหรือไม่โดยทำ  
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ความสอดคล้อง" ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยาม  
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับนิยาม  
-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับนิยาม

นิยาม	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
ความพร้อม หมายถึง การประเมินตนเองของ ที่เลี้ยงของสถาน ประกอบการ	ตอนที่ 2 การประเมินความพร้อมก่อนเริ่ม การดำเนินการฝึกประสบการณ์ 1. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย และความสำคัญของการฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพของนักเรียน			
ด้านความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของโครงการ	2. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของโครงการการฝึกประสบการณ์ ทักษะวิชาชีพ			
ฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ ความสามารถ และทักษะในการให้ คำแนะนำและการสอน งานให้แก่นักเรียน	3. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย โครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ 4. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการ ดำเนินงานการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพที่ สถานศึกษากำหนด 5. ท่านรู้รูปแบบการรายงานการฝึกประสบการณ์ ทักษะวิชาชีพและการประเมินการปฏิบัติงาน นักเรียน ผ่านเอกสารการฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพที่โรงเรียนจัดทำขึ้น 6. ท่านสามารถวางแผนการฝึกประสบการณ์ ทักษะวิชาชีพให้กับนักเรียนได้ตรงตามสาขาวิชา			

นิยาม	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
ความพร้อม หมายถึง	ของนักเรียน			
การประเมินตนเองของ พี่เลี้ยงสถาน ประกอบการ ด้าน	7. ท่านสามารถดำเนินการปฐมนิเทศให้ความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะงาน กฎระเบียบของ สถานประกอบการแก่นักเรียนได้			
ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์	8. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุม ติดตามการปฏิบัติงานของนักเรียน			
จุดมุ่งหมายของ โครงการฝึก	9. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน การปฏิบัติงานของนักเรียน			
ประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ ความสามารถ และทักษะในการให้	10. ท่านสามารถให้ข้อมูลด้านการปฏิบัติงาน และความประพฤติของนักเรียนแก่ครูนิเทศก์ ตอนที่ 3 เขียนแสดงความคิดเห็น			
คำแนะนำและการสอน งานให้แก่ นักเรียน	1. ท่านคิดว่า ท่านมีบทบาทและหน้าที่ในฐานะพี่ เลี้ยงในการช่วยส่งเสริมทักษะการปฏิบัติงาน ให้แก่ นักเรียนฝึกประสบการณ์อะไรบ้าง  2. ท่านต้องการคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะใน การเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ นักเรียนฝึกประสบการณ์ใน ด้านใดบ้าง			

ตัวอย่างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ  
 ของแบบประเมินด้านทักษะการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรม  
 ของนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ  
 (พี่เลี้ยงของสถานประกอบการประเมินนักเรียน) พ.2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่ารายการประเมินแต่ละข้อ มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือไม่โดยทำ  
 เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ความสอดคล้อง" ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด  
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด  
 -1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
ส่วนที่ 1 ประเมิน ด้านทักษะการทำงาน 1. ปฏิบัติงานอย่างเป็น ระบบและสำเร็จอย่างมี ประสิทธิภาพ	1. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมาย			
	2. วางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ			
	3. ปฏิบัติงานถูกต้องตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย			
	4. ปฏิบัติงานเป็นลำดับขั้นตอนตามกระบวนการ			
	5. ทำงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่ กำหนด			
	6. ทำงานด้วยความรอบคอบและมีประสิทธิภาพ			
2. ใช้และดูแลรักษา เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ของสถานที่ฝึก ประสบการณ์	7. มีทักษะในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงาน ได้อย่างถูกต้อง			
	8. ดูแลรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ของสถานที่ฝึก ประสบการณ์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ			
3. แก้ไขปัญหาเฉพาะ หน้าที่เกิดขึ้นในการ ปฏิบัติงาน	9. สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้			

ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
4. ใช้ภาษาที่เหมาะสมในสถานที่ฝึกประสบการณ์	10. ใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม			
ส่วนที่ 2 คุณธรรมจริยธรรม	11. การแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน			
1. แต่งกายถูกระเบียบและมีกิจกรรมยามที่เหมาะสมในระหว่างฝึกประสบการณ์	12. มีกิจกรรมยามว่างที่เหมาะสมกับกาลเทศะ			
2. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ มีความซื่อสัตย์และตรงต่อเวลาในระหว่างฝึกประสบการณ์	13. ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบของสถานที่ฝึกประสบการณ์			
	14. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและตรงต่อเวลา			
3. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ทำด้วยความตั้งใจ เสียสละ ขยัน และอดทน	15. มีความรับผิดชอบในการทำงาน			
	16. มีความตั้งใจในการทำงาน			
	17. มีความเสียสละ ขยัน และอดทน			
4. การมีปฏิสัมพันธ์ การยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นผู้อื่น	18. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถานที่ฝึกประสบการณ์และผู้รับบริการ			
	19. ยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นผู้อื่นอย่างสุจริตใจ			
5. รักษาความสะอาดของสถานที่ฝึกประสบการณ์	20. จัดเก็บและรักษาความสะอาดบริเวณโต๊ะทำงานให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย			



ตัวอย่างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของแบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ทักษะ  
วิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3  
(สำหรับพี่เลี้ยงของสถานประกอบ) พ.3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อ มีความสอดคล้องกับนิยามหรือไม่โดยทำ  
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง“ความสอดคล้อง” ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยาม

นิยาม	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
กระบวนการ หมายถึง การประเมินผลการ ดำเนินการของพี่เลี้ยงที่ ได้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมของโครงการ	1. การนิเทศติดตาม 1.1 ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนเพื่อทำ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะ พี่เลี้ยง ทำเข้าใจเป็นเกี่ยวเอกสาร และสถานที่ใน การฝึกประสบการณ์หรือไม่ อย่างไร			
ได้แก่ การนิเทศติดตาม และการประเมินผลการ ฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ มีการ	1.2 ท่านดำเนินการสอนงานและมอบหมายงาน ให้แก่นักเรียนอย่างไรบ้าง ตรงกับสาขานักเรียน หรือไม่และพิจารณางานที่จะมอบหมายให้ นักเรียนอย่างไร			
ดำเนินการเหมาะสม มากน้อยเพียงใด และมี ปัญหาและอุปสรรค หรือไม่ แก้ไขอย่างไร	1.3 ท่านพบปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างในการ มอบหมายงานให้นักเรียน ท่านมีข้อเสนอแนะ/ แนวทางการแก้ไขอย่างไร 1.4 ท่านติดต่อกับครูนิเทศก์ ในการแลกเปลี่ยน ข้อมูลการปฏิบัติงานของนักเรียน และติดตาม ปัญหา อุปสรรคของการฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพเรื่องอะไรบ้าง ปัญหาที่พบส่วนใหญ่มี อะไรบ้าง 1.5 ท่านและครูนิเทศก์ร่วมกันดำเนินการ แก้ปัญหาการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ			

นิยาม	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	หรือไม่ ดำเนินการแก้ปัญหาอย่างไร ท่าน ดำเนินการให้คำแนะนำแก่นักเรียนอย่างไรบ้าง			
ผลลัพธ์ หมายถึง การ ประเมินผลที่เกิดขึ้นกับ สถานประกอบการ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ ที่สถานประกอบการจะ รับนักเรียนฝึก ประสบการณ์เข้า ทำงาน	1. ท่านคิดว่านักเรียนที่เข้ารับการฝึก ประสบการณ์มีทักษะหรือศักยภาพเพียงพอ หรือไม่ ในการรับเข้าทำงานในสถาน ประกอบการของท่าน มีทักษะใดบ้างที่นักเรียนมี และทักษะใดบ้างที่นักเรียนขาดไป  2. ท่านคิดว่าเพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะหรือ ศักยภาพที่เพียงพอในการเป็นบุคลากรของสถาน ประกอบการ ควรปรับปรุงกระบวนการฝึก ประสบการณ์หรือมีวิธีการส่งเสริมส่วนใด อย่างไรบ้าง			
ผลกระทบ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิด ขึ้นกับ สถานประกอบ เมื่อการดำเนินโครงการ สิ้นสุดลง ซึ่งผลกระทบ นี้อาจเป็นได้ทั้ง ทางบวกและทางลบ	1. สถานประกอบการได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง จากการตอบรับให้นักเรียนเข้ามาฝึก ประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ  2. การมีนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ เข้ามาทำงานในสถานประกอบการ ทำให้การ ทำงานเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นในเรื่อง ใดบ้าง เป็นผลดีกับองค์กรอย่างไร  3. สถานประกอบการพบกับปัญหาหรือไม่ อย่างไร หลังการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ของนักเรียนสิ้นสุด ท่านมีดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร  4. การปฏิบัติตัวของนักเรียนตลอดระยะเวลาการ ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพส่งผลต่อ ความสัมพันธ์ในองค์กรหรือไม่ อย่างไร			

ตัวอย่างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของแบบทดสอบ  
เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและแนวปฏิบัติ  
สำหรับนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ (สำหรับนักเรียน) นร.1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือไม่โดยทำ  
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง“ความสอดคล้อง” ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์  
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์  
-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

จุดประสงค์	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
1. บอกความสำคัญของการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	1. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์จากการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพต่อตัวนักเรียน ก. ได้ฝึกทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น ข. มีข้อมูลในการเลือกสายงานเพื่อการประกอบอาชีพ ค. ได้เป็นกำลังสนับสนุนงานของสถานประกอบการ ง. ได้รับประสบการณ์จริงตามสาขาวิชาที่เรียน			
	2. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงต้องมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ก. เข้าใจและรับรู้ตามสภาพความเป็นจริงในสถานประกอบการ ข. จะได้ทำใจให้พร้อมรับว่าทุกอาชีพมีปัญหาเกิดขึ้นขณะปฏิบัติงาน ค. จะได้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ง. จะได้มีความสุขและความภาคภูมิใจในอาชีพและงานที่ทำ			

จุดประสงค์	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
1. บอกความสำคัญของการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	3. ประโยชน์จากการฝึกประสบการณ์ในข้อใด มีส่วนช่วยในการวางแผนอนาคตของนักเรียน ก. สามารถคิดเป็น ทำเป็น จัดการและแก้ปัญหาได้ ข. ได้รับประสบการณ์จริงตามสาขาวิชาที่เรียน ค. มีข้อมูลในการเลือกสายงานเพื่อการประกอบอาชีพ ง. มีบุคลิกภาพ เจตคติและกิจนิสัยที่ดีในการทำงานอาชีพ			
	4. นักเรียนคิดว่าการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพเกี่ยวข้องกับมีความสำคัญต่อการเรียนในหลักสูตรสายอาชีพหรือปวช. ของนักเรียนในเรื่องใด ก. นักเรียนได้แสวงหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ข. ฝึกการมีความรับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่น ค. ช่วยสร้างงาน ทำให้นักเรียนมีรายได้จากสถานประกอบการ ง. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเป็นการพัฒนาตนเอง			
2. บอกข้อมูลหรือรายละเอียดของการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	5. การที่โรงเรียนต้องทำหนังสือ ขออนุญาตและยินยอมให้นักเรียนฝึกประสบการณ์ของผู้ปกครอง เกิดจากสาเหตุสำคัญในข้อใด ก. เพื่อให้ผู้ปกครองทราบสถานที่ที่บุตรหลานต้องไปฝึกประสบการณ์ ข. เพื่อให้ผู้ปกครองทราบว่ามีการฝึกประสบการณ์จะได้ติดตามดูแล ค. เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงกำหนดระยะเวลาเริ่มและสิ้นสุดวันฝึกประสบการณ์ ง. เพื่อให้ผู้ปกครองทราบว่าหากเกิดความเสียหาย			

จุดประสงค์	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
2. บอกข้อมูลหรือรายละเอียดของการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	<p>แก่ทรัพย์สินที่ใช้ในการฝึกประสบการณ์จะต้องชดใช้ค่าเสียหาย</p> <p>6. ระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพตามที่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพกำหนดใช้เวลากี่ชั่วโมง</p> <p>ก. ไม่เกิน 320 ชั่วโมง</p> <p>ข. ไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง</p> <p>ค. มากกว่า 320 ชั่วโมง</p> <p>ง. ตั้งแต่ 320 ชั่วโมงขึ้นไป</p>			
	<p>7. กำหนดการเริ่มและสิ้นสุดฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ คือวันที่เท่าใด</p> <p>ก. 14 ตุลาคม – 20 ธันวาคม</p> <p>ข. 15 ตุลาคม – 20 ธันวาคม</p> <p>ค. 14 ตุลาคม – 23 ธันวาคม</p> <p>ง. 15 ตุลาคม – 23 ธันวาคม</p>			
	<p>8. การขาดการฝึกงาน ไม่ว่าจะกรณี ลาป่วย ลา กิจ หรือว่ามาสาย ตามที่กำหนดการขาด 1 วัน นักเรียนต้องฝึกซ่อมอีกกี่วัน</p> <p>ก. 2 วัน ข. 3 วัน ค. 4 วัน ง. 5 วัน</p>			
	<p>9. เอกสารหรือรายงานในข้อใด ที่สถานศึกษาให้นักเรียนจัดทำเป็นหลักฐานในการฝึกประสบการณ์เป็นประจำ</p> <p>ก. การปฏิบัติงานตามที่เลี้ยงมอบหมายให้</p> <p>ข. การเข้าปฏิบัติงานตามเวลาของสถานประกอบการกำหนด</p> <p>ค. การเข้าร่วมทุกกิจกรรมตามที่สถานประกอบการกำหนด</p>			

จุดประสงค์	ข้อความ	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	ง. การบันทึกประจำวันรายงานการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย			
3. บอกกิริยามารยาทที่ควรปฏิบัติในระหว่างการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	<p>10. ในข้อใดเป็นผู้มีลักษณะบุคลิกภาพทางกายดี</p> <p>ก. มีวาจาสุภาพ นุ่มนวล</p> <p>ข. มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง</p> <p>ค. สามารถสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม</p> <p>ง. สามารถแสดงอารมณ์ในขอบเขตที่เหมาะสม</p> <p>11. มารยาทในการยืน ระหว่างรับคำสั่งจากที่เลี้ยง ควรยืนในลักษณะใด</p> <p>ก. ยืนตรงพิงกำแพง</p> <p>ข. ยืนตรง มือกุมไว้ด้านหลัง</p> <p>ค. ยืนเท้ามือลงกับโต๊ะ</p> <p>ง. ยืนตรงกอดอก</p> <p>12. ถ้าถูกตำหนิในเรื่องการทำงาน นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ได้เถียงด้วยความไม่พอใจ</p> <p>ข. แสดงความโกรธรุนแรง</p> <p>ค. หยุดทำงานนั้นทันที</p> <p>ง. พิจารณาตนเองและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง</p> <p>13. การมีกิริยามารยาทในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ก่อให้เกิดผลดีต่อนักเรียนอย่างไร</p> <p>ก. ช่วยให้งานสำเร็จมากขึ้น</p> <p>ข. ช่วยให้องค์กรมีความก้าวหน้า</p> <p>ค. ช่วยให้ตนเองได้เลื่อนยศตำแหน่ง</p> <p>ง. ช่วยให้ตนเองเป็นที่ชื่นชมของเพื่อนร่วมงาน</p>			

จุดประสงค์	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	<p>14. ขณะมีการประชุมนักเรียนได้รับหน้าที่ให้เข้าไปเสิร์ฟน้ำ นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. เคาะประตูขออนุญาตก่อนเสิร์ฟน้ำ</p> <p>ข. กล่าวสวัสดีผู้เข้าร่วมประชุมก่อนที่เสิร์ฟน้ำ</p> <p>ค. โห้วขออนุญาตก่อนที่เสิร์ฟน้ำ</p> <p>ง. กล่าวขออนุญาตผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนก่อนที่เสิร์ฟน้ำ</p>			
4. อธิบายบทบาทหน้าที่ของตนเองในการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	<p>15. การปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต นักเรียนคิดว่าตรงกับกรปฏิบัติในข้อใดมากที่สุด</p> <p>ก. แสดงเคารพต่อผู้ร่วมงานทุกครั้งที่พบ</p> <p>ข. รักษาผลประโยชน์และทรัพย์สินของสถานประกอบการ</p> <p>ค. วางตัวให้เหมาะสมด้วยความสุภาพอ่อนน้อมกับผู้ร่วมงาน</p> <p>ง. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสถานประกอบการ</p>			
	<p>16. เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน นักเรียนควรทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก</p> <p>ก. การวิเคราะห์ทำความเข้าใจงาน</p> <p>ข. การวางแผนการทำงาน</p> <p>ค. ประเมินผลการทำงาน</p> <p>ง. การปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน</p>			
	<p>17. เพราะเหตุใดนักเรียนจำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของพี่เลี้ยงและเพื่อนร่วมงาน เมื่อปฏิบัติงานผิดพลาด</p> <p>ก. เพื่อให้นักเรียนได้รับโอกาสในการทำงานอื่นแทน</p>			

จุดประสงค์	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
4. อธิบายบทบาทหน้าที่ของตนเองในการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	ข. เพื่อให้ทราบจุดบกพร่องและดำเนินการแก้ไข			
	ค. เพื่อยอมรับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นของตนเอง			
	ง. เพื่อให้พี่เลี้ยงเข้ามาช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าว			
	18. ข้อใดคือการปฏิบัติตนในวันแรกของการฝึกประสบการณ์ เพื่อให้ผู้ร่วมงานประทับใจและช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น			
	ก. เดินทางมาสถานประกอบการตรงเวลา			
	ข. แต่งกายให้เรียบร้อย ตามระเบียบของโรงเรียน			
	ค. ทำความเคารพกับผู้บังคับบัญชาผู้ร่วมงานทุกคน			
	ง. นำของฝากติดมือมาให้ผู้บังคับบัญชาผู้ร่วมงาน			
	19. นักเรียนจะปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบได้ดีต้องมีคุณสมบัติในด้านใด			
	ก. มีความรู้ตรงตามสาขางานที่ปฏิบัติ			
	ข. มีความรู้เกี่ยวกับฝ่ายงานที่ปฏิบัติ			
	ค. มีรู้เกี่ยวกับบริบทของสถานประกอบการ			
	ง. มีความรู้เกี่ยวกับผู้ร่วมงานที่สามารถให้คำปรึกษาได้			
	20. นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา มาฝึกประสบการณ์แต่เช้าและเลิกงานตรงเวลา แสดงว่านักเรียนมีคุณสมบัติตามข้อใด			
	ก. มีมารยาท			
	ข. มีวินัย			
	ค. มีความเป็นสุภาพชน			
	ง. มีการวางตัว			



จุดประสงค์	ข้อความ	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
4. อธิบายบทบาทหน้าที่ของตนเองในการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	21. การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสถานประกอบการ			
	นักเรียนจำเป็นต้องปฏิบัติตนอย่างไร			
	ก. ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับหมาย			
	ข. ปฏิบัติตนตามกฎหมาย			
	ค. ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับของสถานประกอบการ			
	ง. ปฏิบัติตนตามกฎหมายของสถานศึกษาของตนเอง			
	22. ทักษะใดมีความจำเป็นในการพัฒนาการทำงาน			
	ของนักเรียน ช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้			
	ก. ทักษะการจัดการ			
	ข. ทักษะการแสวงหาความรู้			
	ค. ทักษะความคิดสร้างสรรค์			
	ง. ทักษะกระบวนการทำงาน			
	23. หัวใจสำคัญของการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น			
	ยกเว้นข้อใด			
	ก. สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น			
	ข. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน			
	ค. คิดอย่างไรให้พูดตามความคิด			
	ง. ยอมรับฟังความคิดเห็น			
	24. ปัจจัยใดมีผลต่อความคิดละเอียดรอบคอบใน			
	การทำงาน เพื่อให้งานสำเร็จและไม่มีข้อผิดพลาด			
	ก. ความขยัน			
	ข. ความอดทน			
	ค. ประสบการณ์			
	ง. ความใส่ใจ			

จุดประสงค์	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
4. อธิบายบทบาทหน้าที่ของตนเองในการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	25. ข้อใดเป็นการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโต๊ะทำงานที่เหมาะสมที่สุด ก. จัดโต๊ะทำงานไว้ในที่มีแสงส่องถึง ข. เก็บกระดาษที่ไม่ใช้แล้วไว้แยกกองไว้บนโต๊ะ ค. วางของไว้รวม ๆ กันในมุมหนึ่งของโต๊ะทำงาน ง. จัดระเบียบสิ่งของบนโต๊ะทำงานทุกครั้งหลังทำงานเสร็จ			
5. อธิบายการพิมพ์และการจัดรูปแบบหนังสือราชการและจดหมายเวียนได้ถูกต้อง	26. การพิมพ์หนังสือราชการภายในใช้กระดาษชนิดใด ก. กระดาษตราครุฑ ข. กระดาษบันทึกข้อความ ค. กระดาษสีขาวยาวหรือสั้นก็ได้ ง. กระดาษสำหรับเขียนจดหมาย			
	27. ข้อใดเรียงลำดับรูปแบบจดหมายราชการได้ถูกต้อง ก. สิ่งที่ส่งมาด้วย เรียง เรียง วันที่ อ่างถึง ข. วันที่ สิ่งที่ส่งมาด้วย เรียง เรียง อ่างถึง ค. วันที่ เรียง เรียง อ่างถึง สิ่งที่ส่งมาด้วย ง. วันที่ เรียง เรียง อ่างถึง สิ่งที่ส่งมาด้วย			
	28. ข้อใดต่อไปนี้เป็นพิมพ์วัน เดือน ปี ในจดหมายราชการได้ถูกต้อง ก. วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2562 ข. วันที่ 8 เดือนมกราคม พ.ศ. 2562 ค. 8 มกราคม 2562 ง. 8 มกราคม พ.ศ. 2562			

จุดประสงค์	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
5. อธิบายการพิมพ์และการจัดรูปแบบหนังสือราชการและจดหมายเวียนได้ถูกต้อง	29. ชั้นความเร็วพิมพ์อยู่ส่วนใดของหนังสือราชการ ก. เหนือครุฑ ข. ซ้ายมือเหนือเลขที่ออกหนังสือ ค. ขวามือเหนือส่วนราชการเจ้าของเรื่อง ง. บรรทัดล่างสุด			
	30. ชั้นความลับพิมพ์อยู่ส่วนใดของหนังสือราชการ ก. เหนือครุฑ ข. ตีนครุฑ ค. ซ้ายมือเหนือเลขที่ออกหนังสือ ง. ขวามือเหนือส่วนราชการเจ้าของเรื่อง			

ตัวอย่างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของประเด็นการสนทนากลุ่ม  
กระบวนการดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับนักเรียน) นร. 2  
คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับนิยามหรือไม่โดยทำ  
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง“ความสอดคล้อง” ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยาม

นิยาม	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
กระบวนการ หมายถึง การประเมินผลการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนได้มีส่วนร่วม ในโครงการ ได้แก่ การ ปฐมนิเทศ การนิเทศ ติดตาม และการปัจฉิม นิเทศ ผลที่เกิดกับ นักเรียนเป็นอย่างไร กิจกรรมพบมีปัญหา และอุปสรรคหรือไม่	1. การปฐมนิเทศ 1.1 กิจกรรมปฐมนิเทศให้ความรู้เรื่องมารยาท ในการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและ บุคลิกภาพของนักเรียนพอเพียงหรือไม่ ความรู้ที่ นักเรียนได้มีเรื่องใดบ้าง และอยากเพิ่มเติม ความรู้อื่นอีกหรือไม่ คือเรื่องใด 1.2 กิจกรรมปฐมนิเทศให้ความรู้เรื่องการแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน พอเพียงหรือไม่ อย่างไร ความรู้ที่นักเรียนได้มี เรื่องใดบ้าง และอยากเพิ่มเติมความรู้อื่นอีก หรือไม่ คือเรื่องใด 1.3 กิจกรรมปฐมนิเทศให้ความรู้เรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการฝึกงานพอเพียงหรือไม่ อย่างไร ความรู้ที่นักเรียนได้มีเรื่องใดบ้าง และ อยากเพิ่มเติมความรู้อื่นอีกหรือไม่ คือเรื่องใด 1.4 กิจกรรมปฐมนิเทศให้ความรู้เรื่องการจัด โต๊ะทำงานและการดูแลเอาใจใส่ในการทำงาน พอเพียงหรือไม่ อย่างไร ความรู้ที่นักเรียนได้มี			

นิยาม	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
กระบวนการ หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในโครงการ ได้แก่ การปฐมนิเทศ การนิเทศติดตาม และการปัจฉิมนิเทศ ผลที่เกิดกับนักเรียนเป็นอย่างไร กิจกรรมพบมีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่	เรื่องใดบ้าง และอยากเพิ่มเติมความรู้อื่นอีกหรือไม่ คือเรื่องใด  1.5 กิจกรรมปฐมนิเทศให้ความรู้เรื่องเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ พอเพียงหรือไม่ อย่างไร นักเรียนเข้าใจเอกสารต่าง ๆ ใดบ้าง มีข้อสงสัยหรือไม่ อย่างไร  1.6 นักเรียนคิดว่าจุดเด่นและจุดด้อยของกิจกรรมปฐมนิเทศมีอะไรบ้าง (สถานที่จัดกิจกรรม เนื้อหาความรู้ การมีส่วนร่วมของนักเรียน สื่อที่ใช้ในการให้ความรู้)  1.7 จากจุดด้อยของกิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียนมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกิจกรรมอย่างไร			
	2. การนิเทศ  2.1 ครูนิเทศติดตามการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียนอย่างไรบ้าง พบปัญหาอุปสรรคในการติดตามหรือไม่ นักเรียนมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางการแก้ไขอย่างไร			
	2.2 ครูนิเทศให้คำแนะนำในการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพแก่นักเรียนในเรื่องใดบ้าง และครูให้คำแนะนำอะไร			
	2.3 ในการติดตามปัญหา อุปสรรคของการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่องหรือไม่ ครูให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง นักเรียนสามารถนำไปใช้จริงได้อย่างไร			
	3. การปัจฉิมนิเทศและแลกเปลี่ยนประสบการณ์  3.1 นักเรียนได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมปัจฉิมนิเทศและแลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างไรบ้าง นักเรียนทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด			

นิยาม	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
กระบวนการ หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในโครงการ ได้แก่ การปฐมนิเทศ การนิเทศ ติดตาม และการปัจฉิมนิเทศ ผลที่เกิดกับนักเรียนเป็นอย่างไร กิจกรรมพบมีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่	3.2 นักเรียนได้ประโยชน์อย่างไรบ้างจากการปัจฉิมนิเทศและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในครั้งนี้  3.3 การดำเนินกิจกรรมปัจฉิมนิเทศและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นักเรียนคิดว่ามีจุดเด่นและจุดด้อยอะไรบ้าง นักเรียนมีความคิดเห็นว่าจะปรับปรุงกิจกรรมให้ดีขึ้นอย่างไรบ้าง			

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของแบบประเมินเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต  
ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

(นักเรียนประเมินตนเอง) นร.3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อ มีความสอดคล้องกับนิยามหรือไม่โดยทำ  
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง“ความสอดคล้อง” ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม  
-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยาม

นิยาม	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
เจตคติที่ดีต่อต่อ	1. ฉันสนใจในการประกอบอาชีพที่สุจริต			
อาชีพสุจริต หมายถึง	2. ฉันให้ความสำคัญกับการเลือกประกอบอาชีพ			
ความรู้สึที่ดีของ	ที่สุจริต			
บุคคลที่มีต่ออาชีพ เห็น	3. ฉันศึกษาค้นคว้าแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ			
คุณค่าและ	สุจริตที่ตนเองสนใจ			
ความสำคัญของอาชีพ	4. ฉันเห็นคุณค่าของอาชีพสุจริตที่ตนเองสนใจ			
ที่เป็นผลมาจาก	5. ฉันภูมิใจถ้าได้ทำงานที่เป็นอาชีพที่สุจริต			
ประสบการณ์การ	6. ฉันคิดว่าอาชีพสุจริตทุกอาชีพมีเกียรติมี			
เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ	ศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน			
ซึ่งความรู้สึก ดังกล่าว	7. อาชีพสุจริตสามารถทำให้ฉันประสบ			
จะเป็นตัวกำหนดให้	ความสำเร็จในชีวิตได้			
บุคคลนั้นแสดง	8. อาชีพสุจริตสร้างความมั่นคงในชีวิตให้ฉันได้			
พฤติกรรมหรือมี	9. ฉันคิดว่ากาประกอบอาชีพสุจริตจะได้รับการ			
แนวโน้มตอบสนองต่อ	ยอมรับจากคนในสังคม			
อาชีพในทางที่ดี	10. อาชีพสุจริตเป็นอาชีพที่ฉันจะได้ช่วยเหลือ			
	ผู้อื่น			

ตัวอย่างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของแบบสอบถาม  
การตัดสินใจเรียนต่อหรือหางานทำหลังสำเร็จการศึกษา ผลลัพธ์ของโครงการฝึก  
ประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3  
(สำหรับนักเรียน) นร.4

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อ มีความสอดคล้องกับนิยามหรือไม่โดยทำ  
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ความสอดคล้อง" ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องกับนิยาม  
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องกับนิยาม  
-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับนิยาม

นิยาม	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
ตัดสินใจเรียนต่อ หรือหางานทำหลัง สำเร็จการศึกษา หมายถึง การเลือกของ นักเรียนผ่านการคิดหา เหตุผลประกอบเรื่อง การเรียนต่อหรือการ ทำงานหลังสำเร็จ การศึกษาระดับปวช. โดยมีข้อมูลจากการฝึก ประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพของตนเอง ประกอบการตัดสินใจ	1. หลังจากฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ นักเรียนตัดสินใจที่จะเรียนต่อหรือหางานทำ เมื่อ สำเร็จการศึกษา  2. ผลการฝึกประสบการณ์มีข้อดีข้อเสียอย่างไร ในการตัดสินใจเลือกที่เรียนต่อหรือหางานทำของ นักเรียน  3. สายงานที่จะเรียนต่อหรือสายงานที่นักเรียน เลือกหางานทำตรงกับงานที่เคยได้รับจากสถาน ประกอบหรือไม่ อย่างไร			



ตัวอย่างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการ  
การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับผู้รับบริการ) ผบ.1  
คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อ มีความสอดคล้องกับนิยามหรือไม่โดยทำ  
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ความสอดคล้อง" ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องกับนิยาม  
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องกับนิยาม  
-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับนิยาม

นิยาม	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
ผลกระทบ หมายถึง การประเมินการ เปลี่ยนแปลงที่เกิด	1. ท่านมาขอรับบริการอะไร ท่านได้รับการ บริการจากนักเรียนฝึกประสบการณ์ในเรื่อง อะไรบ้าง			
ขึ้นกับ ผู้รับบริการจาก การฝึกประสบการณ์ ทักษะวิชาชีพของ	2. นักเรียนที่ให้บริการแก่ท่านดำเนินเป็นอย่างไร ผลการบริการที่ได้รับดีหรือไม่ มีข้อผิดพลาด อะไรบ้าง			
นักเรียน ซึ่งผลกระทบนี้ อาจเป็นได้ทั้งทางบวก และทางลบ	3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการรับบริการ จากนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ			

ตัวอย่างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการ  
การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับผู้ปกครอง) ผป.1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อ มีความสอดคล้องกับนิยามหรือไม่โดยทำเครื่องหมาย ✓  
ลงในช่อง "ความสอดคล้อง" ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องกับนิยาม  
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องกับนิยาม  
-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับนิยาม

นิยาม	ข้อความ	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
ผลกระทบ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิด ขึ้นกับผู้ปกครอง จากการฝึก ประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพของนักเรียน ซึ่ง ผลกระทบนี้อาจเป็นได้ ทั้งทางบวกและทางลบ	1. ผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการดูแลบุตรหลานให้ เข้ารับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ อย่างไร บ้าง 2. ท่านคิดว่าบุตรหลานของท่านได้รับประโยชน์ อะไรบ้างจากการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ 3. การที่บุตรหลานของท่านเข้ารับการฝึก ประสบการณ์ทักษะวิชาชีพท่านพบปัญหา อะไรบ้าง			

## ภาคผนวก ค ผลการพิจารณาความสอดคล้อง (IOC)

ตาราง 16 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์กระบวนการ  
ดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับ  
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับเจ้าของโครงการ) จำนวน 17 ข้อ

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	1	1	1	1	สอดคล้อง
13	1	1	1	1	สอดคล้อง
14	1	1	1	1	สอดคล้อง
15	1	1	1	1	สอดคล้อง
16	1	1	1	1	สอดคล้อง
17	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 17 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นการสนทนากลุ่มกระบวนการดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับครูนิเทศก์) จำนวน 5 ข้อ

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 18 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินการบันทึกการฝึกประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทักษะวิชาชีพของนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ (สำหรับครูนิเทศก์) จำนวน 7 ข้อ

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 19 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นสนทนากลุ่มความพร้อมของ  
ปัจจัยในการดำเนินโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับ  
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ)  
จำนวน 13 ข้อ

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	1	1	1	1	สอดคล้อง
13	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 20 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินความพร้อมในการ  
ปฏิบัติหน้าที่ที่ปลอดภัยของนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ (สำหรับที่เลี้ยง  
ของสถานประกอบการ) จำนวน 12 ข้อ

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 21 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินด้านทักษะการทำงาน  
และด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ  
(ที่เลี้ยงของสถานประกอบการประเมินนักเรียน) จำนวน 20 ข้อ

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	1	1	1	1	สอดคล้อง
13	1	1	1	1	สอดคล้อง
14	1	1	1	1	สอดคล้อง
15	1	1	1	1	สอดคล้อง
16	1	1	1	1	สอดคล้อง
17	1	1	1	1	สอดคล้อง
18	1	1	1	1	สอดคล้อง
19	1	1	1	1	สอดคล้อง
20	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 22 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามการฝึกประสบการณ์  
ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับที่เลี้ยง  
ของสถานประกอบ) จำนวน 11 ข้อ

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	1	1	1	1	สอดคล้อง



ตาราง 23 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ  
การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึก  
ประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ (สำหรับนักเรียน) จำนวน 30 ข้อ

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	1	1	1	1	สอดคล้อง
13	1	1	1	1	สอดคล้อง
14	1	1	1	1	สอดคล้อง
15	1	1	1	1	สอดคล้อง
16	1	1	1	1	สอดคล้อง
17	1	1	1	1	สอดคล้อง
18	1	1	1	1	สอดคล้อง
19	1	1	1	1	สอดคล้อง
20	1	1	1	1	สอดคล้อง
21	1	1	1	1	สอดคล้อง
22	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 23 (ต่อ)

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
23	1	1	1	1	สอดคล้อง
24	1	1	1	1	สอดคล้อง
25	1	1	1	1	สอดคล้อง
26	1	1	1	1	สอดคล้อง
27	1	1	1	1	สอดคล้อง
28	1	1	1	1	สอดคล้อง
29	1	1	1	1	สอดคล้อง
30	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 24 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นการสนทนากลุ่มกระบวนการ  
ดำเนินงานโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับ  
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับนักเรียน) จำนวน 13 ข้อ

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	1	1	1	1	สอดคล้อง
13	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 25 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินเจตคติที่ดีต่ออาชีพ  
 สุจริตของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (นักเรียนประเมินตนเอง)  
 จำนวน 10 ข้อ

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 26 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญของ  
 แบบสอบถามการตัดสินใจเรียนต่อหรือหางานทำหลังสำเร็จการศึกษา  
 ผลลัพธ์ของโครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับ  
 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับนักเรียน) จำนวน 3 ข้อ

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 27 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อ  
โครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตร  
วิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับผู้รับบริการ) จำนวน 3 ข้อ

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตาราง 28 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อ  
โครงการการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตร  
วิชาชีพชั้นปีที่ 3 (สำหรับผู้ปกครอง) จำนวน 3 ข้อ

รายการ ประเมิน	คะแนนพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	สอดคล้อง

ประวัติผู้วิจัย

## ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	วารাত্রี วนากานูแบศ
วัน เดือน ปี เกิด	16 สิงหาคม พ.ศ. 2535
ที่อยู่ปัจจุบัน	58 ถนนแสงประชากร ตำบลชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ 157 หมู่ 9 ตำบลพิบูล อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2559	ครูอัตราจ้าง โรงเรียนบ้านเข็กน้อย 170 หมู่ 8 ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2559- ปัจจุบัน	ครู โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ 157 หมู่ 9 ตำบลพิบูล อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2559	กศ.บ. (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยนเรศวร